Tijdschrift over vrije radio en televisie. Verschijnt 10 x per jaar.
Losse nrs. Fl. 4,95/ BF. 100,- 12e Jaargang nr. 2. Feb. 1985

FRM

FREE RADIO & TV! MAGAZINE

DE GROTE SKY CHANNEL SPECIAL

INTERVIEWS EN REPORTAGES
ZEEZENDERS EN VRIJE RADIO'S

TECHNIEK: NIEUWE SERIE: ONTSTOREN
& SCHEMA STEREOCODER

NABESTELLING LOSSE NUMMERS F.R.M.

De volgende uitgaven van het F.R.M. zijn nog leverbaar. Alle andere nummers zijn uitverkocht.

SEPTEMBER 1982:	Stads-TV Amsterdam, Radio Delight-Amsterdam, Radio Starlight -Tilburg, foto's van het Veronicaschip voor en na de verbouwing, 4-traps FM huizenzender, gestab.voeding 12V/20A, schema's + bouwbeschrijving 5 WATT FM-zender 88-108 MHz., tabellen betr. verliezen in antennekabels, HF-STUURVERST.15-20W. voor 100 MHz., zelfinstellende SWR-meter. Nog ruime voorraad aanwezig.	Prijs	fl. 3,95/BF 75,--
APRIL 1983	Volledige tekst wetswijziging i.v.m. verkoop zendapp., Radio Blonde Man & Mini Mondo te Barger-Oosterveld, poster Radio Condor, U.S.Radio, 10 WATT FM-zender, ontwerpen van HF-versterkers. Nog ruime voorraad aanwezig.	Prijs	fl. 4,25/BF 85,--
MEI 1983	Radio Atlantis-Rotterdam + interview met Frans Nienhuijs, Voice of Peace, poster "Uilenspiegel" (Radio Antwerpen 1963), U.S.Radio, Radio Seventy-Seven te St.Niklaas, vermogensregeling, voeding 1,5-15V/10A., oscillator met dual-gate FET (3-meter), LINEAIR met BLY 87,88 en 89 + een 25 Watt FM-ZENDER. Nog behoorlijke voorraad aanwezig.	Prijs	fl. 4,25/BF 85,--
JUNI 1983	Radio Schotland-Bellen, CBN (enige KG-piraat in Australie), Radio Palermo te Essen (België), Radio Cristal Area en Int.Crema (Italie),omrekentabel van MHz. naar kanalen voor 3 meter,beknopte verklaring SINPO-code, MINI MG- en FM-ontvangertjes (toen had je al een zelfbouw walkmanradio kunnen hebben!), test Jupiter Ace, 5-traps FM-zender 3-3,5 Watt, eindtrap BLY87 + filter. Beperkte voorraad!	Prijs	fl. 4,25/BF 85,--
JULI/AUGUSTUS 1983	Het succesvolle extra dikke vakantienummer van 1983 met reportages over Citty-TV Alkmaar, Radio Zwarte Rakker (MG), Free Radio Rotterdam, CBN Austr. (2), 10 jaar Voice of Peace met paginagrote kleurenfoto van het Peace Ship en twee kleurenposters van de Norderney en de Mebo 2. Verder deel 1 van het grote computerzelfbouwprojekt (Apple compatible), Radio Noordzee-IJmuiden, een overzicht van alle zendschepen, een artikel over overmodulatie, een automatische amplitude controle unit en een zelfbouw dummyload.	Prijs	fl. 5,25/BF 100,--
DECEMBER 1983/JANUARI 1984	Dubbelnummer met o.a.Radio Fantasy Kempen,poster "Ross Revenge", Radio Eastwave Hamont, en techniek: experimentele stereocoder, 2 Watt FM-zender, modulatie-indicator, antennesyst.3 (Lecher systemen), frekwentieteller 1 Hz.-1000 MHz., stereo mengpaneel (3) met printlay-outs. Voor de Applecomputer: programma's 16k RAM kaart, spelen op de Apple met een Atari joystick. Let op: dubbele prijs!	Prijs	fl. 8,50/BF 170,--
FEBRUARI 1984	Interview met QSO-station Valentino Didam,poster "Magdalena" (MI Amigo 272),grensstreekradio's. Techniek: frekwentiestabilisator, 1 Watt FM-zender + 10 Watt lineair (IPS), antennesyst.4: Marconi antenne en de dipool. Behoorlijke voorraad	Prijs	fl. 4,25/BF 85,--
MAART 1984	Populair TV Medemblik, Radio Star Amsterdam, Starlight Radio Den Haag, Int.van Dam (6),poster Magda Maria (Radio Paradijs),V.o.P. /Radio Europe Int., Satellite Broadcasting Cy.Duitsland (KG). Boekbespreking:"Lokale Radioboek" door A.J.Beirens, Radio Grensland Kinrooi, breedbandantenneversterker,verhoudingstabel vermogen/relkwijdte voor UHF TV-zenders,antennesystemen: dipolen, omslag: kleurenfoto "MI Amigo". Nog redelijke voorraad aanwezig.	Prijs	fl. 4,25/BF 85,--
APRIL/MEI 1984	1e Extra dikke nummer van 1984 met o.a.Radio Power v/a de Veluwe, Havenstad Radio Rotterdam, Piratensongfestival 1984, 20 jaar Radio Caroline,Int.van Dam (7), dagboek Voice of Peace, twee posters: Cheeta II en Galaxy (Radio London), W.M.R.Westkust Radio te Koksijde, UHF TV-zender + antennes, UHF lineair voor videorecorders, het bouwen van HF-schakelingen, basisbreedteregeling, telefoonmengeenheid. Nog redelijke voorraad aanwezig.	Prijs	fl. 5,25/BF 100,--
JUNI 1984	Radio Atlantis-Amsterdam, Radio Langedijk, Uitspraak H.R. Inz. Magda Maria, poster Ross Revenge, Int.Van Dam (deel 6), 20 jaar Radio Caroline, Laser 558, Big L, Radio Kompas-Oostende, Radio in W-Duitsland, Antennesystemen: koppelingen, 5 Watt FM-zender. Nog ruime voorraad aanwezig.	Prijs	fl. 4,25/BF 85,--
JULI 1984		Prijs	fl. 4,25/BF 85,--
AUGUSTUS 1984		Prijs	fl. 4,25/BF 85,--
SEPTEMBER/OKTOBER 1984		Prijs	fl. 5,25/BF 100,--
NOVEMBER 1984		Prijs	fl. 4,25/BF 85,--
DECEMBER 1984		Prijs	fl. 4,25/BF 85,--

OPRUIMING!!!! ALLE OUDE NUMMERS VAN HET F.R.M.; OOK DIE VAN 12/'82, 2/'83 (INCLUSIEF PORTOKOSTEN). ZOLANG DE VOORRAAD STREKT. SAMEN VOOR **f 50,-**

De portokosten bedragen per nummer Fl. 1,--/BF 20,--. Betalingen op postgiro 3538279 of voor België: G-Bank Hasselt 235-0430464-87 t.n.v. J.Herps/FRM te Amsterdam. Bestelling is ook mogelijk d.m.v. postzegels in een gesloten enveloppe naar POSTBUS 10252, 1001 EG AMSTERDAM.

VERLENGING ABONNEMENT

ALS HET ABONNEMENT VERLOPEN IS, VINDT U BIJGAAND EEN ACCEPTGIROKAART.
Verlengingen dienen vóór het einde van de maand op onze girorekening te zijn bijgeschreven om te voorkomen dat men een nummer moet missen.

BELGIË:
BANKBETALING AUB!

FRM

PRIJS ABONNEMENT: (Verschijnt 10x per jaar)
Fl. **45,-** per jaar.
Losse nummers Fl. **4,95** per stuk.
Vóóruit te voldoen op postgiro
35 38 279 t.n.v. José Herps /
Free Radio Magazine te Amsterdam

UITGEEFSTER / EINDREDAKTRICE:
José Herps

Uiterste **sluitingsdatum** inzendingen kopij:

12 FEBRUARI 1985

Verschijningsdatum nr. **3: 1MAART 1985**

De inhoud van het FRM komt voor een groot gedeelte tot stand door inzendingen van de lezers. Deze niet-redaktionele artikelen behoeven niet met de mening van de uitgeefster overeen te stemmen.
Het geheel of gedeeltelijk overnemen van de inhoud van het FRM is niet toegestaan zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgeefster.
Inzendingen/Advertenties zijn voor verantwoording van de inzender c.q. adverteerder.

SUBSCRIPTION PRICE ABROAD:
People living outside Holland and Belgium have to pay DG 60,- a year for 10 issues.
Single copies DG 10,-

Payments can be made
cash by registered mail.
Bankcheques can not be accepted.

Verspreider Nederland:
BETAPRESS BV - GILZE.
Verspreider België:
AMP - BRUSSEL.

Druk: Habo / Dacosta - Utrecht

FREE RADIO & TV! MAGAZINE

Postbus 10252 — 1001 EG Amsterdam
TEL. 020 - 327464

INHOUD:

Pag.:

3. VRIJE RADIO IN NEDERLAND

6. LADY MARINA 5 JAAR IN DE ETHER

8. UITSLAG LUISTERONDERZOEK VRIJE RADIO IN NEDERLAND IN 1984

10. DX-RAPPORTEN

12. KORTE GOLF

16. ON- & OFFSHORE DOOR JOHN WENDALE

20. VAAR MEE MET S.M.C.

21. VERSLAG BOOTTOCHT - FRANK VERMANG

24. ENGELSE ZEEZENDERS IN DE JAREN '60

29. DE GROTE SKY CHANNEL REPORTAGE

38. BELGIE : RADIO BEVERLAND

44. FRM - INTERNATIONAL

46. ASSH - ONTSTOREN

50. STEREOCODER BOUWPROJEKT

OMSLAG: DEADLY ERNEST - SKY CHANNEL.

EEN JAARABONNEMENT OP HET F.R.M. IS GOEDKOPER EN HANDIGER! VUL IN DIE BON EN STUUR HEM OP...

NOTEER MIJ ALS ABONNEE!

naam : .....

adres : .....

woonplaats : .....

postcode : .....

× Gaarne toezending stortingskaart
× Maak zelf over op giro 3538279
(× doorhalen wat niet gewenst wordt)

Ontwikkelingen .....

Daar zijn we weer met een nogal gewaagd FRM. De extra pagina's zijn dit keer gewijd aan het satellietstation Sky Channel en ik ben erg benieuwd hoe de reakties daarop zullen zijn. Alweer een hele tijd geleden heb ik ooit eens aangekondigd, dat we ons ook met de nieuwe media zouden gaan bezighouden, maar tot nu toe is daar eigenlijk weinig van terechtgekomen. Met deze reportage is er in elk geval een stap in die richting gezet en wie weet wat daarvan nog verder komt.
De "normale" vrije radioliefhebbers komen -dacht ik- ook ruimschoots aan hun trekken, al is de berichtgeving op het gebied van de vrije radio in Nederland nog steeds magertjes. We zullen zien, wat we daaraan kunnen doen.
Wat de techniek aangaat starten we deze maand met een nieuwe serie van ASSH over ontstoren. Deze serie is niet alleen interessant voor diegenen, die met zenders werken, maar ook voor mensen die in de buurt van zo'n apparaat wonen en daar eventueel last van ondervinden. Verder een herhaling van het schema van de stereo-coder uit het FRM van maart 1983 op veler verzoek van een lezer, die bijna wanhopig was, omdat hij nergens meer aan dit schema kon komen. Ik heb hem beloofd het zo snel mogelijk opnieuw te plaatsen, dus hoop ik dat hij tevreden is en met hem misschien nog anderen, die ook op zoek waren naar zo'n schema.

Nog een mededeling op techniekgebied, maar niet zo'n leuke: met ingang van 1 januari is I.P.S. opgeheven. Het heeft dus geen enkele zin meer om nog naar Alfred te bellen en zeker niet om te vragen of hij onderdelen verkoopt (wat altijd wel een paar keer per dag gebeurt), want die heeft hij de laatste tijd niet eens meer geleverd. We zullen Alfred zijn naam af en toe nog wel eens in het FRM tegenkomen, maar dan alleen nog als fotograaf en verder gaat hij nu in de "herscholing" in verband met zijn versgestarte carriere als computerprogrammeur. Sukses, Alfred.

Op de dag, dat ik dit schrijf (zondag 20 januari) is zeezender Laser 558 weer in de lucht gekomen, maar met een zeer zwak signaal. Vanmorgen kon ik door de atmosferische storingen nog net horen, dat ik naar "All Hit Radio" zat te "luisteren" en nu 's avonds is er ook nog fading bijgekomen. Ik neem aan, dat men de gebroken mast provisorisch gerepareerd heeft of een reservemast heeft opgezet, dus binnenkort zal het signaal wel weer beter worden en kunnen de luisteraars, die verder van de kust zitten ook weer luisteren, wat blijkens telefoontjes vandaag nog niet lukt.
Het Carolinesignaal op 576 kHz. is hier de laatste week wat beter geworden; vooral 's ochtends tot 12.00 uur is er best naar te luisteren op wat storing na en een soort morsefluitje, dat constant gehoord wordt. Uit ingezonden brieven etc. blijkt echter wel, dat zo'n beetje heel Europe 585 kHz. prefereert, dus hopelijk komt die nieuwe zender er snel.

Ja en dan dat format. Ik had weer pagina's vol kunnen plaatsen met ingezonden brieven over John Wendale, die de muziekkeuze, die Caroline tot voor kort had, afkraakte en anderen klagen juist weer over het gewijzigde format, dat het station nu ingevoerd heeft. Een brief daarover heb ik geplaatst. Persoonlijk vind ik het nogal naief om te denken, dat Caroline door de opbrengst van de zendtijdverhuur aan Monique nu geld zat zou hebben. Wat dacht je dat het kost om zo'n station draaiend te houden, zeker nu in de winter, wanneer de generatoren olie zuipen! Verder moeten er nog schulden afgelost worden, zoals we allemaal hebben kunnen lezen en de medewerkers willen ook wel wat. Dus -en dat blijkt ook uit wat John Wendale schrijft- heeft Caroline hard nieuwe adverteerders nodig. "Free Radio" betekent niet alleen "vrije radio", maar ook -voor de luisteraars- "gratis radio". Echter niet voor de makers, dus moet het geld uit advertentie-exploitatie komen. En jammer genoeg heeft de gemiddelde adverteerder er geen belang bij om voor een kleine minderheid (in dit geval de LP-liefhebbers) te betalen. Misschien dat zulks weer eens het geval zal zijn, als de economie wat beter wordt, maar voorlopig hoeven we daar niet op te rekenen.
Om even op de brief van O.Kikstra uit Delft te antwoorden: ik vind dit zeker geen positieve ontwikkeling, maar het is: of dit of helemaal geen stations meer, omdat ze het dan niet kunnen betalen. Of: de zeezenders zouden een luisterbijdrage moeten gaan krijgen van de luisteraars.....

José

Vrije radio dood? Kom nou!

In Den Haag in ieder geval niet; er zijn nog nooit zoveel 24 uurs stations in de lucht geweest als juist nu! Al moet er wel bijvermeld worden, dat veel zenders met doorlopende "nonstop muziek banden" werken, die af en toe wel eens te vaak herhaald worden. Het samenwerkingsverband van de verschillende radiostations in Den Haag t.a.v. het RCD-optreden verloopt goed. Menig opsporingsambtenaar raakt een ietwat gefrustreerd daar de Haagse stations de laatste tijd onderling een redelijk goed funktionerend waarschuwingssysteem hebben opgebouwd.

Stations, die de laatste maanden op een ander vlak met elkaar samenwerken zijn -zoals ze zichzelf noemen- De Vier van Den Haag, n.l.:

94.6 MHz. RADIO CENTRAAL (Al 11 jaar in de lucht!)
92.1 MHz. RADIO TELSTAR I
95.8 MHz. RADIO TELSTAR II
97.8 MHz. RADIO HOFSTAD (Ook alweer ruim 4 jaar in de lucht, zij het met enige onderbrekingen en met een vrijwel geheel vernieuwd team)
99.5 MHz. RADIO CONSTANT.

Via deze vier radiostations kan de middenstand in de Haagse regio dezelfde reklamespotjes laten uitzenden, tegen vrij redelijke tarieven. Elk station zendt daarbij ook nog gewoon zijn eigen reklamepakket uit. De reklames op de meeste vrije radiostations in Den Haag zijn van vrij hoog niveau, al hebben enkele stations veel te lange reklameblokken; soms wel 5 tot 6 minuten achter elkaar en dat 2 tot 3 keer per uur. Deze stations moeten eens naar bijvoorbeeld Hofstad luisteren, die er nooit meer dan twee achter elkaar laat horen. Een andere mogelijkheid is de reklametarieven drastisch verhogen, dan komen er vanzelf minder adverteerders, maar de inkomsten blijven hetzelfde.

Wat de formats betreft: de Vier van Den Haag draaien voornamelijk Top 40 muziek en veel gouwe ouwen. Een ander format, dat veel succes oogst, is de z.g. disco/dance muziek, want er zijn maar liefst vier stations, die dit format hanteren, namelijk:

HET GROOTSTE KABELNET, MAAR OOK 48 PIRATEN.

AMSTERDAM HEEFT 'T.

BEWAARBAND F.R.M.

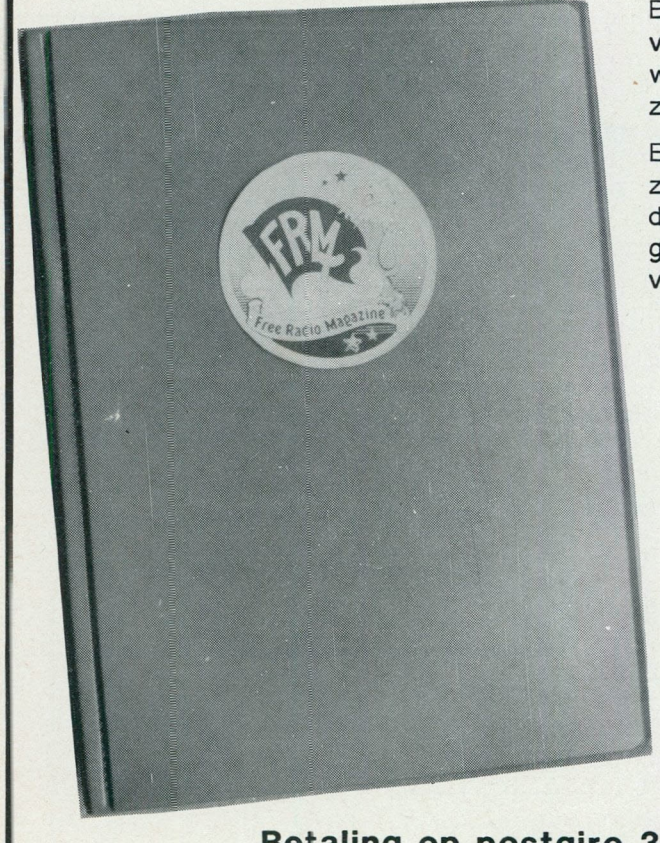

Bewaar je F.R.M.'s netjes in deze stevige bewaarband van groene kunststof. Uniek opbergsysteem d.m.v. strips, waar het blad achter geschoven wordt en zonder uit te zakken blijft zitten.

Eén band is voldoende voor een hele jaargang. De banden zijn ook geschikt voor de voorgaande jaargangen. Op de rug transparant vakje, waarin een kaartje kan worden geschoven voor vermelding van jaargang en andere gegevens.

PRIJS: Fl. 19,95

De prijs is inclusief verzend- en verpakkingskosten. Bij verzending onder rembours *f* 6,-- extra rembourskosten. **(Remboursen alleen in Nederland. België: vooruitbetaling Bfrs. 365,-- op rek. G-Bank**

Bespaar guldens!

Spaar nu portokosten. . . . . Bij gelijktijdige bestelling van de bewaarband + oude nummers van het F.R.M. vervallen de portokosten van de bestelde F.R.M.'s.

Betaling op postgiro 3538279 tnv J.Herps/FRM, Postbus 10252, 1001 EG Amsterdam.

91.0 MHz. RADIO PENELOPE
92.2 MHz. RADIO ELDORADO
97.2 MHz. RADIO STAD DEN HAAG
104.5 MHz. RADIO SKY

Vooral bij Radio Stad Den Haag lopen de zaakjes goed gesmeerd, wat wel blijkt uit het grote aantal adverteerders, dat op deze zender zijn reklames heeft lopen. Het programmaschema van Radio Stad Den Haag ziet er als volgt uit:

07-10u.Ochtenddrieluik - gepresenteerde programma's door drie verschillende dj's.
10-14u.Non Stop Disco Dance Muziek
14-18u.Kwartet - gepr.programma's door 4 verschillende dj's.
18-07u.Non Stop Disco Dance Muziek

In het weekend een aangepaste programering met o.a. de Haagse Top 50, de Disco Dance Top 50 en de U.S.A. Billboard Disco Dance Top 80 etc.

De liefhebbers van alternatieve progressieve LP-muziek konden tot voor kort elke nacht afstemmen op 96.8 MHz. in de vrije ether of op 90.6 MHz. van het Casema kabelnet en genieten van de programma's van Radio Early Bird. Dit station schijnt nu verdergegaan te zijn als Exclusief Radio en zendt nu regelmatig uit op de 93.8 MHz. met een zeer krachtig signaal.

Een ander station dat opvalt in de rij van tientallen radiostations die Den Haag telt is Radio Nova (98.5 MHz.). Bij dit radiostation werkte in de afgelopen weken tijdens het weekend Radio Caroline DJ Simon Barrett. Bij Radio Nova is ook een aantal ex-Hofstad DJ's werkzaam.

Hoe het er in Rotterdam aan toegaat, kan ik niet echt goed beoordelen, omdat veel stations uit die stad worden weggedrukt door Haagse zenders. Maar een station, dat kan tippen aan de vroegere kwaliteit van Radio Atlantis, heb ik nog niet gehoord.
Een station, dat die kwaliteit wel dicht benadert, is F.F.R. oftewel Free Radio Rotterdam op 105.8 MHz. uitzendend. Dit station gebruikt momenteel een vrij goed origineel jinglepakket, dat nog niet bij de concurrentie wordt gebruikt.
Trouwens, wie weer eens wil genieten van de nonstopmuziekformule van het vroegere Atlantis Rotterdam moet bij condities maar eens afstemmen op 100.6 MHz. want dan hoor je Atlantis vanuit België, nu gericht op het Zuid-westelijke gedeelte van Nederland. Men gebruikt ook nog gewoon het telefoon- en postbusadres in Rotterdam. Het station zendt nu reklames uit van bedrijven en winkels in o.a. West-Brabant.

Nee, de vrije radio aan land is zeker nog niet dood en al luistert ondergetekende het liefst naar de zeezenders, de vrije landzenders zijn voor mij nog altijd een beter alternatief dan zenders als Hilversum III of BRT II. Zeker wanneer Radio Caroline en Laser 558 zoals begin januari allebei tegelijkertijd uit de lucht zijn.

MR. Y - DELFT.

Behalve in Pijnacker

Ik ben al zo'n 6 jaar amateur in dit dorp en vaak achter de radio te vinden. Hier in Pijnacker is niks meer te beleven wat vrije radio betreft. Dat komt niet omdat er geen vrije radiofreaks zijn, maar omdat de politie van Pijnacker (adjundant) als hobby heeft het uitpeilen van DX- en muziekstations. Voordat deze adjudant in Pijnacker kwam, was het hier gezellig druk op de band wat betreft QSO- en muziekamateurs.
Er was een muziekstation, waar de hele regio naar luisterde, totdat onze adjudant kwam en het binnen een week gebeurd was met "Radio Jupiter". Dat was de eerste keer, dat er in Pijnacker een radiopiraat werd gepakt en dat gebeurde dan ook met 24 man politie en 2 man rechercheur. Bij die gelegenheid mocht ik ook voor het eerst het politiebusje van binnen bekijken.
Daarna volgden nog 7 inbeslagnames. De 8e keer was het helemaal spectaculair: Radio Jupiter zat in een tentje net buiten Pijnacker en we hadden verwacht, dat de politie kwam. Dus een man op de uitkijk en 2 man bij de zender. Via walkie-talkies stonden ze met elkaar in kontakt. De politie kwam sneller dan we verwachtten. Binnen 2 uur nadat de zender in de lucht was gegaan, kwamen ze al dicht in de buurt van de lokatie, dus snel de zender uit. Een medewerker rende met de zender weg van de politie en de ander liep juist hun richting uit om ze af te leiden. Onze adjudant rende naar het tentje toe, maar trof daar alleen een band-recorder, tuner/versterker en een accu met voeding aan, echter geen zender. Zeer kwaad vragen waar de zender was. "Welke zender?". Nog kwader worden. "Waar is die accu dan voor?"
"Die is voor licht in m'n tentje, als ik 's avonds aan het leren ben. Ik leer graag in de vrije natuur".
"En die voeding dan?"
"Die is om de accu op te laden, als ie leeg is". "En die recorder en tuner/versterker?"
"Gebruik ik om naar muziek te luisteren en om muziek op te nemen".
Ondertussen hadden ze een SPEURHOND gehaald om de zender te zoeken. Na een kwartier hadden ze een van de WT-tjes gevonden. Alles, inclusief het tentje, werd in beslag genomen en we kregen een proces-verbaal op verdenking van piraterij en het bezit van een walkie-talkie, die je voor veertig gulden in een speelgoedwinkel kunt kopen. Eenmaal voor de rechter kregen we 150 gulden boete voor het bezit van die WT, maar wel kregen we alle apparatuur terug. Dit is maar een van de 8 mooie inbeslagnames van Radio Jupiter door de politie van Pijnacker.

AAN ALLE LEZERS VAN HET FRM.

Wij van Radio Atletico willen een grote handtekeningenaktie beginnen "VOOR VRIJE RADIO". Maar daar is wel jullie medewerking voor nodig. Als jullie ook handtekeningen willen verzamelen, kunnen we misschien wel iets beginnen en als het goed loopt, willen we stickers laten drukken. DUS HELPT ALLEN!

Ons adres is: VAN HATTUMSTRAAT 12,
4437 AG ELLEWOUTSDIJK.
t.n.v. RADIO ATLETICO.

NAAM:_____

ADRES:_____

POSTCODE+WOONPLAATS:_____

TELEFOON:_____ HANDTEKENING:

DATUM:_____

Jingles en Commercials!
Top Format maakt er een hit van.
● jinglepakketten ● reklamejingles ● gezongen d.j.-namen ● news intro's ● muzikale imago's

Wij produceren met gebruikmaking van solide Amerikaanse backing tracks.
Op verzoek zenden wij prijzen en onze nieuwste demo-cassette. (Kosten f 20,- incl. porto).

Top Format Productions B.V.,
de meest professionele jingleproducent in de Benelux.
Postbus 6040, 2001 HA Haarlem. Tel. 023-320640/310522.

Wat de DX-stations aangaat: die houden zich een beetje gedeisd, sinds de Mike Romeo 's nachts om 2 uur gepakt is. Hij zit er wel weer in, maar in beperkte mate, evenals de Norderney en de Atlanta. De rest hier is er van ellende mee opgehouden of werd gepakt.
Er is hier in Pijnacker weinig meer te beleven op 3 meter gebied.

P.Z.,POSTBUS 43, 2640 AA PIJNACKER

Uit De Waard

Al is het een beetje laat, iedereen toch een voorspoedig en luisterrijk 1985 toegewenst van deze kant.

In januari heb ik helaas verstek moeten laten gaan, mede door de aanwezigheid van de grote stofzuigers der R.C.D., maar mijn rubriek werd op keurige wijze opgevuld door Ron Suurbier. Ik heb hem al voorgesteld om eens in de twee maanden tekst in te zenden voor deze ruimte..... Wie weet?
Het valt trouwens op, dat v/d T. zich de laatste maand bijzonder rustig houdt. Zou deze heer zijn leven dan toch aan het beteren zijn?

Zoals ik in het begin al vermeldde, vertoefde de R.C.D. in december '84 te Alkmaar om alle beelden overbrengende illegalen in de kraag te grijpen.
Helaas voor hen, want zendend Noord-Holland hield zich mu sstil.

TV-OVERZICHT FEBRUARI 1985:

NAAM:	KANAAL:	TEST	ONREG.	REG.	VLGS.PROGR.
SUNRISE TV	25 UHF			XX	
POPULAIR TV	25 UHF				XX
SATELLIET TV	29 UHF				XX
TRIAX TV	30+UHF				XX
ORION TV	42-UHF				XX
DOLBY TV	48 UHF	XX			
ULTRA TV	49+UHF			XX	
SPOETNIK TV	54 UHF				XX
ATLANTIC TV	66 UHF				XX
AOS TV	66 UHF				XX

Nu, begin januari, is er weer wat leven in de brouwerij gekomen, zelfs een nieuwkomer kondigde zich nieuwjaarsdag aan.
Het enige station, dat in december gewoon doorzond, was Orion. Weliswaar op zijn quivive, maar toch zeer regelmatig te bekijken.

VRIJE RADIO

In tegenstelling tot de vrije TV stations hebben de radiozenders de afgelopen maand bijzonder veel van zich laten horen. Diverse stations hadden een speciaal kerst- en nieuwjaarsprogramma. Vooral Radio Miranda, Universe, Esmeralda en Londen worden de laatste tijd vaak beluisterd door ondergetekende.

Een paar kilometer verderop bevindt zich Radio Munique (sorry, zetfout): leuke muziek, alleen mis ik J.R. a/d A. Verder niets dan complimenten voor het signaal van deze legale nederlandstalige "piraat".

GEKKE RADIOPRAATJES

Gehoord op station: Dit is Brinkman's plugplaat van de week: P.v/V met Het Boertje van Buten.
Brinkman lacht zich rot... Zoveel reklame heeft hij nog nooit gehad.
1986 is het jaar, dat KRO, AVRO, TROS en VERONICA gezamenlijk de uitzendingen hervatten vanaf een schip op de Noordzee.... Meer vrije stations in 1985 verwacht... Zij zorgen er samen voor, dat ca. 200 ambtenaren uit de W.W. blijven.
Rob Olthof gaat binnenkort 2 maal per dag een lijndienst van en naar de Ross organiseren; dit om de diverse omroepmedewerkers van dienst te kunnen zijn. Zwemmen is te ver..... Ook politieke partijen mogen eerdaags geen reklame meer voor zichzelf maken in radioprogramma's of op TV. Zij zullen dan STER-tijd af moeten huren (Zal dat even een opluchting zijn!).....

PETER VAN DIJK.

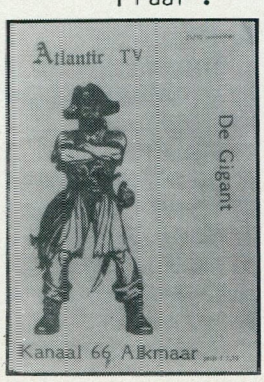

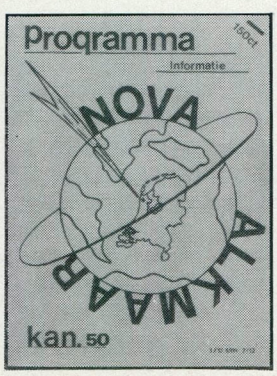

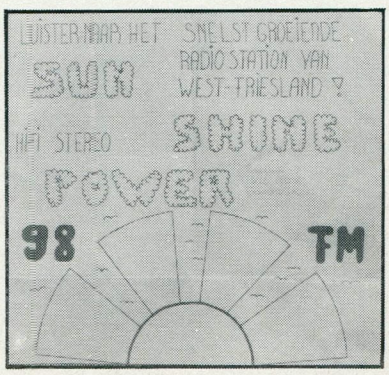

'LADY MARINA' UIT VALBURG 5 JAAR IN DE ETHER

Het is allemaal met luisteren begonnen. Ik vond het heel boeiend wat de piraten deden en het trok mij dan ook erg aan.
Ik was toen in die tijd luisteramateur van de Veleta op het Gelders Eiland. Jofele mensen: wij nodigden hen uit en zij ons en zo kwam ik met het zenden in kontakt.
Ik mocht achter de mikrofoon. Ik wist niet wat ik zeggen moest; ik weet het nog als de dag van gisteren. Maar het trok mij allemaal zo aan, dat ik ook met zenden begon met een zendertje, dat ik van de Veleta kreeg voor mijn verjaardag. Er werd een inval gedaan, maar ze vonden het zendertje niet. Ik wilde doorgaan en dat deed ik ook.
Ik weet dat ik in overtreding ben, maar och, waarom?

De mensen vinden het leuk om hun moedertaal te horen en dat vind ik ook. Ik heb een heel leuk kontakt met bejaarde mensen en zelfs met gedetineerden. Men heeft me wel eens gevraagd, waarom ik voor "De Koepel" draai. Ja, ik vind dat die mensen ook recht op een plaatje hebben. Als ik dat niet zou doen, dan zou dat diskriminerend zijn. Ik ben er voor iedereen. Daar ben je tenslotte piraat voor. Als zij zich netjes houden, dan zou ik niet weten waarom ik niet voor die mensen zou draaien.

Ik ben een amatrice, die het liefst op d'r eigen is. Ik hou er beslist niet van amateurs over de vloer te halen. Ik vind het wel belangrijk om goed kontakt met collegastations te hebben, maar dat kan ook via de telefoon. Over het algemeen gaat het aardig goed zo onder elkaar en dat moet ook kunnen in 1985. Ik draai eenmaal per week op de zondagavond en ik vind het heel leuk om te doen, ook omdat muziek mij boeit.
Ik zou het niet op kunnen brengen om definitief te stoppen, al heb ik weleens een dumper. Och, je hebt zo je ups en downs. Maar om te stoppen, nee. Ik zou geen mens zijn om voor de televisie te zitten. Ik vind het zenden erg leuk, maar als het vrijgegeven zou worden, dan zou ik er wel mee ophouden, want dan krijg je een grote rotzooi.
De meeste amateurs en amatrices hier in de regio draaien eenmaal per week. De meeste van hen draaien ook een goed programma. Ik vind een- of tweemaal per week uitzenden voldoende, want je moet rekening met andere amateurs houden. De band is niet voor 1 persoon alleen. En daarom gaat het hier in de Betuwe over het algemeen goed en ik hoop dat de Betuwse piraten nog lang zo mogen draaien. Want er is wel behoefte aan het Nederlandse lied.

En zo draaide ik op 25 januari 1985 vijf jaar. Laat ik het afkloppen; ik ben eenmaal gepakt en dat gun ik mm'n grootste vijand nog niet. Je kunt beter een klap in je gezicht krijgen, zo heb ik het tenminste ervaren. Toch blijf ik doorgaan. Ik weet elke keer, als ik de zender aanzet, dat het kan gebeuren, maar dat risico moet je nu eenmaal nemen. Het is ook wel eens gebeurd, dat ik telefoontjes kreeg: "Als je zondag de lucht ingaat, dan word je eruit gehaald, want er rijdt een peilwagen rond. Kijk uit!"
Maar de ervaring heeft mij geleerd, dat ze je vantevoren niet komen tippen, hoor. Reken daar maar niet op. Als ze komen staan ze zonder pardon op je stoep en dat kondigen ze niet aan, omdat ze jou zo aardig vinden.
Och, als je een keer in de week draait zonder storing te veroorzaken en je maakt geen reklame, dan heb je niet veel last. Voor een peilwagen ben ik niet zo bang. Als een piraat gepakt wordt, dan is het meestal door verraad. Dat zou ik erg vinden, want waar ben je dan mee bezig?

Daarom vind ik gepeild en verraden een groot verschil. Een piraat moet ook altijd op z'n hoede zijn. Ik geloof, dat als je verraden bent, je dat ergens toch bij jezelf moet zoeken. Want wie haalt het nou in zijn hoofd om een piraatje, dat 1 of 2 keer per week draait voor nop te verraden? Dat moeten dan wel anti-piraten zijn.
Als ik niet graag naar een bepaald station luister: er zit een knop aan de radio.

Wat reklame betreft zou ik zo wel een stelletje adverteerders kunnen krijgen, waar ik financieel goed mee zou zitten. Dat weet ik zeker. Maar ik draai voor mijn hobby en niet voor het geld. Ik vind het mooi, dat het hier in de regio zo goed gaat en dat wil ik ook zo houden. Dus... geen reklame!

HUMOR:
Lekker draaien, intensief bezig zijn met je programma. Niks geen serieus gedoe. Gewoon jezelf zijn en geen kapsones. Bij je programma zijn, dan zijn er ook mensen die naar je luisteren. Ik ben misschien een flapuit, maar ik ben mezelf. Humor moet er zijn, want ook daar hebben de mensen behoefte aan. Dat is mij de laatste tijd opgevallen. Ik krijg weleens telefoontjes van: "Laat de Lady meezingen, want dat vinden we zo leuk". Wat moet je dan doen? Ook als ik er eens geen zin in heb, dan doe ik het toch voor de mensen. Mikrofoonangst heb ik nooit gekend.

Ik wens mijn collega's veel draaiplezier in 1985, want als zij dat hebben, dan heb ik het ook. En mijn lijfspreuk is:

IEDERE DAG DAT JE NIET LACHT IS EEN VERLOREN DAG

TOI TOI TOI,

LADY MARINA RADIO,
KON. WILHELMINASTRAAT 95,
6661 VW ELST BIJ NIJMEGEN.

CAT. NR. 206.860

ariola

NU TE KOOP
85 SUPER HOT JINGLES

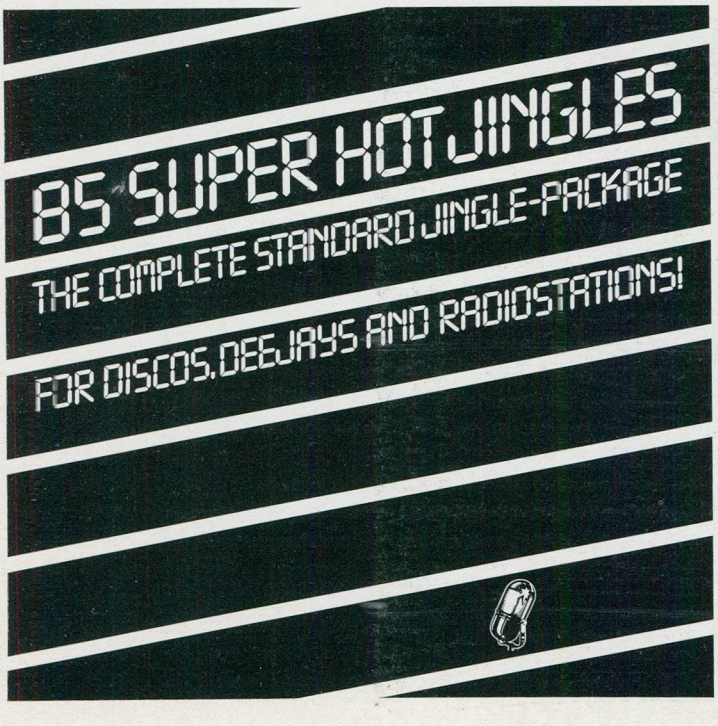

RESULTATEN ONDERZOEK BELUISTERING RADIOPIRATEN NEDERLAND IN 1984

731) Op vele plaatsen in Nederland worden door zogenaamde piraten radio-programma's uitgezonden. Luistert u weleens naar zo'n zender ?

	TOTAL	MAN	VROUW	< 35 JAAR	35-49 JAAR	> 49 JAAR	A-KLAS-SE	B-KLAS-SE	C-KLAS-SE	D-KLAS-SE	WEST GROTE STED.	REST WEST	NOORD	OOST	ZUID
BASE - TOTAL RESPONDENTS	3000	1490	1510	1386	774	828	348	775	1296	581	531	882	283	518	784
Beluisteren piraten															
Ja	46.6	49.4	43.9	54.1	46.3	34.3	27.0	39.1	50.5	59.7	42.9	45.8	40.6	47.5	51.5
Nee	53.4	50.6	56.1	45.9	53.7	65.7	73.0	60.9	49.5	40.3	57.1	54.2	59.4	52.5	48.5
TOTAL	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

732) Als u het luisteren naar de radio-piraten vergelijkt met het luisteren naar Hilversum 3, luistert u dan ....

	TOTAL	MAN	VROUW	< 35 JAAR	35-49 JAAR	> 49 JAAR	A-KLAS-SE	B-KLAS-SE	C-KLAS-SE	D-KLAS-SE	WEST GROTE STED.	REST WEST	NOORD	OOST	ZUID
BASE - TOTAL RESPONDENTS	3000	1490	1510	1386	774	828	348	775	1296	581	531	882	283	518	784
Vergelijk luisterfrekwentie															
Vrijwel alleen naar de radio-piraat	4.4	5.2	3.6	3.2	5.3	5.7	1.1	3.0	4.4	8.4	8.1	2.2	4.6	2.5	5.7
Meestal naar de radio-piraat, maar soms naar Hilversum 3	7.4	8.3	6.6	9.1	8.1	3.9	3.4	5.2	8.8	9.8	6.8	6.3	6.0	5.4	11.0
Naar beide evenveel	6.8	8.5	5.2	10.5	3.5	3.3	1.4	5.9	8.5	7.6	6.6	5.7	3.5	10.6	7.0
Meestal naar Hilversum 3, en soms naar de radio-piraat	17.1	17.0	17.2	19.8	16.9	13.0	9.2	15.9	18.1	21.2	12.2	20.0	17.3	16.8	17.1
Vrijwel alleen naar Hilversum 3	8.8	8.9	8.7	10.3	9.8	5.6	8.0	7.5	9.3	10.0	7.5	10.2	6.7	11.0	7.5
(--- Weet niet/Geen antwoord ---)	2.0	1.4	2.6	1.2	2.6	2.9	3.7	1.7	1.4	2.8	1.7	1.5	2.5	1.2	3.2
DK/NA	53.4	50.6	56.1	45.9	53.7	65.7	73.0	60.9	49.5	40.3	57.1	54.2	59.4	52.5	48.5
TOTAL	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

733) Kunt u mij namen noemen van bedrijven of merken die weleens reklame maken op een radio-piraat ?

	TOTAL	MAN	VROUW	< 35 JAAR	35-49 JAAR	> 49 JAAR	A-KLAS-SE	B-KLAS-SE	C-KLAS-SE	D-KLAS-SE	WEST GROTE STED.	REST WEST	NOORD	OOST	ZUID
BASE - TOTAL RESPONDENTS	3000	1490	1510	1386	774	828	348	775	1296	581	531	882	283	518	784
Bekendheid adverteerders															
Nee, kan geen ENKELE naam of merk noemen	37.7	38.3	37.1	41.6	38.1	30.4	19.5	33.8	39.6	49.4	25.6	36.8	38.9	40.7	44.1
Ja, namelijk (SPECIFY)	9.0	11.1	6.8	12.6	8.1	3.9	7.5	5.3	11.0	10.3	17.3	9.0	1.4	6.8	7.4
DK/NA	53.4	50.6	56.1	45.9	53.7	65.7	73.0	60.9	49.5	40.3	57.1	54.2	59.4	52.5	48.5
TOTAL	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

```
156  ( DUDINK)
164  (AALSMEER BLOEMEN)
 51  (ATTOLOS GDA REIZEN  PRINS BRILLEN)
369  (AUTOBEDRIJVEN)
203  (AUTOSLOPERIJ  ZIJDEKARSPEL;NED. TAPIJTUNIE)
143  (BAKKERIJ)
322  (BANKLITTY-PARKET BEDRIJF)
247  (BAR 74  TOUCHE CAMELEON)
216  (BEHANGZAKEN)
229  (BELA MEUBELEN)
314  (BELA MEUBELEN)
299  (BELA VAN ZANDVLIET)
 74  (BELA-MEUBELEN)
 68  (BELGISCHE PRODUKTEN)
107  (BEN ELLEN BEDR. KLEDING)
258  (BISTRO KEUKENHANDL  AUTOBEDRIJF VIDEO)
152  (BRAVENBOER)
192  (BRAVENBOER WASMACHINES  FREE RECORDSHOP )
208  (BREKKIE KATTENBROKKEN)
290  (CAFE S UIT DE REGIO)
260  (DE VOETVERSIERDER BANDENSERVICEWEST )
 78  (EDDIE'S AUTOHANDEL)
 95  (FAST FIT)
120  (FLASHING-JEANS TABARA BOOTS EN SUBWAY)
 94  (GOEDKOPE MODE LIJE AUTOMATERIALEN DISCOTHEEK
 44  (HAN ZANDVLIET)                          NEWORLEANS)
116  (HAN ZANDVLIET )
306  (HUBO  ENKHUIZER IJZERHANDEL  DIV. EETHUISJES  ETC)
341  (J.R.AANDE AMSTEL,MUHS EN ANDERE)
191  (JOS TAPIJT)
233  (JR AAN DE AMSTEL LIPSTICK COOLCAT)
184  (JUWELIER IN GOUDA  VERZEKERINGEN)
324  (KAPPER DE PRIESTER)
 67  (KAPSALON KARELSE)
 70  (KAPSALON TON DE VOS  WILLY VAN YZERDOORN)
129  (KAPSALON)
148  (KAPSALON JEUNESSE)
222  (KAPSALON WESSELING RADIO WEIMAR)
220  (KLERKS MEUBELEN IN OISTERWIJK)
224  (KOOPS POFFERTJES)
335  (LA CROIX)
204  (NEFKENS CAFETARIA)
 35  (PETERSAUTORIJSCHOOL KIJKSHOP PIZZERIA)
250  (PLAATSELIJKE BEDRIJVEN)
304  (PORTZAAK )
113  (RADIO GERRITSEN)
 16  (RADIO KONTENU)
180  (RADIOZAAK DEKKERS IN DRUNEN)
  1  (REST "GARDEN" )
374  (RIVEERMAN)
109  (SNACKBAR MAY FAIR LADY)
207  (SUBRO DENIS)
139  (UILATEN VOOR DE AUTO)
303  (VAN DE BROEK)
```

Het onderzoek is in de weken 8, 9 en 10 van 1984 gehouden.
De lijst met adverteerders heeft betrekking op week nr. 10 van '84.
Het onderzoeksburo is: INTER/VIEW B.V. - Drs. M. de Hond.
Met dank aan: Fred Z. - Radio Centraal Den Haag.

DX-rapporten

Dat.	Tijd	Station	Lokatie	Freq.	SINPO	%	km
11.12	01.45U	JOHNNY RINGO	ZUTPHEN	103.7	24444	20	73
	01.50U	ARIZONA	VEENDAM	104.8	11111	3	188
	01.52U	KLEINE JOEPIE	N-BRABABT	101.8	24444	22	???
	01.53U	ECHO	DIEREN	106.1	13333	18	62
	02.00U	BELGO	DOETINCHEM	102.1	23333	26	61
	02.16U	MI AMIGO	NIJMEGEN	102.1	24444	35	32
	02.35U	VERKENNER	GRONINGEN	104.8	12121	5	192
	20.24U	COMPLEX	GEMERT	107.5	55555	87	6
	20.29U	VENUS	HELMOND	103.9	34454	48	10
	23.59U	MONZA	BLADEL	105.2	24344	30	39
12.12	00.08U	PIONIER	GELDROP	103.8	21122	20	18
	00.12U	BOEKANIER	HELMOND	106.2	24444	32	10
	00.17U	TRI	VLAARDINGEN	104.3	12222	10	103
	00.25U	BRUTUS	DIDAM	104.0	23232	20	52
	00.30U	FLAMINGO	HARKEMA	102.0	12232	11	183
	00.34U	WITTE KAT	ARNHEM	104.3	13232	10	48
	00.36U	BOSUIL	EDE	101.9	23333	25	53
	00.38U	SATELLIET	LUNTEREN	105.2	24433	26	58
	00.43U	MOBY DICK	TILBURG	106.4	24343	22	42
	00.48U	ARENA	DELFT	101.2	45455	75	103
	00.50U	MOBY DICK	ARNHEM	103.0	35454	45	48
	00.55U	D.F.N.	ALPHEN A/D RIJN	101.2	22232	30	94
	01.05U	DELTA ZULU	ZAANDAM	105.5	22242	20	115
	02.04U	ULTRAVOX	VOLKEL	105.4	25454	32	9
	02.32U	LEEUWERIK	KATWIJK A/ZEE	104.5	12131	16	113
	03.00U	DRANKORGEL	DRACHTEN	102.1	24343	25	174
	03.02U	DRIEMASTER	MILL	102.1	22232	20	16
	03.04U	RITMEESTER	ZEVENHUIZEN	104.9	13232	8	178
	03.13U	WITTE MAZDA	WINTERSWIJK	104.5	23344	28	85
	03.28U	BARRETTA	WINTERSWIJK	105.3	12121	5	85

Ontvanger: LUXMAN (gev. 0.95 MV.)
Antenne : 3-elements YAGI 6.5 dB versterking op 13,5 meter.
Dakota Radio 105.5 MHz. Gemert.

04.01	00.09U	DELTA	NIJMEGEN	090.15	32232
	00.17U	SJUUL	AMSTERDAM	097.72	33343
	00.22U	ATLANTIS	AMSTERDAM	100.68	42243
	00.39U	KONTAKT	UTRECHT	104.60	55555
	00.40U	F.R.R.	ROTTERDAM	105.70	32322
	00.48U	SATURNUS 5	AMSTERDAM	102.11	43333
	11.37U	DISCO ACTION	AMSTERDAM	090.30	32232
	11.47U	MIDSTAD	UTRECHT	091.60	55555
	11.52U	CITY	HILVERSUM	093.86	44444
	12.02U	SOUNDWAVE	NIEUWEGEIN	094.60	55555
	12.33U	GOT	AMSTERDAM	095.53	44544
	12.35U	BENELUX	HILVERSUM	095.86	45554
	12.52U	STAR	AMSTERDAM	101.48	34243
	13.03U	METROPOOL	POPPEL	101.82	34233
05.01	00.24U	NEUTRAAL	HILVERSUM	101.00	42442
	13.44U	FREE LIVE	DE BILT	090.26	41342
	14.00U	DECIBEL	AMSTERDAM	096.06	44444
	14.20U	MAGNEET	AMSTERDAM	099.51	32142
	23.54U	CAN CAN 3	AMSTERDAM	103.78	42443
06.01	01.03U	OKTAAF	AMSTERDAM	093.09	32232
	01.24U	A.O.S.	AMSTERDAM	094.71	32212
	01.38U	EUROPA	WUUSTWEZEL	105.30	22111
	02.01U	GROEISTAD	ZOETERMEER	098.32	24333
	02.24U	EINSTEIN	AMSTERDAM	097.30	34343
07.01	17.13U	STAD CULEMBORG	CULEMBORG	095.58	44343
	17.21U	EEMLAND	AMERSFOORT	095.50	32232
08.01	01.16U	WATERLAND	PURMEREND	103.02	23122
	01.22U	CENTRAAL	DEN HAAG	094.60	21111

Ontvanger: PHILIPS AL 990
Antenne : Telescoop

R.v.Loo, Racinelaan 7, UTRECHT

28.12	10.35U	CURACAO	OLDENZAAL	180M	35534
	11.05U	SCHADUW	ZWARTEMEER	180M	55555
	11.20U	TALISMAN	GLANERBRUG	180M	44544
	12.06U	SANTANA	EIBERGEN	180M	34434
	12.10U	EENZAME PIRAAT	E.COMPASCUUM	250M	44444
	12.15U	RAINALD	B.R.D.	250M	44434
29.12	10.25U	RAINALD	B.R.D.	250M	44434
	10.30U	RODE PANTER	??	250M	34433
	10.40U	FLAMINGO	HARDENBERG	180M	24433
	17.00U	JOHNNY WALKER	LATTROP	180M	44444
30.12	16.50U	WATERMAN	EMMEN	248M	45454
31.12	11.02U	JOHNNY WALKER	LATTROP	180M	44444
01.01	11.20U	VULCANO	??	240M	34434
	11.25U	RAINALD	B.R.D.	240M	44434
	11.30U	EENZAME PIRAAT	E.COMPASCUUM	250M	45444
	12.15U	ZWARTE NON	COEVORDEN	180M	44444

Ontvanger: PHILIPS
Antenne : Langdraad ca.20 meter.

M.Hindriks, De Hulzen 46, Zwartemeer

31.10	01.30U	ALBATROS	HOEVEN	101.2	21222
11.12	22.45U	ALBATROS	TERSCHUUR	101.3	34444
02.11	23.40U	ANNAPOLA	NUNSPEET	100.7	22332
12.12	01.25U	ARENA	DELFT	101.3	43454
27.11	17.35U	BELGO	DOETINCHEM	101.7	32333
12.12	01.25U	BIG CITY	ZEVENAAR	103.8	34343
11.12	17.30U	BOEBOE?	NIJKERKERVEEN	101.9	43444
13.10	17.35U	BOOGSCHUTTER	NIJKERKERVEEN	101.7	44343
30.10	23.55U	CALIMERO	ZWARTEBROEK	103.0	45555
31.10	01.00U	CALYPSO	GORINCHEM	103.9	32333
13.10	19.15U	COLORADO	EMST	103.4	44334
31.10	00.50U	D.F.N.	ALPHEN A/D RIJN	101.7	21222
03.11	01.05U	DR. SLIJPER	NIJKERK	102.2	33343
31.10	00.40U	EDELWEIS	LUNTEREN	100.9	55555
27.10	01.20U	FLIEREFLUITER	ST.JANSKLOOSTER	100.3	55545
11.12	17.45U	FLYING DOG	PUTTEN	100.1	32343
28.10	03.10U	FLYING DUTCHM.	ZWARTSLUIS	101.7	54545
13.11	19.35U	FLYING EAGLE	RAALTE	103.2	23332
06.11	18.45U	GOUDVINK	ST.JANSKLOOSTER	103.3	23232
12.12	00.35U	GUNSMOKE	GILZE	100.9	32343
31.10	00.00U	HAWAII	NUNSPEET	102.9	55555
13.10	00.40U	HEINEKEN	SIBCULO	102.6	22332
13.10	17.50U	HEINRICH V.SP.	B.R.D.??	102.2	43433
31.10	01.15U	HOLTHAKKER	AMERONGEN	102.6	43444
31.10	00.20U	INTERCITY	ROTTERDAM	100.8	22222
31.10	02.00U	JOHNNY RINGO	ZUTPHEN	103.6	33233
31.10	00.10U	JUPITER	UDEN	101.8	32333
24.10	17.55U	KLEINE PIRAAT	URK	101.1	21222
15.11	21.15U	KLEINE PIRAAT	HULSHORST	100.0	21212
12.12	01.35U	KL. SCHILDPAD	DOETINCHEM	102.0	22322
31.10	01.25U	K.T.O.	HAAKSBERGEN	101.8	32333
31.10	01.00U	MOBY DICK	HULSHORST	101.0	55555
03.11	01.00U	MOBY DICK	WEZEP	101.3	45455
12.10	19.20U	NEPTUNUS	WAPENVELD	103.5	22332
11.12	23.20U	ONYX	HILVERSUM	101.8	44354
02.11	18.35U	ORION	ALMELO	103.5	22132
31.10	00.10U	PELLEBOER	HOEVEN	102.1	23233
12.12	00.45U	PIONIER	ROTTERDAM	100.1	21232
31.10	01.20U	REACTOR	TIEL	102.9	32333
11.12	23.05U	ROCU	HILVERSUM	101.0	21232
28.10	03.15U	RONDO	ERMELO	101.7	44554
31.10	00.50U	SPACE 2000	ERMELO	101.7	32343
11.12	22.55U	S.R.	ASSENDELFT	101.7	32232
13.10	18.35U	SUPERSOUND	EMST	101.4	43323
11.12	22.45U	VALKENIER	DOORNSPIJK	101.7	34444
13.10	17.45U	VELUWSESTER	WEZEP	103.4	33223
31.10	00.10U	VITESSE	DORDRECHT	101.0	32232
11.12	23.05U	VRIJE PIRAAT	AMERSFOORT	101.3	22222
31.10	01.20U	WITTE BISON	EPE	100.9	43434
30.11	19.05U	ZILVERCITY	ALMELO	103.0	23232
10.11	23.20U	ZILVERSTER	WEZEP	103.4	23222
03.11	00.25U	ZILVERVOS	N-O. POLDER	102.9	33443

*** MUZIEK STATIONS:

12.12	19.10U	ALKEN-DECIBEL	ALKEN	102.2	33223
12.12	17.00U	ANNICK	ANTWERPEN	103.3	32333
12.12	20.10U	ARCAN	BILZEN	101.9	43444
12.12	20.10U	ATLANTIS	BREE	103.0	32333
12.12	17.00U	BEVERLAND	BEVEREN	101.7	34343
30.10	23.10U	CAN CAN 3	AMSTERDAM	103.8	33223
11.12	18.50U	CONTINUE	MEERLE	103.4	23232
12.12	21.05U	EUROPA	WUUSTWEZEL	105.3	23232
30.10	23.10U	MAEVA	BRUSSEL	105.8	44344
12.12	17.40U	MAGIC 7 MUSIC	ANTWERPEN	105.2	23222
12.12	19.50U	MARS	ST.KATELIJNE W.	104.9	12121
13.10	07.10U	MI AMIGO	BRUSSEL	107.6	22212
12.12	16.55U	NOORDZEE	WATERVLIET	103.1	33233
12.12	17.30U	PAHITAS ??	??	106.1	22232
12.12	21.45U	ROYAAL-REGIONL.	HAMONT-ACHEL	103.1	34454
16.09	23.35U	S.I.S.	BRUSSEL	104.5	23222
12.12	17.35U	STILLE GENIETER	POPPEL	101.0	23222
11.12	22.50U	W.L.S.	WALONIE	101.8	55445
12.12	16.45U	ZUID-LIMBURG	TONGEREN	104.0	34343

Ontvanger DX: GRAETZ FANTASIA
Ontvanger muziek: TELETON TCR 650
Antenne DX: 7-elements geplekt op 3,7 meter
Antenne muziek: 80 cm.telescoop

Voor reakties: R.P.I. Postbus 51, 9480 AB Vries (Dr.)
100 % retour. GEEN STICKERS!

0201	18.00U	PALOMA	ST.WILLEBRORD	100.05	55555
	18.00U	F.R.R.	ROTTERDAM	105.75	43343
	18.20U	CUPIDO	AXEL	094.50	44444
03.01	15.53U	EUROPA	WUUSTWEZEL	105.30	45455
	16.00U	NOORDZEE	TERNEUZEN??	104.60	34434
	16.15U	TIJGER	STEKENE	102.00	23222
	17.00U	VICTORY	DEURNE	106.35	34334
04.01	15.20U	F.R.R.	ROTTERDAM	105.75	45435
05.01	22.03U	ALASKA	OUD GASTEL	105.85	45354
07.01	19.23U	INTERNATIONAAL	BELGIE	100.25	45344

Antenne: dipool vertikaal
J.Tempelaars, Wilhelminastraat 10, 4661 JV Halsteren.

03.01	19.17U	HORIZON	STEKENER	101.00	34344	60
	19.23U	TIJGER	STEKENER	102.05	32222	60
	19.27U	EUROPA	WUUSTWEZEL	105.30	35545	70
	19.28U	F.R.R.	ROTTERDAM	105.75	24344	40
	19.30U	VICTORY	DEURNE	106.30	13333	20
	21.49U	ENTERPRISE	DEURNE	107.10	13233	15
	23.19U	SEVENTY-SEVEN	ST.NIKLAAS	101.40	13343	20
	23.47U	CUPIDO	HULST??	094.50	24444	25
04.01	13.36U	FREE	GENT	103.50	23334	30
	15.40U	MENDI	OUD-GASTEL	104.40	45555	80
	15.51U	GERONA	BELGIE	107.75	13333	15
	18.58U	REINAART	BELGIE	104.40	24344	40
	23.25U	ARCAN	MORTSEL	106.55	13223	20
05.01	10.36U	BEVERLAND	MERSELE	101.75	23444	40
	10.50U	CORSICA	KRUISLAND	106.00	34555	65
	10.54U	ROSELLA	OUDENBOSCH	106.45	23333	30
	18.16U	VALENCIA	ROOSENDAAL	106.50	44555	75
	18.49U	ACTIEF	ANTWERPEN	106.00	24334	25
	19.07U	INTERNATIONAAL	??	100.25	23444	40
	21.59U	ALASKA	OUD-GASTEL	105.85	45555	80
06.01	10.12U	ZILVERMEEUW	BERGEN OP ZOOM	105.05	44455	75
	10.15U	ANOUSCHKA	BERGEN OP ZOOM	106.50	45555	80
	10.29U	PALOMA	ST.WILLEBRORD	100.05	44555	75
	14.24U	SKY	SCHILDE	105.50	13333	20
	15.47U	GROEISTAD	ZOETERMEER	098.30	13232	10

Ontvanger: AKAI AT K-33
Antenne : 7-elements op ca. 10 meter hoogte, horizontaal richting zuid-zuidwest

Jos Geelhoed, De Mere 5, 4661 PH HALSTEREN.

30.12	14.36U	DELTA	GIESSENBURG	180M	55555	80
	14.38U	GROENE SPECHT	APELDOORN	180M	15241	8
	14.41U	BLACK BEAUTY	??	180M	25253	30
	15.15U	ALBATROS	ZEELAND	180M	53353	79
	17.00U	KLEINE JAPIE	??	180M	44212	62
31.12	12.12U	VRIJ NEDERLAND	??	180M	25142	22
	13.50U	DIAMANT	LELYSTAD	180M	45454	60
	15.10U	WEST	??	180M	53354	79
01.01	11.11U	NOVA 4	STAPHORST	180M	44454	60
	11.16U	ARIZONA	??	180M	34453	54
	11.22U	BAVARIA	AMELAND	180M	43453	50
	11.27U	NACHTUIL	MARKELO	180M	33453	46
	11.28U	KAIWO	Z-HOLLAND	180M	43454	70
02.01	09.56U	ALBATROS	ZEELAND	180M	55555	79
	10.04U	DIAMANT	LELYSTAD	180M	33453	59
	11.54U	ALBATROS	ZWIJDRECHT	180M	55555	81
	12.55U	NOVA 4	STAPHORST	180M	34243	50
	13.59U	DELMARE	H.I.AMBACHT	180M	55555	82
	14.04U	BIG NOISE	DORDRECHT	180M	43151	58
	14.37U	LUCTOR	ZEELAND	180M	55555	79
	14.56U	SKY WAVE	OMG.DEN HAAG	180M	52343	77
	15.18U	ATLETICO	N-HOLLAND	180M	55455	80
03.01	11.20U	SKY WAVE	OMG.DEN HAAG	180M	45444	70
	12.34U	LUCTOR	ZEELAND	180M	55555	79
	13.26U	GELE ROOS	OLDEBROEK	180M	35142	42
	13.39U	ALBATROS	ZWIJDRECHT	180M	55555	82

Ontvanger: SUPERSCOpE R-310. Antenne: Langdraad ca. 35 meter. S-meter: Max.84%. Luister/zendstation TURBO. Bas de Ruiter, Henegouwsestraat 1, 2983 TA Ridderkerk. Wie kan de ontvangsten bevestigen en/of weet de onbekende lokaties? 100% retour. Wie heeft er nog stickers voor mij?

16.12	09.00U	DUBLIN	IERLAND	6910	44442
	10.30U	SPOLETO	ITALIE	7140	33222
	11.00U	VICTORIA	DUITSLAND	7295	34333
	13.00U	EARTH	USA	7295	34333
	10.10	FUTURE WORLD R.	NEDERLAND	7311	44444
	11.20U	ABC R. TRAMORE	ENGELAND	7324	24222
	09.45U	WAVES	FRANKRIJK	7339	23222
	10.30U	PACIFIC	ENGELAND	7359	23222
	11.10U	101 INT.	DUITSLAND	7445	22222
22.12	16.30U	WEEKEND MUS.R.	SCHOTLAND	5010	24222
	11.40U	DUBLIN	IERLAND	6910	35333
	09.30U	VICTORIA	DUITSLAND	7295	34233
	11.45U	ABC R.TRAMORE	ENGELAND	7325	23242
23.12	10.00U	FRS HOLLAND	NEDERLAND	6206	45444
	14.15U	DELMARE	BELGIE	6206	34534
	11.50U	UNID	(NONSTOP)	6210	25222
	10.30U	FLYING DUTCHMAN	NEDERLAND	6225	34333
	11.00U	CAROLINE RELAY	ENGELAND??	6229	33333
	09.50U	FLYING DUTCHMAN	NEDERLAND	6235	23122
	11.05U	KLA RADIO	ENGELAND	6242	34333
	12.00U	ATLANTIS SW	ENGELAND	6274	35343
	11.35U	WESTSIDE	IERLAND	6280	23213
	09.45U	IRELAND INT.	IERLAND	6310	22322
	08.45U	DUBLIN	IERLAND	6910	44444
	14.20U	EARTH	USA	7147	45344
	15.30U	MILANO	ITALIE	7147	45344
	08.30U	VICTORIA	DUITSLAND	7295	44444
	12.30U	MILANO	ITALIE	7295	44444
	10.35U	FUTURE WORLD R.	NEDERLAND	7310	43444
	09.55U	ATLANTIS	ENGELAND	7316	34333
	10.05U	UNID	??	7325	33333
	09.40U	PACIFIC INT.	ENGELAND	7340	44444
	11.10U	PACIFIC INT.	ENGELAND	7340	44444
	09.50U	ATLANTIQUE 2000	FRANKRIJK	7340	34333
	08.55U	STATION 41	ENGELAND	7373	24222
	09.50U	STATION 41	ENGELAND	7373	24222
	12.25U	CLCG	DUITSLAND	7373	24222
	11.05U	CRYSTAL	ENGELAND	7375	44333
	08.45U	101 INT.	DUITSLAND	7445	35222
25.12	14.00U	WEEKEND MUS.R.	SCHOTLAND	5010	23222
	10.35U	WEEKEND MUS.R.	SCHOTLAND	6200	24222
	12.35U	WEEKEND MUS.R.	SCHOTLAND	6200	24222
	09.50U	UNID	NEDERLAND	6209	45322
	11.55U	DELMARE	BELGIE	6206	45444
	12.10U	CLCG	DUITSLAND	6206	45444
	13.35U	49 INT.	ENGELAND	6206	45444
	09.20U	ARENA	NEDERLAND	6240	35433
	10.00U	KLA RADIO	ENGELAND	6240	24222
	09.52U	FLYING DUTCHMAN	NEDERLAND	6245	35333
	08.30U	WESTSIDE	IERLAND	6280	24222
	09.40U	WEEKEND MUS.R.	SCHOTLAND	6280	35333
	11.40U	47 INT.	ENGELAND	6280	35333
	12.50U	MI AMIGO INT.	IERLAND	6290	25222
	10.35U	WEEKEND MUS.R.	SCHOTLAND	6312	24222
	09.10U	DUBLIN	IERLAND	6910	34222
	09.15U	SPOLETO	ITALIE	7140	34333
	08.30U	WINGS OF HEAL.	USA	7295	34333
	10.00U	AVALON WYATT	USA (=WINGS OF.)	7295	34333
	11.00U	EARTH INT.	USA	7295	35333
	11.25U	MILANO	ITALIE	7295	35333
	10.30U	FUTURE WORLD R.	NEDERLAND	7310	25222
	10.15U	BLACK CITY	DUITSLAND	7314	34333
	09.55U	SOUND OF SWLND	ZWITSERLAND	7317	24222
	08.25U	UNID	SOS??	7317	24222
	10.45U	ATLANTIQUE 2000	FRANKRIJK	7330	34222
	12.15U	SUNSHINE	ENGELAND	7350	35333
	09.40U	MADISON	DUITSLAND	7360	33333
26.12	10.00U	WEEKEND MUSIC R.	SCHOTLAND	6200	35222
	12.30U	WEEKEND MUSIC R.	SCHOTLAND	6200	35222
	10.10U	SYLVIA	DUITSLAND	6200	35333
	12.25U	DELMARE	BELGIE	6206	35444
	09.45U	BRI	ENGELAND	6230	45444
	09.35U	KRISTEL	ENGELAND	6235	33333
	14.10U	TONAIR	NEDERLAND	6240	45544
	11.35U	KLA R	ENGELAND	6242	34333
	10.25U	47 INT.	ENGELAND	6280	25333
	12.35U	47 INT.	ENGELAND	6280	25333
	15.40U	WEEKEND MUSIC R.	SCHOTLAND	6306	24222
	10.40U	SYLVIA INT.	DUITSLAND	6312	24222
	12.00U	DUBLIN	IERLAND	6910	35333
	12.30U	TIME	ITALIE	7105	23222
	10.15U	SPOLETO	ITALIE	7140	24222
	10.20U	VICTORIA	DUITSLAND	7205	35333
	12.45U	EARTH INT.	USA	7295	34333
	09.20U	JAN RAP	NEDERLAND	7320	35333
	09.00U	ABC R	ENGELAND	7325	35333
	10.20U	PACIFIC	ENGELAND	7340	25222
	12.30U	WAVES	FRANKRIJK	7340	25222
	10.50U	CRYSTAL	ENGELAND	7375	34222
	10.35U	SYLVIA	DUITSLAND	7410	44333
	11.45U	WEEKEND MUSIC R.	SCHOTLAND	7410	44333
27.12	10.00U	ABC	ENGELAND	7325	35333
	11.40U	SPECTRUM WORLD	ENGELAND	7710	35333
29.12	09.05U	SPECTRUM WORLD	ENGELAND	6240	35333
	09.20U	DUBLIN	IERLAND	6910	45344
	09.00U	SPOLETO	ITALIE	7140	22222
	09.15U	VICTORIA	DUITSLAND	7295	34333
	11.20U	ABC	ENGELAND	7325	34333
	12.00U	SPECTRUM WORLD	ENGELAND	7710	34223
30.12	10.05U	APOLLO INT.	ENGELAND	6200	35333
	09.30U	FRS HOLLAND	NEDERLAND	6206	45444
	13.30U	DELMARE	BELGIE	6206	45344
	13.40U	CLCG	DUITSLAND	6206	35333
	16.30U	KING OF HOPE	??	6215	33333
	10.15U	BIG BROTHER	DUITSLAND	6220	34333
	09.55U	B.R.I.	ENGELAND	6230	35333
	09.40U	UNID	NEDERLAND??	6235	22222
	11.05U	ATLANTA	ENGELAND	6237	45444
	09.25U	SPECTRUM WB	ENGELAND	6240	45334
	10.45U	WESTSIDE	IERLAND	6280	34323
	14.10U	47 INT.	ENGELAND	6280	25222
	12.00U	IRELAND INT.	IERLAND	6310	23222
	10.20U	DUBLIN	IERLAND	6910	35233
	12.00U	TIME	ITALIE	7105	24212
	10.00U	SPOLETO	ITALIE	7140	23222
	11.15U	VICTORIA	DUITSLAND	7295	45434
	12.55U	MILANO	ITALIE	7295	45333
	09.20U	ATLANTIS	ENGELAND	7315	44333
	09.55U	WAVES	FRANKRIJK	7340	25232
	09.30U	101 INT.	DUITSLAND	7445	24222
	12.45U	SPECTRUM WORLD	ENGELAND	9967	35243
31.12	11.00U	SPECTRUM WORLD	ENGELAND	6240	35333
	10.40U	DUBLIN	IERLAND	6910	45323
	11.20U	TIME	ITALIE	7105	23222
	12.00U	SPOLETO	ITALIE	7140	22222
	11.00U	MILANO	ITALIE	7295	34333
	11.10U	ABC R	ENGELAND	7325	34333
	09.50U	SPECTRUM WORLD	ENGELAND	7710	35333
	12.25U	SPECTRUM WORLD	ENGELAND	9966	34233
01.01	11.10U	SPECTRUM WORLD	ENGELAND	6240	44444
	10.05U	WESTSIDE	IERLAND	6280	25222
	09.00U	DUBLIN	IERLAND	6910	35344
	10.10U	SPOLETO	ITALIE	7140	25323
	09.00U	MILANO	ITALIE	7295	45333
	10.00U	ABC R	ENGELAND	7325	44323
	12.10U	SPECTRUM WORLD	ENGELAND	7710	35333

Ontvanger: GRUNDIG SATELLIT 3400
Antenne : Telescope

VICTORIA, POSTBUS 19037, 3501 DA UTRECHT.

KORTE GOLF

Het is de afgelopen periode erg druk geweest voor de liefhebbers van de korte golf piraterij. De drukte op de verschillende banden spitst zich altijd toe rond de jaarwisseling. Natuurlijk heeft het aantal vrije dagen hiermee te maken. In 1984 was het helemaal bar. Vandaar dan ook de waslijst met ontvangstrapporten. Gelukkig kwamen er dit keer veel rapporten bij ons binnen. Allemaal bedankt, en doe dit gerust iedere maand. Als de ontvangsten rond de eerste van de maand bij mij binnen zijn kan ik ze op mijn gemak verwerken zonder dat er slordigheidjes voorkomen. Er is ook veel nieuws te vertellen. Het is immers erg druk geweest en daarbij komt ook nog dat de kondities vaak uitzonderlijk goed waren.
Het nieuws van de afgelopen periode:

RADIO APOLLO INTERNATIONAAL

Op 30 December was dit station te beluisteren. Er werd uitgezonden via 6200 Khz., vlak naast FRS-Holland. De stations zaten elkaar echter niet dwars en het signaal was erg goed. Nu, d.w.z. als dit FRM uitkomt, zal Radio Apollo Int. een verjaardagsfeestje houden. Drie jaar wordt het station en die drie jaar verliepen zonder al te veel problemen. Een felicitatie waard. Verjaardagskaarten kunnen gestuurd worden naar: Postfach 750925, D 2820 Bremen in Duitsland of naar P.O.Box 5, Hunstanton, Norfolk PE36 5AU in Engeland.

RADIO ATLANTIS

Er was eens, heel lang geleden....Ja, het lijkt wel een sprookje maar in dit geval is het werkelijkheid. Radio Atlantis, een bijzonder oud station in de UK keerde terug in de kortegolf band. Het programma duurde slechts 30 minuten. Er werd gezegd dat er werd uitgezonden op 6230 Khz, 7315 Khz en 11400 Khz. Er werd echter alleen een signaal waargenomen op 7315 Khz. Het station is te bereiken via Postbus 41, 7700 AA Dedemsvaart in Nederland.

ATLANTA RADIO

Ik kan mij de dag nog herinneren dat ik de trieste mededeling aan het papier toevertrouwde dat een van de allerbeste stations ermee ophield. Atlanta Radio, zij keerden terug en stopten weer. Op 30 December werd het station weer gehoord op 6240 Khz. met goede programmas en een prima signaaltje. Men had wel te kampen met storing daar Spectrum World Broadcasting klem tegen Atlanta aandrukte (of omgekeerd natuurlijk). Atlanta Radio gaf P.O.Box 319 in Edenbridge in Engeland door als adres.

RADIO FLYING DUTCHMAN

Ik meen mij te herinneren dat dit vroeger een middengolf station was. Mischien geldt dat ook nog wel voor het heden maar de Flying Dutchman was de afgelopen weken verschillende keren via de korte golf te beluisteren. Er werd uitgezonden via 6225 Khz. en het signaal was redelijk tot zeer goed. Na wat gespeur blijkt het station ook via de middengolfband uit te zenden. Ook daar zendt men een internationaal programma uit.(Waar al die oude FRM's al niet goed voor zijn).
Het adres voor dit staion is Postbus 58, Westerbork in Nederland.

STATION 41

Ook een staion dat de afgelopen periode verschillende keren te beluisteren was. Voor 1985 heeft men toegezegd iedere tweede Zondag uit te zullen zenden via 7373 Khz. in de 41 meterband. Het adres van het staion is: 7,Chantry Avenue, Northwich, Hartford, Cheshire CW 1LZ, Engeland.

RADIO TONAIR INTERNATIONAAL

Nederland heeft er een goed station bij.Radio Tonair heeft, zoals aangekondigd, internationale programma's en die klinken gewoon goed. Op 26 December testte het station met een 400 Watt zender. Radio Tonair zal ook in 1985 te beluisteren zijn.

RADIO 48 INTERNATIONAAL

Howard Bell van Radio 48 Int. was voor het laatst te horen op 9 December van het vorige jaar. Het betrof weer een testuitzending. Dit keer werd uitgezonden in de 41 meterband en het zag er toen een beetje naar uit dat maar weinig mensen het programma van 45 minuten hadden gehoord. Dat viel wel even tegen want tegen het einde van de maand waren er toch behoorlijk wat reakties binnengekomen. Op 9 December zond men een Nederlandstalig programma uit. Op zich erg leuk. Het is wel te verwachten dat fanatieke luisteraars over een poosje hetzelfde programma weer zullen horen want eigenlijk was deze Nederlandse service bestemd voor de eerste internationale uitzending van het station. De post voor het station zal ook in Nederland, waar men ook het kontaktadres heeft, verzorgd worden, maar de mensen die schreven n.a.v. 9 December hebben toch even op een reaktie moeten wachten daar de QSL-kaarten die uit Engeland moesten komen, waarschijnlijk door de Kerstdrukte niet op tijd in Nederland aankwamen. Maar nu moet het allemaal wel een stuk sneller gaan. Naast de internationale uitzendingen staan er voor 1985 nog twee aardige dingen op het programma. Er zullen weer co-uitzendingen zijn met Radio Apollo Int. en verschillende tests met verschillende zenders en antenne's.
En dan natuurlijk de 100 Watt zender. Die is af en zal binnen niet al te lange tijd dienst gaan doen. Behoorlijk wat plannen dus voor het station. We zullen zien wat er van terecht komt. Het adres is: POSTBUS 19074, 3501 DB UTRECHT in Nederland.

RADIO ENTERPRISE

Eer Nederlands gelegenheidsstation zal ook in 1985 terugkomen. Er staan voorlopig vier uitzendingen gepland. Die zullen waarschijnlijk alleen via Radio Apollo Int. gaan lopen maar het is niet uitgesloten dat er ook andere mogelijkheden benut gaan worden. De programma's zullen 30 minuten gaan duren en men zal er iets anders van gaan maken dan men in het verleden gedaan heeft. Het adres is: POSTBUS 10974, 3501 DB UTRECHT.

FUTURE WORLD RADIO

Ook dit is een Nederlands station. Men schrijft in een brief dat het een organisatie is die ook achter de T.V.piraat TV-Lunteren zit. De zender komt uit Japan en schijnt redelijk goed in elkaar te zitten want FWR is regelmatig te beluisteren en dat geldt niet alleen voor Nederland. Net als The Mighty KBC Radio maakt ook Future World Radio gebruik van POSTBUS 725 in Arnhem, Nederland.

RADIO IRELAND INTERNATIONAL

Ook dit is een station dat al verschillende keren heeft aangekondigd te willen stoppen maar het nog altijd maar niet doet. Radio Ireland heeft nu een duidelijk adres doorgegeven en volgens verschillende luisteraars wordt de post nu ook sneller behandeld. Dit adres luidt: 37 Willow Park, Cresent, Glasnevin North, Dublin 11 in Ierland.

RADIO 101 INTERNATIONAAL

Dit Duitse station zendt regelmatig uit in de 41 meterband op 7445 Khz. Er zijn behoorlijk wat mogelijkheden aanwezig voor andere frekwenties maar die schijnt men niet te willen gebruiken. Men is tevreden. De resultaten zijn goed en voor 1985 geldt dus 7445 Khz. Er wordt misschien even afgeweken als er wat teveel interferrentie op de gekozen frekwentie is maar dan schuift men in elk geval niet ver weg van die 7445 KHz. Het adres is: POSTBUS 2, 4680 GEMMENICH in Belgie.

RADIO NOVA

Op 9 December van het vorige jaar was er weer een nieuw station te beluisteren via de zender van Radio Apollo Int. Het betrof een station uit de USA luisterend naar de naam Radio Nova. Veel is er nog niet bekend omtrent dit station. We hebben Dave Scott gevraagd wat meer bijzonderheden door te geven. Dus mischien volgende maand wat meer informatie. Het adres van het station dat zeer zeker terug zal keren is: P.O.Box 245, Moorhead, Minnesota 56560 in de USA.

RADIO ARENA

Radio Arena is een Nederlands station en dit station is een tijdje niet te beluisteren geweest. Op 25 en 26 December van het vorige jaar was het station er plotseling weer en dit keer bijzonder krachtig want men gebruikte een 200 Watt zender. Radio Arena is wel regelmatig te beluisteren in de middengolf waar men meestal op Zondag uitzendt. Het adres van Radio Arena is: Postbus 47, 7010 AA Gaanderen in Nederland.

RADIO ATLANTIS SW

Dit is dus niet zo'n oud station. Radio Atlantis sw zendt wel, al is het onregelmatig, uit en dat gebeurt verschillende keren per jaar. Er wordt altijd in de 48 meterband uitgezonden en dat wil men ook dit jaar blijven doen. Tevens gaat men door met de relays van andere stations waarvan we met zekerheid Radio Marabu uit Duitsland kunnen noemen. Als adressen gebruikt Radio Atlantis de postbus in Hunstanton en die van Bremen (zie Apollo).

RADIO ATLANTIQUE 2000

Een tijdje terug vertelden wij dat dit station weer wat vaker te beluisteren zou kunnen zijn. Men had dit plan immers opgevat. Inmiddels is dat al aardig gelukt. Radio Atlantique 2000 heeft de afgelopen maanden verschillende keren uitgezonden in de 41 meter band. Als adres gebruikt men Postbus 41, 7700 AA Dedemsvaart maar daar ontstonden zoals we weten enkele maanden terug problemen. Toen hebben die jongens uit Frankrijk ook naar andere mogelijkheden gezocht en nu is bekend gemaakt dat men binnenkort ook gebruik gaat maken van POSTFACH 750 925,D-2820 BREMEN 70 in Duitsland.

RADIO CLCG

Wederom een station uit Duitsland. Radio CLCG wat staat voor Clandistine Listeners Club Germany heeft niet de beschikking over een eigen zender maar maakt gebruik van de faciliteiten die andere stations te bieden hebben. Radio CLCG is derhalve regelmatig te beluisteren via de zender van Radio Delmare terwijl er ook via andere stations uitgezonden wordt. Natuurlijk wordt er tijdens de uitzendingen regelmatig reklame gemaakt voor het blad dat de club uitgeeft hoewel de meningen over de kwaliteit van dit blad verdeeld zijn. Wie het station wil schrijven en informatie wil betreffende de club kan schrijven naar POSTFACH 540101, D-4100 DUISBURG 11 in Duitsland.

CRYSTAL RADIO

Een station dat de laatste tijd stevig aan de weg timmert is Radio Crystal. Het station is vrij regelmatig te beluisteren in de 41 meterband waar wordt uitgezonden via 7375 Khz. Ook met de kerst was dit station paraat. Hun adres is 190 Monument Road, Edgbaston, Birmingham B16 8UU in Engeland.

SOUND OF SWITSERLAND

De SOS uit Zwitserland is ook regelmatig te beluisteren. Dit station heeft de rare ervaring dat de resultaten in Europa vaak erg matig zijn terwijl men in Engeland wel redelijk tot goed doorkomt. Er wordt uitgezonden in de 41 meterband. Een jaartje terug was er bijna geen station meer te horen in deze band maar daar is nu wel definitief een einde aan gekomen. De SOS heeft de smaak duidelijk te pakken. Hun adres is de postbus in Dedemsvaart.

SPECTRUM WORLD BROADCASTING

Ze zijn er weer! Een jaartje terug dook dit station op uit het niets. Maar de programma's klonken erg professorisch en men stopte er toen erg veel tijd in. Het station ontwikkelde zich bijzonder goed en het resultaat was enorm want naast gewoon wat uitzendingen in de 48 meterband werden er ook uitzendingen in verschillende andere banden gemaakt en die leidden ertoe dat SWB het eerste Europese illegale station werd dat in Nieuw Zeeland te beluisteren was. Spectrum moest toen wel een poosje op de rapporten wachten. Maar men was er natuurlijk erg trots op. Vervolgens liep het resultaat wat terug. SWB gaat rustig verder maar toen kwam er die schade aan de zenders en antenne's. Een poosje bleef het station toen uit de lucht maar kondigde meteen aan dat men zou terugkeren. In December werd bekend gemaakt dat het station rond de jaarwisseling weer iets speciaals zou gaan doen. Daarvoor moest men wel behoorlijk wat werk verzetten want de boel was nog lang niet in zijn geheel hersteld. Het vasteland van Europa bleef een poos verstoken van de uitzendingen omdat er met laag vermogen werd uitgezonden. In Engeland werd het station wel goed ontvangen. Rond de jaarwisseling zou SWB keihard toeslaan. Er was een schema gemaakt waarbij het station vele uren te beluisteren zou zijn. Men dacht uit te gaan zenden via 6272 Khz. in de 48 Mb. Daar kwam echter niets van maar SWB was wel te beluisteren via 6240 Khz. Er werd ook uitgezonden via 3905 Khz, 7710 Khz. waarmee men een uitstekend resultaat boekte in Europa,13.735 Khz en 9967 Khz. In Europa werd het station gehoord via die frekwentie in de 48 Mb. Daarnaast was het station te beluisteren via 9967 en 7710 Khz. De andere frekwenties gaven veel geplep of gewoon ruis. Volgens geruchten zou het station ook uitgezonden hebben via 15.020 Khz. in de 19Mb. maar daarover zijn nog geen verdere berichten binnengekomen. SWB gaat natuurlijk door. De mogelijkheden zijn talrijk. Hadden we zojuist de 19 Mb. dan bestaat er de mogelijkheid in de 31 Mb. voor de frekwenties 9940,9960,9965 en 9985 Khz. In de 21 Mb. kan het station eventueel opduiken via een frekwentie tussen 13.600 en 13.800 Khz. De 48 Mb. wat we genoemd hebben (eigenlijk is dit de 47 Mb.) met 6272,6200 en 6240 Khz. Dan is er nog de 76 Mb met verschillende frekwenties tussen 3900 Khz en 3950 Khz. En de 39 Mb. met 7710 Khz. Spectrum doet zijn naam eer aan. We hopen volgende maand wat te kunnen vertellen over de resultaten die het station tijdens de marathon boekte. Het adres is: 134 Eastworth Road, Chertsey, Surrey KT16 8DT in Engeland.

WEEKEND MUSIC RADIO

Een kilt op de korte golf. WMR is ook een station dat er tijdelijk mee ophield. Maar soms is het station nog wel te beluisteren en worden er QSO-tjes gemaakt. WMR deed echter meer. Als het populaire station Radio Telstar in Edinburgh in de ether komt wordt dit station wel eens doorgeprikt op de kortegolf. Daarnaast maakte ook WMR een aardig stuntje klaar voor de jaarwisseling. Hoewel het niet zo pompeus werd aangekondogd als bij Spectrum deed ook WMR aardigheidjes in de verschillende banden. WMR maakte bekend te zullen uitzenden via 6200,6240,7410,5010 en 15.045 Khz. Natuurlijk werd het station niet op alle frekwenties ontvangen. Bij ons zijn alleen bekend 6200,6240 en 5010 Khz. en de frekwenties in de 41 Mb. Maar ook hier geldt hetzelfde als voor Spectrum: we wachten nog even met lachen want je weet maar nooit. Het station is te bereiken via 42 Arran Close, Cambridge in Engeland. Over Radio Telstar kunnen we dan nog verder vertellen dat het station voorlopig uit de lucht blijft want op 18 November gebeurde het weer eens. Radio Telstar kreeg weer bezoek. Men zond toen uit op 1332 Khz. In de middengolf. De GPO kwam, maar ving bot want de zender werd uit het raam gegooid. Beneden stond een andere medewerker van het station die het ding opving en de benen nam. Radio Telstar heeft dus wel een zender maar zwijgt uit voorzorg.

RADIO 47 INTERNATIONAL

We hebben Radio 48 Int.,Radio 49 Int.,dus het was wel een keer te verwachten dat er nog eentje bijkwam. Gelukkig heet dat andere station Station 41 want anders zou het helemaal op een postcode gaan lijken. Maar goed, we hebben het dus over Radio 47 Int. Wat weten we van het station. Wel, om te beginnen kunnen we vertellen dat het station niet helemaal nieuw is, dat is alleen de naam. Radio 47 is het station van de mensen achter Radio Eastcoast Commercial. De medewerkers van dit staion werden de afgelopen maanden geteisterd door de mensen van de politie en de GPO. Het station is al verschillende keren uit de lucht gehaald en men raakte er een beetje op van de zenuwen, denk ik. Radio ECC bleef echter wel gewoon uitzenden en deed er tevens een extraatje bij door de banden te draaien van Wonderful Radio London Int. die men uit de USA haalde. Het was duidelijk dat Radio ECC deze banden uitzond hoewel dit later ten stelligste werd ontkend. Vreemd? Enkele maanden ging dit zo door en toen besloten de mensen van Eastcoast Comm. er definitief een punt achter te zetten. Het station zou zwijgen. De uitzendingen van WRLI gingen echter gewoon door. Dan krijg je al iets van een vraagteken. Als dan later een station plotseling opduikt luisterend naar de naam Radio 47 Int. en dit station zendt op dezelfde frekwenties uit als het voormalige ECC dan ga je al iets denken. Als dan blijkt dat er medewerkers van dit station via Radio 47 Int. te beluisteren zijn dan mogen wij toch wel aanemen dat we een beetje in de mailing genomen worden. Dat is dan ook wel een beetje het geval. Radio 47 Int. zal waarschijnlijk niet zo'n lang leven beschoren zijn. Het station zal wel omgedoopt worden in Radio Eastcoast Comm. Onder die naam bestaat men al verschillende jaren met veel sukses. Norman Nelson is de man die het allemaal doet. We zijn benieuwd wat de toekomst voor verrassingen brengt. Het adres van Radio 47 Int. is zoals bekend de bus in Bremen en de postbus in Hunstanton.

RADIO CAROLINE SW

Niet Andy maar Freddy Archer was weer een keertje te beluisteren met zijn station vernoemd naar de beroemde zeezender. Radio Caroline SW kwam in de lucht als kleine vervanger voor de zeezender toen deze kompleet met alles naar de diepte van de zee verdween. Radio Caroline SW ging het echter steeds leuker doen maar kondigde aan uit de lucht te zullen verdwijnen als de zeezender terug was. Toen de geruchten sterk waren nam men al afscheid wat echter noedeloos bleek te zijn want op dat ogenblik lag het schip in Spanje en was Peter Chicago zo'n beetje in zijn eentje met de verbouwing bezig. Freddy Archer keerde terug maar verdween ook weer spoedig toen enkele mensen met een bestelwagentje een kijkje kwamen nemen op de lokatie en en passant de zender en toebehoren meenamen. Radio Caroline SW was echter enkele dagen later al weer terug maar het werd niet meer wat het geweest was. De zeezender keerde terug op een moment dat het voor het kortegolf station gedaan was. Men kon niet meer tegen de spanning en nam dus afscheid met de mededeling dat er misschien af en toe nog wel een keertje wat te horen zou

zijn. Dat gebeurde dus onlangs. Radio Caroline SW was weer even in de lucht. Er werd echter niet gezegd dat men weer regelmatig zou gaan uitzenden dus voorlopig houden we het maar op deze ene keer.

KLA RADIO

Daar hebben we lang op moeten wachten. In 1983 was het station voor het eerst te beluisteren al was dat dan maar in een klein gebied. Men zond toen met een laag vermogen uit. KLA Radio zette echter door en al spoedig was het station in West-Europa redelijk tot goed te ontvangen. Het station zond toen uit op 7325 Khz, 7330 Khz of 7335 Khz. in de 41 Mb. De resultaten waren niet altijd zo best daar er meer stations zijn die met meer kracht uitzonden. KLA Radio raakte daarna in de vergeethoek. Allereerst was daar het probleem van het adres. Het adres in Engeland kon niet meer gebruikt worden daar men daar de teugeltjes wat strakker in handen nam. Er moest dus een betere zender komen, een nieuw adres en enkele nieuwe medewerkers, wat natuurlijk behoorlijk wat is. Het adres werd gevonden in Nederland en de nieuwe betere zender was ook niet zo'n probleem maar wel om het ethousiasme erin te houden. KLA Radio wilde betere resultaten dus besloot men uit te gaan zenden in de 48Mb. Helaas deed men dat voor het eerst tijdens de waanzinnig drukke dagen rond de Kerst van 1984. Er waren toen vreselijk veel stations in de lucht en dan is het natuurlijk te begrijpen dat de luisteraars niet naar ieder station dat zij horen een rapportje sturen. Toch viel er behoorlijk wat post in de postbus. KLA Radio kan tevreden zijn. De uitzendingen rond Kerst vonden plaats in de 48 Mb. op 6240 Khz. en de ontvangst op het continent was bijzonder redelijk te noemen. Hopelijk binnenkort meer omtrent dit station. De post kan gestuurd worden naar POSTBUS 19074, 3501 DB UTRECHT in Nederland en het is wel leuk om dat eens te doen daar KLA Radio een eigen secretaresse heeft die de post beantwoord en dat op een leuke manier doet.

BRITAIN RADIO INTERNATIONAL

Dit is de absolute winnaar van die drukke periode. Het is natuurlijk nog altijd een van de betere stations, tweede achter Apollo in de poll, en dus veel vaste luisteraars. Men maakte weer gebruik van twee adressen en die werden overstelpt met brieven. Het is werkelijk ongekend hoe populair dit station is. Men maakte er dan ook wel iets leuks van. Er werd speciaal een show uitgezonden van Johnny Best die dat in de taal deed die men in Duitsland het beste verstaat. BRI kreeg dus erg veel post. Roger Davis, die dit allemaal beantwoordt heeft dus voorlopig wat te doen. En hij had het al zo druk. Kort voor de feestdagen belde hij met de korte boodschap dat er wel zou worden uitgezonden maar dat hij nog niet precies wist wat het zou worden. Hij was vreselijk druk met de voorbereidingen en wist niet eens het gebruikelijke info sheet op tijd klaar te krijgen. Derhalve werden alle bekenden van het station middels een circulaire op de hoogte gebracht van de plannen. Dat is natuurlijk netjes maar Roger had niet de tijd om de boel op tijd te verzenden dus kregen veel luisteraars de mededeling pas in Januari en dat is behoorlijk te laat. BRI blijft wisselen tussen 6225 Khz, 6230 Khz en 6240 Khz. De post van de afgelopen periode moet uitwijzen wat het beste voor het station is. BRI is te bereiken via Postbus 19074, 3501 DB Utrecht.

KDKC

Per abuis meldde ik enkele maanden terug dat het radioblad uit Duitsland, de KDKC, de pijp aan Maarten had gegeven of zou gaan geven. Dat is echter helemaal niet het geval geweest. De organisatie heeft het wel wat moeilijker gehad maar het blad gaat door en dat is erg fijn want KDKC is een prima blad hoewel sommigen het niet altijd geheel met de inhoud eens zijn.

RADIO VICTORIA

We ontvingen weer een lange brief van Roger Kirk. Roger, en dat weten we inmiddels, heeft de ongelukkige gave om mensen tegen zich in het harnas te jagen en dat weet hijzelf ook maar is daar uiteraard niet zo gelukkig mee. Radio Victoria is tenslotte best een leuk station geworden en wie had dat verwacht toen het station een tijd geleden voor het eerst te beluisteren was. Geen oppervlakkig gedoe, veel variatie en leuke informatie met daarbij als de jus een smeuïg brokje muziek. Roger heeft het in zijn brief o.a. over de mensen die vaak kritiek hebben op stations. Zij weten niet hoe moeilijk het is om een station in de ether te houden en het aantrekkelijk te maken voor de luisteraars. Roger maakt zich druk om iemand die een artikel schreef in een blad en daarin kritiek op Radio Victoria had. De persoon in kwestie had het over echo. Echo is volgens Roger wel leuk als het goed gebruikt wordt maar veel deejays gebruiken echo verkeerd. Veel echo om te verbergen dat men niet bij machte is om een behoorlijk programma te maken. Roger snapt ook helemaal niet waarom de persoon die het artikel schreef niet zijn naam erbij heeft vermeld. Er zijn volgens Roger teveel luisteraars die een grote mond hebben en kritiek spuien maar helemaal niets doen om een station daadwerkelijk te steunen door lid te worden of een uitgebreid rapport te schrijven. Zulke mensen weten niet eens hoe een station financieel draait. Zij weten ook niet dat het vaak erg moeilijk is om een station in de ether te houden.
Nu moet ik zeggen dat het blad van Radio Victoria zeker de moeite waard is. Er staat veel informatie in en men heeft vaak leuke primeurtjes. Radio Victoria startte een tijdje terug opnieuw met de FRA Germany. Men heeft al sinds 1967 het recht om deze naam te gebruiken. Het clubblad van het station zal blijven bestaan en doorgaan met de primeurs. Wat te zeggen van de mededeling dat het nieuwe station Radio Monique Int. vanaf de Ross zou gaan uitzenden. Radio Victoria sprak daar al enkele maanden geleden over. Men schijnt gewoon erg goed op de hoogte te zijn. Radio Victoria (FRA Germany) zal pogen de beste te worden, zeker in Duitsland. Roger zegt gewoon dat het het beste wordt en daar komt dan weer de antipathie tegen Radio Victoria naar boven. Veel mensen kunnen dit niet uitstaan, vinden het arrogant. Moet Roger toch zelf weten. Kan mij niets schelen. Laat hij eerst maar eens bewijzen dat hij inderdaad kan waarmaken wat hij zegt. Roger tipt dat in zijn brief nog eens aan door een organisatie bij naam te noemen. Wij zullen dat niet doen maar deze organisatie uit enorm veel kritiek aan het adres van Radio Victoria. Maar, zegt Roger, Radio Victoria is een vrij en onafhankelijk station en heeft niets te maken met de grillen van de 'bazen' van zo'n club al zijn het er 4000. Maar het is wel jammer dat het blad van die club ongezouten kritiek uit die niet altijd gerechtvaardigd is. Dat doet die club overigens niet alleen bij Radio Victoria. We hebben dit soort berichten meer binnen gekregen. Maar Radio Victoria had het allemaal gevreten bij die mensen dus probeerden zij er iets aan te doen. Er werd ook zendtijd gehuurd bij Radio Milano Int. waar ook de Programma's van Radio Victoria uitgezonden worden. Radio Funky Sound is de naam van dit station en de programma's waren niet om over naar huis te schrijven. Dat hebben wij met eigen oren gehoord.
Natuurlijk ontging dat de velen die vol verwachting zaten te luisteren niet. Het programma is doorspekt met reklame voor de club en verder kunnen we wel zeggen dat de kwaliteit niet al te best is. Dit wist Roger Kirk ons ook te vertellen. Maar dat konden we natuurlijk wel verwachten. Men strooide echter ook de mededeling in de rondte dat Radio Victoria failliet was. Dat het station abominabel slechte programma's maakte (die natuurlijk de oorzaak waren van het faillisement) en bovenal de kwalijke mededeling dat Radio Victoria niet zou betalen voor de gehuurde zendtijd. Dat laatste is natuurlijk onzin want als Radio Victoria niet betaalt dan waren de programma's allang niet meer door de Italianen uitgezonden. Radio Funky Sound is inmiddels na zes weken uitzenden niet meer te beluisteren. In het maandblad werd verder ook geen melding meer gemaakt van het station en zelfs in de lijst met ontvangsten werd het station geschrapt. Vreemd! Maar het leuke is dat Radio Milano Int. nog altijd op het geld van de verhuurde zendtijd zit te wachten.
In April maakt men wel eens een grapje, zeker als het de eerste van de maand betreft. Radio Victoria deed dat ook door te zeggen dat er binnen niet al te lange tijd uitzendingen zouden komen op Radio Delmare's frekwentie 6206 Khz. Een grapje dus, maar Delmare was toen net uit de lucht gehaald en daar was men in Duitsland nog niet van op de hoogte. De grap werd dus een sick-joke maar zeker niet rot bedoeld. Later bleek dat Radio Victoria op die frekwentie wel te beluisteren was geweest echter zonder medeweten van de medewerkers van het station en het werd dan ook zeker niet op prijs gesteld. Er is echter geen reaktie uit België gekomen en dat wordt in Duitsland betreurd. Radio Victoria laat zich echter door niets en niemand van de wijs brengen. Men gaat door met de uitzendingen en de reklames voor dit blad, wat wij natuurlijk bijzonder op prijs stellen. Het adres van dit station is: Postfach 1214, 6380 Bad Homburg 1 in Duitsland.
We zullen het hierbij laten. Er was nog veel meer nieuws maar we hebben nog steeds niet een hele FRM te vullen dus moeten we af en toe iets laten vallen. De afgelopen periode is er veel post binnengekomen en die gaan we nu

beantwoorden. Vooral die mensen die intensief naar de radio geluisterd hebben en alles op papier gezet hebben wil ik nogmaals bedanken voor hun hulp. Blijf dat doen, dan wordt het nog eens iets mooi. In Maart zijn we er weer en misschien over een poosje met een uitgebreid artikel over een der korte golfstations. Mochten jullie een voorkeur hebben voor een station, laat het dan weten want dan kan ik er aan gaan werken. Wij hebben zelf ook wel een paar ideetjes. De meeste stemmen gelden. In Maart meer korte golf.
Wees gegroet.
JOS
POSTBUS 19037, 3501 DA UTRECHT

REAKTIE VAN KBC:

Waar zijn we mee bezig? Wat een gezeur over KBC en FWR. Als ik het FRM moet geloven, gebruikt KBC Postbus 725 in Arnhem niet! Hoe bestaat het? Sinds KBC onder die naam uitzendt, gebruikt men een postbus in Arnhem. Eerst was dat Postbus 999 en daarna werd dat Postbus 725 in Arnhem. Op het infosheet dat KBC uitgeeft staan ook enkele andere adressen, maar die worden nooit als hoofdadres genoemd!!! Maar omdat een Engelsman een keer in een blad heeft geschreven, dat KBC een ander adres heeft dan de postbus in Arnhem, zijn er enkele mensen die iets klakkeloos overschrijven en meteen de wildste verhalen de wereld insturen. Dus het hoofdadres is en blijft: POSTBUS 725 in ARNHEM.

In datzelfde FRM lees ik dat KBC niet uitzendt in de 41 meter, maar kijk ik dan naar de rapporten onder dat verhaal, dan lees ik dat KBC o.a. op 7350 kHz. is gehoord. Wat is dat dan? In datzelfde nummer lees ik "The MIGHTY KBC UIT ENGELAND", later lees ik KBC uit Nederland. Wat is het nu?
Nog een keertje dan: KBC zendt uit vanuit ZUID-BELGIE!!!!!! Als men luistert naar de programma's dan hoort men dat ook!!! Ook heeft KBC het afgelopen jaar 's nachts via TIME enkele uitzendingen gehad, ook werden Waves en Delmare als relaisstations gebruikt. In '85 zal KBC ook via Radio 101 te horen zijn.
Verder dit nog: ook de volgende stations gebruiken het KBC adres, n.l. Future World Radio en CHML. Er is overigens geen verband met deze stations!
Als men geen goede gegevens kan vermelden, dan a.u.b. geen sensatieverhalen. In het vervolg hopen wij niet meer geconfronteerd te worden met zulke verhalen! Of je schrijft het goed of je schrijft geen verslag. Verder twijfel ik niet aan de goede bedoelingen van de bewuste schrijver, maar onderzoek dan eerst wat feiten. Het valt natuurlijk niet mee, om die hele rubriek alleen te doen. Voor ons is de kous hiermee af!
TOM DE WIT - RADIO K.B.C.

ROGER KIRK - RADIO VICTORIA

PIRATERIJ IN DE REST VAN DE WERELD

Niet alleen in Europe komt piraterij voor, ook in andere delen van de wereld. Een tijdje terug hebben we daar al eens iets over kunnen lezen in dit blad. We doelen daarmee niet alleen op de piratenstations uit Amerika, maar ook stations, die dan weliswaar niet die programma's uitzenden, waar wij in Europa op zitten te wachten, maar die toch regelmatig in de ether zijn. Het betreft hier stations, die politieke uitzendingen en veel informatie over hun land of gebied brengen. Dat zijn er over de hele wereld nogal wat. Sommigen hebben veel overeenkomst met de Europese stations, zoals wij die kennen. Zij bedienen zich van de zenders van andere stations. Maar er zijn er ook die in het geheim ergens een antenne ophangen om dan hun zegje te doen. Piraterij mag dan wel in Europa uitgevonden zijn, de hele wereld doet tegenwoordig mee. We kregen hierover wat berichten binnen uit Amerika. Daar zitten enkele DX-ers, die stations uit Midden-Amerika regelmatig kunnen ontvangen.

RADIO FARABUNDO MARTI
Dit is een station dat uitzendt voor de inwoners van een deel van Nicaragua. Dat doet men al geruime tijd en zoals te verwachten is, wordt er erg veel aandacht besteedt aan de slechte situatie in het land. Maar daarnaast probeert het station ook nog iets anders te doen. Er wordt bijvoorbeeld ook muziek uitgezonden. Tijdens de uitzendingen wordt zelfs gevraagd naar het station te schrijven. Er werd een adres gegeven in de USA, maar daar moet een briefschrijver niet zo veel van verwachten. Iemand, die in de USA het station ontving, schreef een briefje en het duurde bijna een jaar, eer men een berichtje terugkreeg. In dat antwoord stond, dat Radio Farabundo Marti tegenwoordig via het Amerikaanse station KPFK via de FM-band wordt uitgezonden. Dat gebeurt in de buurt van Los Angeles via 90.7 MHz.

RADIO MONIMBO
Nicaragua kent nog een illegaal station en men is op 18 september begonnen met uitzendingen. Er werd midden in de nacht uitgezonden op 6229 kHz. in de 48 mb. De identificatie, die het station gebruikt, is nogal indrukwekkend. Het klinkt zo'n beetje als: "Van de Atlantic tot de Pacific, dit is Radio Monimbo, uitzendend voor het opofferende volk van Nicaragua, begint haar uitzendingen met het motto van Pedro Joachim Chamorro: Nicaragua zal weer een republiek zijn!" Niet mis voor een beginneling. Er werd op die dag twee uur uitgezonden. De programma's bestaan uit veel muziek, die na ca. 10 minuten wordt afgewisseld met commentaren inzake de regering of het bewind in de hoofdstad Managua. Die commentaren zijn niet zo idioot als dat bij de andere illegalen in Nicaragua vaak het geval is. Monimbo blijkt een kleine stad iets ten Zuiden van de hoofdstad te zijn. Radio Monimbo werd tot nu toe twee keer gehoord. Daarna is het stil gebleven.

VOICE OF PALESTINE
Ook in het Midden-Oosten kent men piraten. Natuurlijk ook hier hoofdzakelijk politieke uitzendingen. The Voice of Palestine is ook zo'n station, dat echter niet in de KG uitzendt. Er werd regelmatig uitgezonden, totdat er plotseling een einde aan kwam. De oorzaak is niet bekend. The Voice of Palestine zond uit op 1504 kHz. in de MG. Op 30 augustus 1984 werd het station voor het laatst waargenomen.

RADIO OF VIGOUR
Libanon is het land, waar we deze piraat zullen vinden. Het station is vrij nieuw. Vorig jaar werd er pas voor het eerst melding van gemaakt in Parijs. Daar verschijnt maandelijks een blad voor alle Arabieren en dit blad maakte melding van een nieuw station, dat dus Radio of Vigour zou heten. Het station zou inmiddels al enkele keren uitgezonden hebben, maar helaas heeft geen enkele DX-er het ooit ontvangen.

RADIO OF FREE AND UNIFIED LEBANON
Er zijn er dus meer in Libanon. Allemaal stations die hun mening via de ether aan de mensen willen brengen. Free and Unified Lebanon is een station, dat al een poosje bestaat en een behoorlijke reputatie heeft opgebouwd. Er zijn aanwijzingen, dat er verschillende pogingen zijn geweest om het station tot zwijgen te brengen. Men draait echter nog steeds in de plaats Ihdin. De medewerkers steunen hun oude president Franjiyah. Naast regelmatige radio-uitzendingen zouden er vanaf 1 sept. ook TV-uitzendingen te zien zijn, die starten om 17.00 uur en 1 uur duren.

JOS.

ON- & OFFSHORE door John Wendale

NIEUWE ZEEZENDER(S) IN AANTOCHT?

Zo tegen de lente of vlak voor kerstmis gonst het ieder jaar van de geruchten over de komst van nieuwe zeezenderprojekten. Meestal blijkt, dat van al die verhalen 99,99% pure duimzuigerij is. Ook op dit moment doen de mooiste verhalen de ronde, ondanks de aanwezigheid van al drie dobberende stations. Maar daarover straks wat meer.

Ten eerste: de stand van zaken rond WRLI, Radio London Int. of "Big L", als je dat liever hebt. John England heeft officieel laten weten (begin december) dat zij kerstmis niet zouden halen. Ondanks het feit, dat het gospelstation VFG zo goed als rond is en de reklamezendtijd daarop bijna helemaal is verkocht, gaat het met WRLI minder goed. Er is een vertraging ontstaan van 5 maanden, omdat de financiers opeens in november een grote verandering wilden t.a.v. de opzet van het station; zowel qua format als commerciele aanpak. Als de organisatie geen schip zou hebben, dan wordt er wel behoorlijk gebluft. Het lijkt allemaal werkelijkheid. Zeker na een geluidsband gehoord te hebben van een interview met de "baas" van VFG Randy Helm, dat hem in september werd afgenomen op het religieuze coast-to-coast TV station "Channel 49". Mr. Helm vertelde daar alle zaken die we al weten, maar opmerkelijk was, dat hij heel definitief was over het schip. "Ja, er is een schip", zo vertelde hij. "Het is zo groot als 2/3 footballfield. Aan boord bevindt zich alles wat een radiostation nodig heeft. 2 AM zenders en een shortwave zender. Er staan masten op en het ligt nu tijdelijk in New York. De programma's van VFG worden in Forth Worth (bij Dallas-Texas) op de band gezet en via een bevoorradingsschip steeds tijdig aan boord gebracht". Tot zover Randy Helm.
Persoonlijk vind ik dat we het projekt iets serieuzer moeten nemen dan een gerucht, maar zolang er nog geen zekerheid bestaat over een kompleet uitgerust zendschip, blijft het een mistige affaire. Bepaald niet hoopvol zijn de kersverse plannen van stationmanager John England, die hij met WRLI heeft, of liever gezegd, die hij niet met WRLI heeft. Radio London gaat definitief niet door!

WRLI WORDT GBLC

Omdat bleek, dat financiers en potentiele adverteerders, waarmee England voor het projekt samenwerkt, geen heil meer zagen in de lancering van een vierde popstation vanaf de Noordzee, zetten zij definitief een streep onder de plannen voor WRLI. Al eerder werd John England gevraagd voor hen te onderzoeken wat de

mogelijkheden zouden zijn voor een Country & Western format. Ver hoefde England niet te gaan met zijn opiniepeilingen. Hij strandde op zoveel negatieve reakties, dat hij zijn financiers ervan kon overtuigen, dat C & W in Europa niet zou aanslaan. Maar de geldschieters hielden het idee warm en eind november bleek dat het onmogelijk zou zijn voldoende adverteerders en sponsors te vinden voor welk popformat dan ook. Dus toch C & W. Want volgens John England: "That's where the money is". Er schijnt behoorlijk wat geld los te weken te zijn wanneer vanaf het (mogelijk bestaande) zendschip The Four Freedoms een C & W. station de ether in zal gaan. Zowel grammofoonplatenmaatschappijen (die in Europa een nieuwe markt voor Country & Western willen creeeren) als producenten van allerlei artikelen in de spijkerbroeksfeer, zoals Coca Cola, Marlboro, Levis e.d. schijnen staan te trappelen om via een C & W station hun produkten te promoten. Daarom wordt het "day-time station" nu GBLC, Great Britain Loves Country of Genuine Big Lovin' Country Radio etc.
De programme Director van GBLLC wordt Joe Poovey (spreek uit: Poevie), een redelijk bekende C & W. zanger en deejay, die door John England werd ontdekt voor zijn wat merkwaardige radioplannen. Hoewel England spreekt van een Country & Western format, moeten we toch iets anders verstaan onder dit begrip. Door een Engelse representant van het projekt werd mij verteld, dat het meer "Rock-a-Billy" zal worden, een combinatie van Country, Rock 'n' Roll en Top 40 West Coast muziek. Shakin' Stevens en Elvis Presley zullen zeker niet ongedraaid blijven. Kortom, weer iets geheel nieuws vanaf de Noordzee en een uniek format voor Europa. Het enige, waar we nog op moeten wachten, is een hard bewijs voor het bestaan van het projekt, met name het schip. Met VFG, The Voice of Free Gospel, blijft alles bij het oude en zal in de avonduren te beluisteren blijven. Hoewel..... Het schijnt dat een van de kerkelijke organisaties, die geld in de VFG zouden steken, plotseling wat terughoudend werden, omdat zij het (spook) verhaal hadden gehoord, dat er in Europa al een religieus station vanaf een Pools (?...) schip zou opereren voor de kust van Zweden. Mijn God.....
Diverse mensen, w.o. ondergetekende, hebben John laten weten, dat hij zijn kerkelijke vrienden gerust kan stellen: geen Pools schip voor de kust van Zweden dus.....

Nu "de echte geruchten": Het eerste verhaal gaat over twee schepen (2 zendschepen of 1 zendschip + tender), die onderweg zouden zijn van Amerika naar Europa. Deze stations zouden niets te maken hebben met de "grote drie", die nu vanuit het Knock Deep uitzenden of met WRLI. Iemand wist mij te vertellen, dat het nu echt James Ryan zou zijn, die er uiteindelijk toch in was geslaagd om zijn "vloot" te water te laten. Om het allemaal nog spannender te maken: Robin Banks -je weet wel, ex RNI- verkeerde een aanzienlijke periode in de USA. Toen hij terugkwam in Engeland, vertelde hij dat hij een zendschip had helpen inrichten. En het zou ook niets met WRLI te maken hebben.
Een variant op deze verhalen bestaat echter ook: de CIA zou twee zendschepen hebben gefinancierd, die voor de kust van Nicaragua en El Salvador zouden komen te liggen en de programma's van de Voice of America gaan uitzenden, plus propagangaprogramma's die zouden worden verzorgd door het omvergeworpen regime uit die landen. Ik word niet goed.....
Het vervolg op het Robin Banks verhaal luidt als volgt: Robin -nog maar net terug uit de States- vierde kerst en nieuwjaar in Zuerich, bij zijn vrienden Meister en Bollier. Niet zomaar, want Me-Bo schijnt de radiotechneut naar Libie te hebben gezonden om de zenders terug te kopen, die ooit eens op de Mebo 2 hadden gestaan. Je weet, de Mebo 1 en 2 zijn door de Libiers als schietschijf gebruikt en liggen nu, gehavend door vliegtuigraketten, op de bodem van de Middellandse Zee. De RCA zenders schijnen ergens opgeslagen te zijn en Robin Banks schijnt dus volgens insiders in Noord-Afrika rond te dwalen om de (sterk verouderde) elektronika op te vissen. Waarom? Omdat een paar Engelse (meestal betrouwbare) bronnen vermelden, dat Meister en Bollier weer Radio Northsea willen gaan spelen. Geloof jij het, geloof ik het.

En dan is er nog een gerucht, dat er in Spanje een kompleet uitgerust zendschip ligt, dat binnenkort zal uitvaren (of dat al heeft gedaan) naar de Noordzee. Wie weet er nog meer? Schroom niet en schrijf ons gerust. Alle gekheid op een zendmast. Als we al die verhalen zouden moeten natrekken, dan zou onze telefoonrekening de hoogste van Nederland zijn. Dat hebben we dus voorlopig niet gedaan. Wel zijn diverse informanten in Amerika en elders gevraagd om een extra oog en oor open te houden. Wellicht dat we in een van de volgende FRM's de geruchten kunnen ontrafelen.

Voorlopig luisteren we nog even naar Caroline, Laser of Monique. Om met de eerste te beginnen. "Europe's first and only album station" is niet meer wat het was. Het woord "Europe" kun je vergeten, omdat op 576 kHz. slechts een mager signaaltje te horen is. Aan de kust nog aardig te ontvangen, maar Hans Knot in het Hoge Noorden heeft de Lady bijna geheel afgeschreven. De ontvangst in Engeland is al niet veel beter. Om die reden heeft Monique voorlopig een uurtje teruggegeven aan Caroline, zodat het na 6 uur Eng.tijd weer te ontvangen is op 963 kHz. "Het had", aldus de Moniquevoorman, "maar een haartje gescheeld, of we zouden helemaal niet gestart zijn. De onderhandelingen tussen ons en Caroline werden pas 12 uur voor de opening op zondag de 16e december afgerond. Makkelijk was het in ieder geval niet. Dat die opening wat vol zat met fouten, kwam doordat die jongens aan boord drie nachten niet hadden geslapen en steeds in de weer waren geweest. Ze waren oververmoeid". Verder zei hij, dat er van een tapeservice helemaal geen sprake was. "Er zijn wel wat presentatoren benaderd, waaronder Tony Berk en Stan Haag, die beiden programma's maken voor een tapeservice. Het is allemaal live wat we doen", zo zei de Monique managing director. Ook deelde hij mee, dat zijn station over een paar maanden van 23 kW naar 45 kW zal gaan. Er zijn onderdelen in Amerika besteld om de RCA bak zijn volle vermogen weer terug te kunnen geven. Op dit moment zendt Monique om technische redenen slechts met 75% modulatie. Welke redenen dit zijn liet men nog even in het midden.

De deejays op Monique zijn: Ad Roberts, Johan Visser, Frits Koning, Maarten de Jong, Rob Hardholt, Ron West en sinds 17 januari Tony Berk op cassette. Na de eerste kortstondige adverteerder, de Belgische "Avondkrant", gingen een paar platenmaatschappijen adverteren op Monique. Diverse andere reklamekontrakten zouden binnenkort ook worden afgesloten en inmiddels zijn ook Sportlife kauwgom, Club Colette en Maaslander kaas te horen. Het format van het station werd uiteindelijk bepaald door de (niet nader genoemde) financiers. Men wilde een stijl hebben die Hilversum 1 eigenlijk gehad zou moeten hebben: die van een familiestation. De muziekkeuze heeft daarom veel weg van de "Arbeidsvitaminen": veel middle-of-the-road, Holland repertoire, wat goud van oud, een albumtrack en het geheel doorspekt met top 40 werk. De verhalen, die hier en daar zijn verschenen over een 24 uur service zijn volkomen uit de lucht gegrepen.
Op Monique was vanaf 13/1 de promotie te horen voor de Formule 1 Road Show. Vreemd genoeg klonk op 15/1 opeens ook een spot voor de Monique Disco Show met een telefoonnummer, dat dicht in de buurt komt van dat van de Nederlandse Drive In Shows of liever Road Shows van Laser. Is het niet om "driftig" van te worden?
De beruchte TROS "piratenspot" heb ik trouwens alleen maar tijdens de openingsprogramma's gehoord. Tikkeltje te wild, Amigo? .....
Over wild gesproken. Op 6 januari ging het zo erg tekeer op de Noordzee, dat de Ross Revenge in een N.O.-storm 11 het te lichte anker in het zand achterliet. Zowel Monique als Caroline gingen de lucht uit. De Ross was behoorlijk afgedreven en opnieuw had Caroline (en Monique met hen) het geluk niet op een zandbank gelopen te zijn. "Als dat schip eenmaal vastzit, komt het nooit meer los", sprak laatst een van de mensen, die verantwoordelijk waren voor de aankoop en de verbouwing van de Ross. Op 8 januari, toen alles wat rustiger was geworden en het zendschip weer op positie lag, werd er tussen 12.00 en 13.00 uur even "getest". De enige reden van die korte uitzending was, dat er een tiental codenummers doorgegeven moest worden naar de mensen aan wal. Langer kon niet worden uitgezonden, omdat tijdens de storm de motoren continu hadden gedraaid en het oliepeil onaanvaardbaar laag was gezakt. De hoofdmotor schijnt behoorlijk wat brandstof te verbruiken.
Na de codes werd de dag erna een nieuw anker gebracht en op 11 januari waren Monique en Caroline weer terug (resp. 9.15 en 9.30 uur).
Op 13 januari maakte men op Laser melding van het feit, dat er een derde zendschip voor anker was gegaan vlak naast Laser. Toevallig werd er op Laser op dat moment gezegd: "Hello there, hope all is well on board. You're looking very beautiful". Even paniek dus op die zondag. Zelfs Ton Lathouwers van Veronica's Grote Verwarring had het gehoord. Hij gaf er zelf maar een draai aan en aan het eind van zijn programma maakte hij de verwarring nog groter door mede te delen dat dit derde zendschip waarschijnlijk Radio London zou zijn. Ik denk dat het meer een grap van de Moniqueclub is geweest. Wel aardig dus.
Op 14 januari kwam ons nieuwe zeestation weer met een nieuwtje, maar dit keer was het werkelijkheid. In het nieuws werd verteld, dat Laser die ochtend de voorste mast had verloren.
De komst van Tony Berk, althans zijn opgenomen programma's, werd enkele dagen tevoren in diverse spots voor en na het nieuws aangekondigd.
Wie trouwens op woensdagen om 17.44 uur steeds naar de TROS kijkt, ziet dan het videoclipprogramma van Erik de Zwart "Formule 1". Niet alleen werft de TROS leden via het vrije radiocircuit, maar promoot nu kennelijk ook haar programma, c.q. de drive-in/Disco/Road Show. Overigens, hoe vond je het Goudhaantje in "Berk in Uitvoering"? Ik vraag me af, wanneer WVC op kippenjacht gaat.

CAROLINE OP TOP 40 TOER

Wie tot nu toe tot de echte fans behoorde van Radio Caroline -en volgens onze enquete zijn er meer Caroline- dan Laserfreaks onder de lezers van het FRM- zal de laatste weken wel teleurgesteld zijn door zijn/haar favoriete station. Zoals ik al geruime tijd geleden en herhaaldelijk aankondigde, zou Caroline afstappen van het tamelijk heavy format. Zeker nu Jay Jackson sinds half december dde scepter zwaait over de programma's (voornamelijk overdag en 's avonds en 's nachts Tom Anderson, als die tenminste aan boord is). Jay maakte tijdens de kerstuitzending, die zeer goed was, de opmerkingen dat alle discoplaten in de hut van Tom Anderson worden opgeslagen. Zo nu en dan klinkt Caroline nog populairder dan Monique of Laser. De formatverschuiving heeft maar een doel: het aantrekken van luisteraars van o.a. Laser, maar vooral het aantrekken van meer adverteerders. Met name Vincent Monsey liep voortdurend met zijn hoofd tegen de muur, als hij de grotere reklameburo's bezocht. Zij stelden dat als het format populairder zou worden, zij meer belangstelling zouden hebben en hun klanten konden adviseren op Caroline te adverteren.

Inmiddels zijn er ook weer de nodige nieuwe deejays aan boord van de Ross geklommen, zoals Keith King, Tony James en Bruce Purdy. Hoewel er ook door de nieuwe deejays naar mijn idee nu toch redelijk aan de eisen van de reklamemensen wordt voldaan, is er nog steeds niet een nieuwe commercial te horen. Wellicht ook een gevolg van het zwakke signaal op 576 kHz. Daarover valt te vermelden, dat op de eerste plaats die frequentie geheel niet geschikt is voor Caroline, zeker niet met het 3 kW petroleumstelletje waar nu mee wordt uitgezonden. Het is een "doorn in Chicago's oor". Binnenkort zal 576 kHz. dus best weer eens helemaal aan Duitsland teruggegeven kunnen worden. Peter Chicago heeft nog 3 frequenties op het oog, waarvan 531 en 585 kHz. in ieder geval bekend zijn. Ook de sterkte van het signaal schijnt nu eindelijk te worden verhoogd. Of de 5 kW zender, die oorspronkelijk 10 kW leverde wordt weer op z'n oude vermogen gebracht (de onderdelen schijnen al aan boord te zijn) of -als dat niet lukt- zal een 10 kW zender van het voormalige South Coast Radio uit Ierland worden overgebracht naar het Knock Deep.

Op 15 december organiseerde de Engelse Caroline Movement o.l.v. John Burch een "Caroline Christmas Party". Paul McKenna, Dave Windsor, Andy Johnson enn zelfs Peter Clark voegden zich onder de ca. 125 bezoekers. Ook Paul Alexander Rusling was van de partij en had speciaal zijn witte schoenen aangedaan. Als de Caroline- en offshorefans op het feestje hadden geweten, wat er de maandag daarna over hem in de Daily Mail zou staan, had Rusling beter zijn witte gympies aan kunnen trekken..... Want als het aan Rusling had gelegen, dan lag Laser nu in de haven van Londen, aan de ketting van de Britse autoriteiten. Maar daarover meer in het Laseroverzicht.
Mark Summers tenslotte is weer een nieuwe jock aan boord van de Ross. De vraag is of Marti Wright nog terugkomt. John Lewis (Moss) was slechts een weekje aan boord en was de tweede week van januari weer present, samen met Tom Anderson. Simon Barrett was daarentegen maar een weekje van boord en stortte zich daarna waarschijnlijk weer op het Nederlandse vrije radiogebeuren.

DE PECH VAN LASER

De winter heeft de zeezenders geen goed gedaan. Soms uren en dagen achtereen was er op de "offshore" frequenties niets te horen. Laser had wel de meeste pech. Tot op dit moment laat het station het afweten (19/1). En zoals ik al schreef, het had een haar gescheeld, of we hadden Laser nooit meer gehoord. Toen de direkteur van het ILR-station Radio Essex Paul Rusling's boek "The Lid off Laser" had gelezen, wist hij precies bij wie hij moest zijn om zijn grootste concurrent om zeep te helpen. Deze direkteur, Eddy Blackwell, in de jaren '60 coit salesmanager van Radio London (Big L) nodigde Rusling uit op zijn kantoor en vroeg hem of hij kans zou zien om van Laser 558 af te komen. Rusling wist dat wel, maar gaf Blackwell te kennen, dat het geen "Mickey Mouse operation" was en dat hij 8 man nodig had om de zenders definitief uit te schakelen en de bemanning in hun hutten op te sluiten. Dat zou 500 pond per man kosten, zo calculeerde de buikige Rusling. Zo'n half uur duurde het gesprek. Gelukkig was er onder de staf van Radio Essex een trouwe offshorefan, die op de een of andere manier kans gezien had het gesprek op band op te nemen. Kopieen daarvan werden gezonden aan Stuart Payne van de Daily Mail, Roy Lindau van Laser en nog wat personen. Zo mag ik me ook verheugen in het bezit te zijn van het gesprek. Om kort te gaan: het gebeuren werd gepubliceerd door Stuart Payne en Roy Lindau heeft Blackwell en Rusling via zijn advokaten in Engeland officieel bij de justitie aangeklaagd. Je snapt zeker wel, dat dit definitief het einde betekent van Rusling's offshorepraktijken. Iedereen, die zijn boek koopt, financiert eigenlijk een onderwereldfiguur, die in staat is om voor geld een zeezender om zeep te helpen. Over de verdere afloop van deze mafiapraktijken kun je zeker in het volgende FRM meer lezen.

Trouwens, je kunt zeggen wat je wilt van Laser, maar toen Caroline van het anker sloeg, was het Laser die met zijn radar- en communicatie-apparatuur, die Caroline weer op haar plaats heeft geloodst.
Financieel gaat het met Laser niet zo goed. Zelfs Robb Eden, de man achter de Roadshow van het station, laat zich wat kritisch-in-dit-opzicht uit over zijn werkgever. De eigenaar van Laser, Philip Smyth uit Dublin, heeft al veel geld in het station gepompt. Hoewel Lindau het bestaan van Smyth (als eigenaar) ontkent en zegt dat EURAD met Amerikaanse eigenaars het projekt bezit, weet onderhand iedere offshorefan dat het Smyth is, die de dienst uitmaakt. Toen Laser begon, gaf hij het station een jaar (tot kerstmis 1984) om winst te maken. Lindau is daar kennelijk niet in geslaagd. Tot eind februari overweegt Smyth wat hij zal doen en hij heeft 3 mogelijkheden genoemd:

1. Of hij ontslaat Lindau met zijn dure staf en besteedt het geld aan het station zelf.
2. Of hij zoekt een nieuwe "sales agent" voor de reklame op Laser (met een buro in de States is al onderhandeld).
3. Hij sluit het station voorgoed en probeert het schip te verkopen.

Als je deze verhalen aan Roy Lindau voorhoudt, begint hij te lachten. Maar zijn gelach klinkt niet van harte. Mijn spionnen op de Noordzee wisten te vertellen dat Lindau vlak voor kerstmis aan boord is geweest en de deejays en de bemanning had verteld, dat per 1 januari Laser zou worden beeindigd. Maar Lindau was nog niet aan vaste wal, of hij werd door de eigenaar van Virgin (Records/Airlines/Books etc.) uitgenodigd voor een gesprek. Deze Richard Branson zou Lindau hebben gezegd Laser voor 100% te willen overnemen. Niet om winst te maken, maar om er zijn diensten en produkten op te promoten. Branson en Lindau spraken met elkaar en Lindau zou een prijs noemen. Op de een of andere manier echter raakte Branson geirriteerd en belde Lindau na een paar dagen af. (Bedenk in dit verband, dat Branson "big mates" is met Ronan O'Rahilly).
Rond kerst moest er getenderd worden en de jocks verwachtten zo vlak voor kerstmis de tender. Die kwam, maar i.p.v. 50 ton olie voor de generatoren werd slechts 15 ton gebracht en na een grondige inspektie van het gebrachte voedsel bleek er nauwelijks iets bij te zitten om van in kerstsfeer te raken. Het typische kerstdiner werd dan ook d.m.v. de rubberen speedboot aan boord van de Ross Revenge gehouden. Daar was wel alles wat je rond die tijd op tafel mag verwachten.
Begin januari kwam de "waslijnantenne" naar beneden en het duurde weer een paar dagen, voordat alles weer hing waar het hoorde. Tenslotte, na op 10 januari weer laat in de middag terug te zijn gekomen, duurde het maar 4 dagen tot het station opnieuw moest zwijgen. Waar alle "kenners" al bang voor waren geweest sinds de definitieve start in mei 1984, gebeurde: de voorste mast hield het voor gezien en brak in tweeen. Door het barre weer (vorst en sneeuw) kon de reservemast niet worden opgezet en nu, de nacht voordat dit epistel per express naar Jose gaat, is er op 558 nog niets van Laser te bekennen. Opmerkelijk was, dat slechts Radio Monique melding maakte van Laser's problemen. Voor zover ik het heb kunnen horen, zweeg Caroline als het graf.

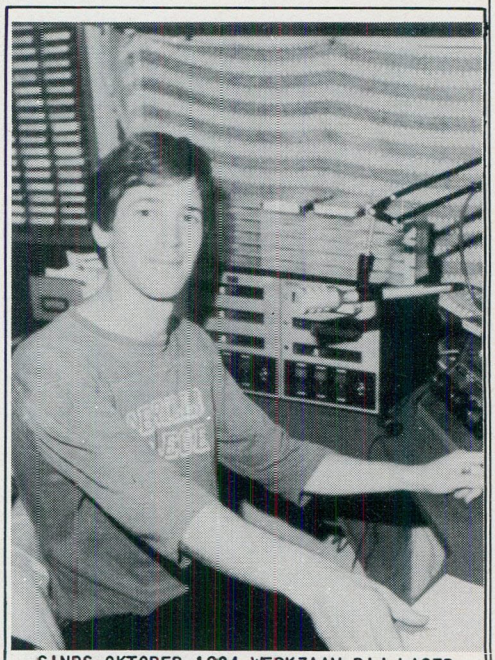

SINDS OKTOBER 1984 WERKZAAM BIJ LASER 558: DAVE CHANEY.
(Foto: L.Vingerling)

TUSSEN WAL EN SCHIP

In Londen zei iemand dat Radio Luxemburg beter te ontvangen was dan Radio Caroline.

****

Carl Kingston is weggegaan bij Humberside Radio in Leicester.

****

Charlie Wolf sprong in op het Rusling-Blackwell gebeuren en maakte de avond na publicatie in de pers een komische act van de poging tot "Real Piracy" met in de hoofdrol "Small Rusling".
Direct na de uitzending moest de Seawolf aan land komen om zich te verantwoorden bij Roy Lindau, die op dat moment juist in Engeland was. Met de speedboot is Charie even heen en terug geweest. Let op de D.T.I., jongens.

****

Ik word gek van al die mensen, die beweren, dat Meister en Bollier weer een schip aan het uitrusten zijn.

****

Er worden nu zo vaak en zoveel codenummers door Caroline doorgegeven, dat ik langzaam begin te ontcijferen wat ze betekenen.

****

Lindau zei een paar maanden geleden nog dat hij de Communicator het liefst zou vervangen door een beter schip met een goed antennesysteem. You must be joking.

****

Wie thuis Sky Channel wel eens bekijkt, ziet daar regelmatig Pat Sharp in beeld verschijnen als presentator van Sky Trax. Pat was in 1982/83 door Johnny Walker gevraagd om deejay te worden bij Radio Caroline. Pat werd het wachten moe, maar kreeg plotseling een baantje bij Radio One (BBC) en slechts luttele maanden later bij Sky Channel. Goed gedaan, jochie!

****

Eddy Blackwell zei alleen maar met Rusling gesproken te hebben om uit te vissen wie van zijn personeel ooit Laser had geholpen bij de opbouw van de masten in mei. Volgens insiders werd de zendertechnicus van Essex al voor de samenzwering ontslagen op verdenking van "heulen met de vijand". Het zou dan gaan om Andy Anderson, die ook "radio-engineer" was bij Radio Atlantis vanaf de m/v "Jeanine". Blackwell is ex-London, Radio Essex is een ex-offshore naam en Anderson is ex-Atlantis.

****

The Laser jocks zeggen dat hun 1-jarige kontrakten niet worden verlengd (of niet zijn verlengd, hou me ten goede). To be or not to be.....

****

Ian Anderson (ooit Caroline DJ) kreeg een vreemd telefoontje: iemand vroeg hem wat advies omdat hij Radio Phoenix probeerde terug te brengen. De eerste poging lukte niet in 1980, maar deze zou zeker slagen. Ex-Phoenix medewerker Graham Paul wist niet wat hij hoorde. Graham probeert nu uit te vinden, wie de Phoenix-grap met Ian Anderson wilde uithalen.

****

Jessie Brandon, alweer geruime tijd terug in haar vader- en moederland, de USA, wacht nog altijd op een Britse werkvergunning om bij Capital Radio te kunnen beginnen.

****

Andy Archer is boos, heel boos. En vooral op ex-collega -nu Amsterdammer- Bob Noakes. Archer vindt dat de geschiedschrijving over hem door Noakes in zijn boek iets te ver gaat! Andy probeert nu via zijn advokaat de uitgever Paul Harris zover te krijgen dat het epistel uit de verkoop wordt genomen. Weinig kans denk ik.....

****

Lindau weet het nog niet (maar nu wel): Roger Carr en Robbie Day spelen nog steeds deejay van de Laser Roadshow in de U.K.

Tot de volgende maand, JOHN WENDALE.

RECLAMESPOTS

PROFESSIONELER KÀN HET NIET!

En voor Vriendelijke Prijzen!

Demo: f. 10,- naar Radio Service,

Postbus 63.444, 2502 JK Den Haag.

RADIO SERVICE

VAAR MEE MET S.M.C.

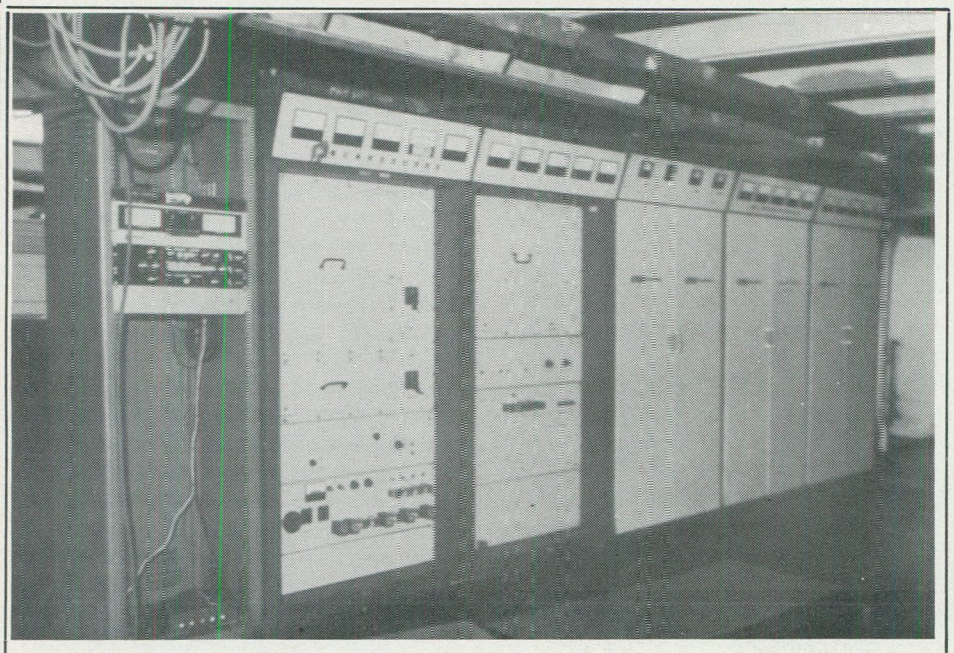

DE ZENDERS VAN LASER 558. FOTO: L.VINGERLING

Van deze kant wensen wij alle luisteraars en zeetrippers nog een goed en gezond 1985 toe.

Allereerst willen wij even kommentaar leveren op het proza van collega Wendale in het FRM van januari 1985. Collega heeft van ons verhaal kennelijk niet veel gesnapt of heeft er overheen gelezen. Mijn leraar op school zei altijd: lezen en begrijpen wat er staat.
Wij zouden beweerd hebben dat de adverteerder "Expo '86" op Caroline een dubieuze klant zou zijn. Als John de moeite had genomen goed te lezen wat er staat, dan zou hij gelezen hebben: "..... Expo 86 en Nikon. De eerste is een dubieuze klant ten aanzien van betalen, gezien de schuld, die Caroline nog heeft in te lossen aan de Canadese financiers". M.a.w. John, de schuld van Caroline aan de Canadese financiers wordt gecompenseerd met "gratis" reklamespots. Het woord gratis staat tussen aanhalingstekens, anders denkt men misschien weer, dat wij gezegd zoudden hebben, dat de reklamespots van Expo gratis zouden zijn.

Even verder schrijft John, dat wij gezegd zouden hebben, dat er een nieuwe zender uit Canada onderweg zou zijn. Sorry, maar dat staat er niet. Wij schrijven: "..... vanwege de twee transformatoren, die zijn opgeblazen. Een nieuwe is uit Canada onderweg....." Dus een nieuwe transformator.

Voorts maakt John nog een opmerking over de zeezenderdag in Amsterdam. Steeds weer dezelfde video's..... Notabene is dit de eerste keer dat John aanwezig was (en tevens de laatste). Dan heeft hij de onbeschaamdheid te vermelden dat de video's opgenomen waren door goedwillende amateurs. BBC, ITV, NOS..... amateurs dus.

Vervolgens een trap in de richting van Monique over de evangelisten, die de programma's wat moeten oppeppen. Toegegeven, het eerste uur was niet daverend, maar de jongens aan boord doen hun best.

Tenslotte moest John zo nodig laten weten van enige inside information op de hoogte te zijn door te schrijven: Lady Monique heet Laser van haar achternaam. Kinderachtig.

Op het ogenblik, dat u deze regels oncer ogen krijgt, is Johan Visser afgelost en zit Maarten de Jong aan boord. Radio Monique is zeer content met Ad Roberts, een uitstekende techneut, die kans zag na de storm, die vooral in de Monique studio had huisgehouden, deze studio weer in optima forma te brengen. Ook was Ad verantwoordelijk voor de verbinding tussen studio en nieuwskamer van de Ross.
Door de storm waren de draaitafels in de Monique studio naar beneden gekomen.

Zoals u wellicht gemerkt heeft, is het format van familieradio iets gewijzigd in een wat vlottere presentatie. Gezien de enorme stapel brieven, die Radio Monique ontvangen heeft in de afgelopen weken, slaat het station zeer zeker bij de luisteraars aan. Onlangs sprak ik nog iemand van "Adformatie", die mij vertelde, dat het Nederlandse bedrijfsleven zeer geinteresseerd is in Monique. Men kon nog geen exacte cijfers geven over het aantal luisteraars, maar geschat wordt, dat zeker een half miljoen mensen regelmatig luistert.
De Monique-eigenaren hebben een overeenkomst gesloten met het gemeentebestuur van Playa in ruil voor diverse faciliteiten, zoals een postbus (Apartado 146) en een -kleine- studio in ruil voor promotie van het dorp Playa de Aro.

De meeste DJ's bij Radio Caroline vinden Jay Jackson een enorme diktator, hetgeen leidde tot hoog oplopende spanningen aan boord. Samantha Dubois is weer in Nederland; ze vindt het maar niks aan boord tijdens de winter.

SHEAN, DE KOK VAN DE ROSS. FOTO: R. V/D ARK.

VERSLAG BOOTTOCHT door Frank Vermang

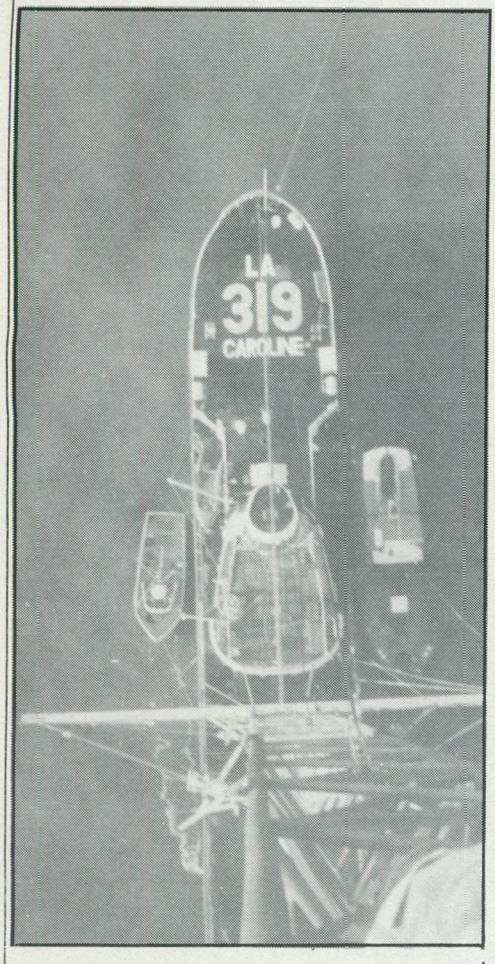

Weer een, zult u zeggen. Ja, inderdaad, maar dit verslag wil zo volledig mogelijk weergeven hoe zo'n boottocht verloopt en geldt ook als voorbereiding op 3 interviews met zeezenderjocks.

Vrijdag 7 december: "zomaar" een haven. Stipt op tijd stoppen twee wagens met in de ene wagen Leen Vingerling, de reisleider en enkele mensen en in de andere zitten - tot groot genoegen van ondergetekende- een drietal bekenden. Na een korte kennismaking rijden we naar het bootje, waar de rest van het gezelschap reeds aanwezig is. Nog een korte tijd later tuft ons bootje de havengeul uit, richting Ross Revenge en Communicator. Het weer valt mee: windkracht 2, zodat de Noordzee slechts licht kabbelt. De bouw van het bootje is echter zo, dat ieder golfje een overeenkomstige golving aan boord teweeg brengt. Aanvankelijk zit iedereen boven in de hut, maar naarmate de diverse zwakke magen -de sterke magen hebben natuurlijk nergens last van- het lichte geschommel steeds meer voelen, verzamelen zich enkele mensen, waaronder ik, op het achterdek, de meest stabiele plaats. De wind neemt iets in hevigheid toe en langzaam maakt een vreemd, onaangenaam gevoel zich meester van mijn maag. Na een half uurtje vechten geeft m'n maag de strijd op en de resten van een hele tijd voordien verorberd avondmaal worden aan de toch reeds zo vervuilde Noordzee toegevoegd. We zijn dan al zo'n 3 uur op zee. Maar jongens toch, 't is ongelooflijk, hoe opgelucht je je daarna voelt. Opeens lijkt de donkere zee helemaal zo vijandig niet meer. Inmiddels gaat een aantal personen een tukje doen, maar met een mij (soms) zo eigen koppigheid weiger ik dit voorbeeld te volgen omdat ik bang ben (ja, eerlijk) terug ziek te worden van de lucht in het voorruim die volgens mij doorgeven moet zijn van benzine- en andere geuren. Dus blijf ik buiten in de frisse zeelucht. Fris is het in ieder geval, al liggend op een kist probeer ik wat te slapen, ondanks de bijtende kou. Ik schijn -dankzij school- dus in alle omstandigheden te kunnen slapen, zelfs op een ijskoude decembernacht op een klein bootje midden in zee. Gelukkig is de zee inmiddels erg kalm geworden (soms lijkt het een groot meer), zodat niemand meer zeeziek wordt. Half bevroren word ik op een bepaald moment wakker en omdat ik me terug in orde voel, ga ik naar de brug, waar bijna iedereen zich verzameld heeft. De beide zendschepen zijn immers in zicht!

Na een half uurtje komen we aan bij de Communicator, waar niemand aan dek verschijnt, ondanks het feit, dat onze scheepshoorn erg z'n best doet. Na nog een kringetje rond het zendschip te hebben gemaakt, varen we door naar de Ross Revenge, waarlangs we een kwartier later aanleggen. Het is nu ongeveer 6.30 uur, dus nog pikdonker, maar gelukkig is de hele Ross uitstekend verlicht. Hier verschijnen ogenblikkelijk enkele Caroline-mensen, die ons aan boord helpen en naar de messroom leiden. En wat voor messroom: ruim en gezellig, er is een eethoek en een zithoek met "zachtverende" zetels, vanwaaruit je TV kunt kijken. Vlak naast de mess ligt de kombuis: deze twee ruimten zijn d.m.v. een venster met elkaar verbonden. Nadat we allemaal even vluchtig besnuffeld zijn door de scheepshond drinken we een lekker kopje koffie, waarop iedereen de diverse plaatsen op het schip gaat bezoeken. Tom Anderson komt ook ontbijten. Hij is van plan te gaan slapen, maar voor hij zijn kajuit opzoekt, heb ik eerst nog een INTERVIEW MET TOM ANDERSON. Tijdens het gesprek met de vermoeide, maar uiterst vriendelijke Tom spelen Ad Roberts en Frits Koning een partijtje vogelpik met nogal wisselende scores. De vermoeidheid van Tom werkt blijkbaar nogal besmettend, want na het interview laat de vermoeidheid van de reis zich plots gelden. Na een tukje van een uur of wat in de mess voel ik me echter terug helemaal fris. Tijd dus om even een kijkje te nemen op het schip. Na de diverse "bezienswaardigheden", zoals de zenderruimte, machinekamer, studio's e.d..... (ook de wc op de brug werd noodgedwongen aangedaan) te hebben onderzocht, probeer ik nog enkele interviews "los te peuteren". Niemand van de Monique-mensen wil geinterviewd worden, wat trouwens normaal is, omdat men niets op voorhand wilde laten uitlekken (Monique was toen nog niet in de lucht). Dan maar eens kijken, wie er nog bereikbaar is. Marty Wright bereidt het nieuws voor en deed later haar eerste programma (en wilde dus liever niet gestoord worden). Keith King gaat direkt na zijn programma slapen en Peter Chicago heeft het te druk met het werken aan de 576 kHz. zender (die inderdaad de volgende dag in de lucht kwam). De rest van de crew ligt te pitten, behalve chief-engineer Mike Barrington. Die tref ik aan in z'n kajuit (vlak naast de machinekamer -heel praktisch), waar ik een INTERVIEW MET MIKE BARRINGTON afneem. Omdat er voorlopig niemand meer te interviewen valt (heel jammer, want dat was toch het hoofddoel van de reis) worden de diverse plaatsen op het zendschip nog maar eens bezocht en maak ik een serie foto's, waarvan er helaas 13 mislukt zijn. Even voor twaalf ontwaakt Johnny Lewis (op de Ross Revenge zegt men trouwens tegen ontwakende mensen steeds "good morning", ongeacht het uur van de dag). In de discotheek komt het tot een INTERVIEW MET JOHNNY LEWIS. Een ontzettend vlot pratende kerel overigens.

Tijdens het interview wordt het sein gegeven, dat we terug gaan vertrekken. Een blik naar buiten doet op slag m'n knieen knikken: zonder dat ik iets in de gaten had (De Ross is "solid as a rock") is de gladde zee veranderd in een onstuimig golvende watermassa, een dikke windkracht 5. Snel afscheid nemen van Johnny dus en even later

GENERATOREN LASER 558. FOTO: L.VINGERLING

sta ik na een berekende sprong weer aan boord van het kleine schuitje. Terwijl de Monique-jongens nog wat plaatjes schieten (wij trouwens ook) proberen we ons recht te houden op het links-rechts, op-neer dansende bootje.
We zetten koers naar Laser en we zijn allemaal in een feeststemming: het onstuimige geschommel geeft je immers het gevoel op een of andere kermismolen te zitten. Vijf minuten voordat we bij Laser zijn, voel ik me ziek worden; kort maar hevig. Volgens de anderen zag ik gedurende 5 minuten letterlijk groen. Intussen heeft Leen toestemming gekregen om bij Laser aan boord te komen, wat gemakkelijker gezegd is dan gedaan. Dat gebeurt namelijk op een nogal avontuurlijke manier: van het bootje moeten we in een rubberbootje springen waarna we per 3 naar de Communicator worden vervoerd. Daar springen we van het rubberbootje naar een touwladder, waarlangs we naar boven klimmen. En dat springen gaat niet altijd even gemakkelijk, bij windkracht 5 gaat het bootje nogal op en neer, zodat je goed moet uitkijken, wanneer je springt. Tijd voor paniek is er niet, zodat alles goed verloopt. Fototoestellen mogen jammer genoeg niet mee aan boord en een interview zit er ook niet in. David Lee Stone wist wel te vertellen, dat hij er flink de pest in had, dat er nog steeds geen kerstkaarten aan boord waren gebracht en dat hij langer aan boord was dan voorzien omdat Jessie Brandon het station verlaten heeft. Vriendelijk is men wel: we krijgen stickers en Holly Michaels deed de groetjes via Laser aan alle medewerkers en lezers van het Free Radio Magazine. Een dik half uur later gaan we weer van boord en vertrekken we richting "home".

Dit keer laat ik me toch overhalen om een kijkje in het voorruim te nemen en dan blijkt dat ik me nogal vergist heb tijdens de heenreis. Het ruikt er lekker fris (alleen is er nogal wat lawaai van de scheepsmotor), dus besluit ik om meteen plat te gaan liggen. De rest van de reis heb ik, ondanks de vrij onstuimige zee, nergens meer last van. Ik begin het zelfs leuk te vinden.

Zaterdag 22h30: terug in de haven. Het avontuur is voorbij. De herinneringen zijn er nog en zullen steeds blijven.
Kortom, het is de moeite waard zo'n boottocht. Als jij het plan hebt het ook eens te doen, dan volgen hier enkele raadgevingen: kleed je vooral erg warm aan (het kan zeer koud zijn op zee). Als je niet erg goed tegen zeeziekte kunt, ga dan vanaf het vertrek meteen plat liggen; een slaapzak en een veld-/luchtbed zijn in dit geval aan te raden. Pilletjes willen ook wel eens helpen. Vergeet vooral je fototoestel niet. Van zo'n reis wil je toch blijvende herinneringen?

Met dank aan: Free Radio Magazine, Stichting Media Communicatie.
Groetjes nog aan: iedereen aan boord van de beide zeemdschepen. Ook nog aan Leen, Jan, Frans en alle anderen, die mee waren.

FRANK VERMANG.

DAVID LEE STONE, VASTGEROEST OP DE COMMUNICATOR. FOTO: L.VINGERLING

Ik word gek!

Toen Radio Monique op 15 december de hoofdzender van Caroline ging gebruiken voor maandelijks fl. 100.000,-- en een bankgarantie van 6 maanden, had ik het idee dat O'Rahilly nu toch eindelijk geld genoeg zou hebben om iets groots te maken van het radiostation, dat ik op zo'n ziekelijke wijze liefheb. Maar nee, hoe had ik het durven denken?
Allereerst: de zender. Terwijl er geld genoeg is voor een grotere, vindt O'Rahilly het nodig ons te plagen met een zender van 5 kW, die opgevoerd is naar 10 kW. en op de een of andere manier "wel" 3 kW. levert. Hij zegt nu dat er een nieuwe zender onderweg is (die had op de Ross al zendklaar moeten staan, voordat Monique begon, vind ik), maar dan komt de puzzel: het kan een 50, 25 of 10 kW zijn. Het zal dus wel weer een 10 kW worden of heel misschien, als O'Rahilly wel mateloos uit zijn slof schiet, een 25 kW. Dit laatste vermogen zou ik nog accepteren, als Caroline diep in de financiele problemen zat, maar wetende dat dit op het moment niet zo is, kan er rustig een 50 kW. af. Dit MOET ook. Nu heeft Caroline de kans groot te worden, nu moet ze die kans pakken. Dat kan niet met zo'n lullig zendertje van 3 of 10 kW. en ook niet met een van 25 kW. Mocht Caroline het met die 50 kW. in de toekomst toch niet kunnen bolwerken, dan kan altijd nog wat minder vermogen gebruiken dan de volle 50 kW. Maar de gok, de KAN en MOET genomen worden.
Dan: de golflengte. In een vorig schrijven heb ik al geadviseerd een stek te verhuizen naar 585 kHz. Dit werd toen min of meer toegezegd. Maar nee hoor, opnieuw ging men naar 576 kHz. en hoort heel Nederland op de kuststrook na een "prachtige" stereosound van Caroline en de Hessische Rundfunk. Met de nieuwe zender zal dit weliswaar verbeteren, maar het "stereoprobleem" verplaatst zich dan naar het oosten en komt in Duitsland terecht. En daar krijgt Caroline gegarandeerd groot gedonder mee. Na de Nederlandse regering schrijft dan ook de Duitse regering een briefje met het vriendelijke verzoek "er iets aan te doen" aan de Engelse overheid. Deze kan er dan moeilijk langer omheendraalen en zal weliswaar het zendschip nog niet in beslag nemen, maar kan in elk geval het Londense Carolinekantoor opdoeken. Ik mag toch aannemen, dat O'Rahilly dat wel een wat vervelend vooruitzicht vindt. Voor de belangen van Caroline zou het station dus moeten verhuizen naar 585 kHz. of een andere bruikbare frequentie (Ook 765 en 792 zijn volgens mijn radio redelijk vrij, maar ik weet niet hoe dat in Engeland ligt).
En dan ten derde: het format. Ik hoor vanaf de Ross inderdaad een "totality" en wel in die vorm, dat "allegaartje" de beste vertaling is. Jay Jackson mag een fantastische stem hebben, de onderwerpen die hij bespreekt slaan allemaal op hetzelfde: nostalgie, ouwe jongens krentebrood. Als het niet naar wens gaat bij Caroline, verbeter je dat niet met dromen over die goeie ouwe tijd. Het is pijnlijk, dat juist J.J. zoiets doet, want met zijn stem kun je een radiostation redden. En dan de platen die hij draait: die zijn van zo'n kwijl- en dweilkwaliteit, dat ik me kan voorstellen, dat sommige jocks ze overboord willen smijten. Tussen 1 en 4 werd het iets beter en tussen 4 en 7 klinkt Caroline zowaar zoals zij klinken moet. De ontvangst is inmiddels zo slecht, dat ik niet weet welke jock het is. Na zevenen klinkt Caroline goed, maar helaas kun je i.v.m. het grote publiek zulke muziek niet overdag draaien. Volgens mij zou het format als volgt moeten zijn:
40% Hit- en tipparade. Caroline zou de beste nieuwe singles moeten draaien met lichte voorkeur voor nieuwe stijlen. Niet inhaken op elke rage, omdat het toevallig even populair is.
30% Elpee top 50. LP-tracks van nieuwe LP's. Mensen twijfelen vaak over aankoop van een LP, omdat ze maar 1 of 2 nummers kennen. Caroline helpt. Wel kwaliteit.
30% Gouwe ouwe singels en LP-tracks. De LP-tracks moeten wel afkomstig zijn van vrij bekende LP's. Geen langdurige lugubere undergroundtracks.

RIKCO PARDOEN, STRAND 79C, LELYSTAD.

3 UUR TUNES OP MAXELLCASSETTES VAN O.A. MI AMIGO (COSTA BRAVA DRIVE-IN,.....), MAEVA, VERONICA..... AAN 500 B.FR.
DERO RUDY, ANTWERPSELAAN 46, B-1000 BRUSSEL, BELGIE.

Abonnenties

Prijs: *f* 2,-- per regel van 50 letters, spaties of leestekens. Getypte tekst of blokletters. Abonnenties moeten vóór de 10e v.d. maand binnen zijn.
Betaling: V o o r u i t b e t a l i n g op giro 3538279 t.n.v. Free Radio Magazine, Postbus 10252, 1001 EG Amsterdam of bijsluiting in postzegels van het verschuldigde bedrag naar: FRM, Postbus 10252, 1001 EG Amsterdam.
Abonnenties kunnen alléén geplaatst worden door PARTICULIEREN. Band-/cass. opnames, stickers, schema's etc. worden geaccepteerd. HANDELAREN kunnen onze advertentietarieven aanvragen.

Aangeboden

UKW-BERICHTE 1977 T/M 1983 INKL. 2 BEWAARBANDEN FL. 50,-- + THE RADIO AMATEUR HANDBOOK 1982 FL. 40,--. PRIJZEN EXKL. VERZENDKOSTEN. TEL. 020-320807.

FM-ZENDER Z.G.A.N. 7 W. PRIJS: FL. 100,--. TEL. 01686-3303.

PROF. FM-EINDTRAP MET QQE 06/40. INPUT 3 WATT; OUTPUT 120 WATT MET INGEBOUWDE VOEDING FL. 550,--. 2 COAXIALE FILTERS AFSTEMBAAR 88-108 MHZ. VOOR ZENDERVERMOGENS TOT 250 WATT. FL. 150,-- PER STUK. V.R.O.Z. POSTBUS 30104, 8003 CC ZWOLLE.

UHF TV-ZENDER ZW: FRM 4/5 84. IN STALEN KAST MET HANDGREPEN EN PROFESSIONEEL AFGEWERKT FRONT, REGELING VAN VIDEO, AUDIO EN SYNC. SIGNAAL. HELEMAAL GLOEDNIEUW. PRIJS N.O.T.K.
TEL. NA 17 UUR EN NIET OP DINSDAG EN DONDERDAG. 01640-44350 OF POSTBUS 19007, BERGEN OP ZOOM T.A.V. JOHAN.

STEREO FM-ZENDER 30 W. HIFI! MET BASISBREEDTEREG. FL. 750,--. BEL: 02550-17116. VRAGEN NAAR MARCEL.

FM-EINDTRAP 0,5 KW. VOOR OMROEP. LUCHTGEKOELD IN 19" KAST. INPUT 4 W-OUTPUT 500 W + VOEDING 2 KV/400 MA. VRAAGPRIJS FL. 2800,--. BELLEN NA 19U. 02990-39019.

PRINTEN 5 W FM-ZENDER FRM 6-'84. TEL. 020-327464.

Gevraagd:

COMPL. 35 W. FM-ZENDER. TEL. 020-111524 NA 19 UUR.

"HARRY" O.I.D. TEVENS BANDDEEJAYS (24 UUR/DAG). STAD ROTTERDAM, POSTBUS 6051, 3002 AB ROTTERDAM.

OPNAMES VAN RADIO CAROLINE/MONIQUE UIT '83-'85. H.HOF, BACHSTRAAT 32, 1901 VN CASTRICUM.

VOOR OPBOUWEN VAN 'N GELUIDSARCHIEF ZOEK IK CASETTE-OPNAMES VAN NED. EN BELG. RADIO'S. ONKOSTEN VAN CASSETTES + PORT WORDEN VERGOED. OOK DJ'S GEVRAAGD VOOR OPNAME VAN PROG. TESTCASS. STUREN AAN: JANS J., GROTE MARKT 38, 3300 TIENEN, BELGIE.

ZIAJA & DORST
GELUIDSPRODUKTIES
van idee tot eindprodukt!
reklamespots, jingles, shouts, jocksings, whispers, fillers, hele liedjes, snelle inserts & effecten.
☎ Studio:070-983090 Jurgen:456495 Roberto:687893
(voor een demonstratiecassette f 10,-naar postbus 71769 in Den Haag)

DE ENGELSE ZEEZENDERS IN DE JAREN 70.

HERHALING UIT FRM
JAARGANG 1975

Een ander station, dat in moeilijkheden kwam, was Radio England/Britain Radio, slechts 1 jaar oud. De firma werd in maart geliquideerd. Crediteuren werd verteld, dat gedurende het jaar dat het station operatief was, een verlies was geleden van meer dan 100.000 pond en in die tijd was het pond nog ca. 10 gulden.
De firma was opgericht op 1 maart 1966 met een beginkapitaal van 2 pond. De twee stations, die beiden vanaf het schip "Laissez Faire" uitzonden, hadden grote problemen ondervonden bij het aantrekken van luisteraars en adverteerders. Het "pop"formaat van Radio England bood niets nieuws vergeleken bij de gevestigde stations als Radio Caroline en Radio London, terwijl Britain Radio het moest opnemen tegen het al lang ingeburgerde Radio 390. Zes maanden na de start, in februari 1967, was Radio England omgedoopt in Radio Dolfijn en begon het uit te zenden in het Nederlands. Ted Allbeury verliet Radio 390 en kwam bij Britain Radio met het plan er een tweede Radio 390 van te maken. Kort na de ontbinding van Peir Vick Ltd. in maart werd aangekondigd, dat Carstead Advertising Ltd. -met Allbeury als algemeen direkteur- Britain Radio had overgenomen en dat het station een nieuwe naam zou krijgen: Radio 355.

In mei rezen er opnieuw problemen voor het veelgeplaagde Radio 390, toen het Hof van Appel besloot, dat Radio 390 kon worden vervolgd wegens de uitzendingen vanaf Red Sands Tower. Opnieuw hield Estuary Ltd. vol, dat de uitzendingen niet illegaal waren, omdat het station niet binnen de territoriale wateren gelegen was. Maar de rechter bevestigde het argument van het Post Office, dat het station wel degelijk binnen de territoriale wateren gelegen was en dat er uitgezonden werd zonder zendvergunning. De tegenaanklacht, die door de eigenaars van het station werd ingediend, als zouden zij geen machtiging nodig hebben, daar het schip op volle zee lag, werd afgewezen.
Het station kreeg het onmiddellijke bevel de lucht uit te gaan, maar na het pleidooi van de verdediger werd een respijt van 19 dagen toegestaan. De direktie kondigde aan naar mogelijkheden te gaan zoeken om het station toch in de ether te kunnen houden en gedurende die tijd zouden de uitzendingen gewoon doorgaan.

De benauwde situatie van de zeezenders werd in mei '67 iets verlicht, toen de regering verslagen werd. Er werd een amendement voorgesteld, waarin gesteld werd dat het afkondigen van de Marine Offences Bill nog moest worden uitgesteld, totdat de regering een alternatief voor de uitzendingen van de zeezenders kon bieden. De oppositie verklaarde hierbij, dat de regering het zelf zover had laten komen. Door het uitstellen van de Marine Offences Act had zijzelf in de hand gewerkt, dat de piraten een luisterpubliek van 20 miljoen mensen hadden kunnen opbouwen. "Het is de plicht van de regering om de leegte, die ontstaat voor de luisteraars op te vullen met een bevredigend alternatief. En als zij dat niet doet, zou het wel eens door anderen gedaan kunnen worden". De nieuwe programmering van de B.B.C. zou in de herfst pas van start gaan en het uitstel zou het ontstane hiaat mooi kunnen opvullen. Dit hiaat zou slechts 6 tot 7 weken duren. De piraten werden er zich blijnlijk van bewust, dat hun dagen geteld waren en voor het eerst in hun geschiedenis werd de politiek gebruikt via de zenders om te trachten het publiek zoveel mogelijk op te hitsen tegen de regering. Radio London hield opiniepeilingen onder kandidaten voor de Londense gemeenteraad, waarbij aan het licht kwam, dat het merendeel voor vrije radio was. Ook werden via de zender de resultaten bekendgemaakt van een opiniepeiling, die gehouden was onder M.P.'s, met eveneens dezelfde uitslag. De bewindslieden waren zeer verontrust over deze resultaten, die een duidelijk bewijs waren van de populariteit van de stations en men vreesde, dat het publiek dit zwaar zou laten meetellen bij de komende verkiezingen.

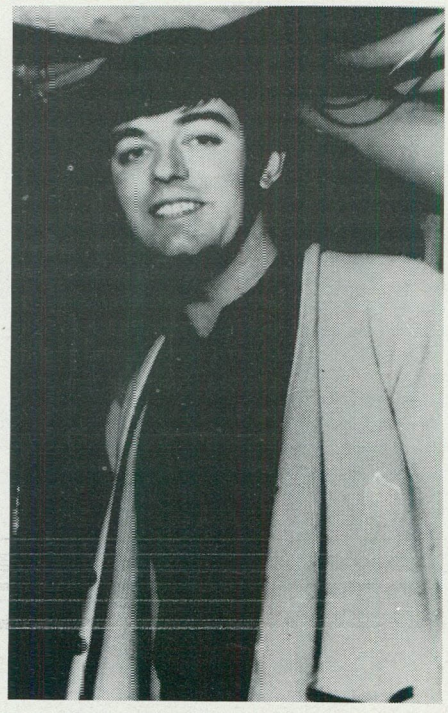

TONY BLACKBURN, TOEN DISCJOCKEY BIJ RADIO LONDON, NU PRESENTATOR BIJ SKY CHANNEL.

OUTLAWS

Op vrijdag 31 juni was enkel nog de koninklijke goedkeuring nodig om van de Marine Broadcasting (Offences) Bill de beruchte M.O.A. (Marine Broadcasting (Offences) Act) te maken. De zeezenders waren al hard bezig met het gevecht ertegen. Zo had Radio Caroline in januari al voorbereidingen getroffen en op een verlaten ford een bevoorradingsbasis ingericht, voor het geval dat het bevooraden illegaal zou worden verklaard. Als meest geschikte land voor de bevoorradingen kwam Nederland als eerste in aanmerking. Caroline raakte echter in de loop der volgende maanden het fort - Roughs Tower- kwijt aan Radio Essex. Toen het station het fort terug wilde veroveren, leidde dit in de pers weer tot sensationele verhalen over "oorlog tussen de piraten". Inderdaad vond op 27 juni een aanval plaats op het fort, die werd afgeweerd met benzinebommen en zuurstofcilinders. Tegenover de politie verklaarde Ronan O'Rahilly, dat zijn interesse in het fort niets te maken had en dat hij het plan had er een vakantie- en kuuroord te bouwen, waarin hij al 15.000 pond had geinvesteerd. Maar ook Roy Bates van Radio Essex beweerde dat het fort van hem was en dat hij het met onder stroom gezette hekken zou gaan verdedigen. Ondanks het feit, dat de gehele radio-apparatuur van Radio Essex op het fort aanwezig was, verklaarde Bates dat er geen uitzendingen zouden plaatsvinden. Dit fort was een van de twee, die wel buiten de territoriale wateren gelegen was en zou dus eventueel voor illegale uitzendingen geschikt zijn.
Even daarna kwamen er nog meer problemen met de piraten. Op de "Laissez Faire" -het schip van Radio 355, opvolger van Britain Radio- werd een noodsignaal uitgezonden, dat opgevangen werd door de kustwacht van Walton-on-the-Naze. Er bleek een man aan boord te zijn met moordneigingen. De kapitein was al door hem bedreigd. Een gevecht was gaande tussen de Engelse en Nederlandse bemanningsleden en er dreigde levensgevaar. De reddingsboot voer echter niet uit, want volgens de politie viel ook dit niet onder de Engelse jurisdictie. Het geval werd doorgegeven aan de marine, die het op haar beurt weer verdergaf aan het ministerie van defensie. Dit ministerie wilde ook geen direkte stappen ondernemen, maar gaf de kustwacht wel opdracht haar op de hoogte te houden. De mensen op de "Laissez Faire" hadden zichzelf buiten de wet gesteld en hoefden nu ook niet op bescherming door de wet te rekenen.

Stichting Media Communicatie

Tel.: 020- 62.11.41 (Na 18.00 uur)

POSTGIRO: 4065700 BANK: 63.44.95.216

Postbus 53121 – 1007 RC Amsterdam

UITVERKOOP!

SMC goolt in de uitverkoop: LP "CAROLINE STORY". Vertelt het begin van de geschiedenis van het zendschip "MI Amigo" vanaf Radio Nord tot aan het zinken. In het Nederlands ingesproken door Marc Jacobs en geproduceerd door Hans Knot. Diverse jingles. Feestprijs: Hfl. 9,50 incl. verzendkosten. Haast u: nog slechts 70 stuks!

SPECIALE AANBIEDING :CAROLINE/MONIQUE SET, BESTAANDE UIT: CASSETTE, 6 STICKERS, 1 SINGLE EN 1 FOTOBOEK. PRIJS FL. 35,-- TEVENS TREFT U IN DIT PAKKET EEN BON AAN, WAARDOOR U MEEDINGT NAAR DE VOORJAARSTREKKING VAN EEN GRATIS BOOTTOCHT !!!!!!

BOEKEN:

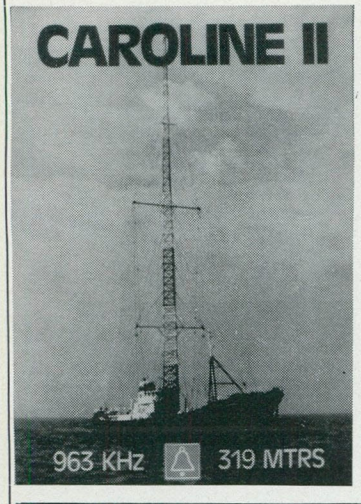

1) HITSOUNDS OF THE SIXTIES. Het enige naslagwerk, waarin u alle hits uit Amerika, Engeland en Nederland geschelden kunt vinden per maand en per land. Dus een overzicht vanaf jan. 1960 t/m dec. 1969. FL. 17,50
2) 20 JAAR CAROLINE. Geschreven door o.a. Hans Knot. Verder commentaar overbodig op alweer de 5e druk van dit meesterwerk. FL. 25,--
3) RADIO CAROLINE FOTOBOEK, UITGAVE 2. Met o.a. 40 foto's van de Ross Revenge. Inclusief plaat voor slechts FL. 25,--
4) PIRATE RADIO THEN AND NOW door Stuart Henry en Mike Joel. Dit boek behandelt de geschiedenis van de Engelse zeezenders in de jaren '60. Prijs incl. verzendkosten FL. 27,50
5) LAST OF THE PIRATES - A saga of everyday life on board Radio Caroline, geschreven door Bob Noakes. Net uit, nu al een bestseller! Prijs incl. verzendkosten FL. 45,--
6) A LID OF LASER door Paul Alexander Rusling. Nu verkrijgbaar voor de prijs van FL. 40,-- (incl. verzendkosten). Dit is de luxe uitgave met de harde kaft!

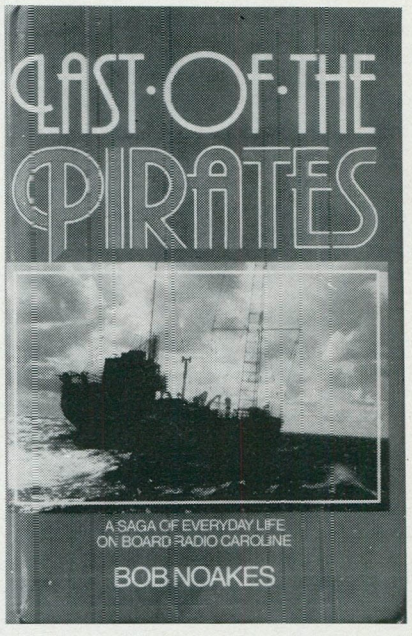

PLATEN

1) Geschiedenis Radio Caroline. De beroemde dokumentaire van Hans Knot. Prijs nu Fl. 9,50
2) WELCOME CAROLINE/1e Dag van uitzending. Nog slechts 100 ex. voorradig. Een collector's item. Wordt niet meer bijgeperst. Prijs Fl. 7,50
3) UITVERKOOP: Caroline tune op LP van The Fortunes Fl. 12,--
4) Veronica 100 jingles + de beroemdste tunes, groot gemaakt door Veronica Fl. 12,--

VIDEOFILM

Ruim 1 uur Laser en Caroline voor slechts Fl. 75,--

AUDIOMAGAZINE

NIEUW: SMC AUDIO MAGAZINE. Een 60 minuten durend zeezendermagazine met o.a.: een mislukte kaping op Laser van Paul A.Rusling, de Laser jingles op studiokwaliteit, Caroline en Laser tijdens de kerstdagen en oud en nieuw. De storm van januari en de terugkeer. Elk kwartaal komt er een nieuw audiomagazine uit. Leverbaar v/a medio februari voor slechts Fl. 10,--

FILMMIDDAG

OP 16 MAART A.S. ORGANISEERT SMC EEN NIEUWE FILMMIDDAG IN AMSTERDAM AAN DE SPEERSTRAAT. AANVANG: 11.00 UUR. VERTOOND WORDEN NIEUWE FILMS EN ER WORDT EEN WINNAAR BEKENDGEMAAKT VAN 'N GRATIS BOOTTOCHT. TOEGANG AAN DE ZAAL: FL. 7,50. VOORVERKOOP: FL. 6,--

POSTERS

LASER KLEURENPOSTER - De originele! FL. 15,--

Radio Caroline kleurenposter FL. 9,50
Laser poster FL. 7,20
De 2 laatste posters samen: FL. 12,--

CASSETTES

1) Zeezenders 80-84: fragmentenvaria 1 1/2 uur adembenemende zeezenderavonturen, opgenomen en gemixt door Piet Treffers. De terugkeer van Caroline, de komst van Laser en Radio Paradijs. Fl. 15,--
2) Zeezenderjingles. Tijdsduur 45 minuten. Fl. 15,--.

T-SHIRT

Nieuw bij SMC: Het nieuwe Caroline/Monique T-shirt. Leverbaar in medium, large, extra large. Fl. 18,50 incl. verzendkosten.

STICKERS

Nieuwe Caroline/Monique stickers:
6 voor Fl. 5,--
14 voor Fl. 10,--

TIP VOOR RADIOSTATIONS

Simon Barrett en Grand Benson van Caroline presenteren bij u een uur voor Fl. 25,--. Bij "abonnement" kan de prijs zakken tot Fl. 17,50 per uur.

BOOTTOCHTEN:

WE VAREN VANUIT NEDERLAND OF BELGIE. DE PRIJS VAN DE BOOTTOCHT BEDRAAGT FL. 180,--. VERVOER VANUIT NEDERLAND KAN GEREGELD WORDEN.
BIJ DE TOCHT DOEN WE BEIDE ZENDSCHEPEN AAN. FOTOGRAFEREN IS TOEGESTAAN! U BENT DEELNEMER DOOR STORTING VAN FL. 100,-- OP ONZE BANK- OF GIROREKENING. GEVAREN WORDT UITSLUITEND TOT WINDKRACHT 6. BROOD MEENEMEN S.V.P. + SLAAPZAK. PASPOORT NIET VERGETEN!

SONY
SONY
SONY
A
B
PREVIEW
ENG.SELECT

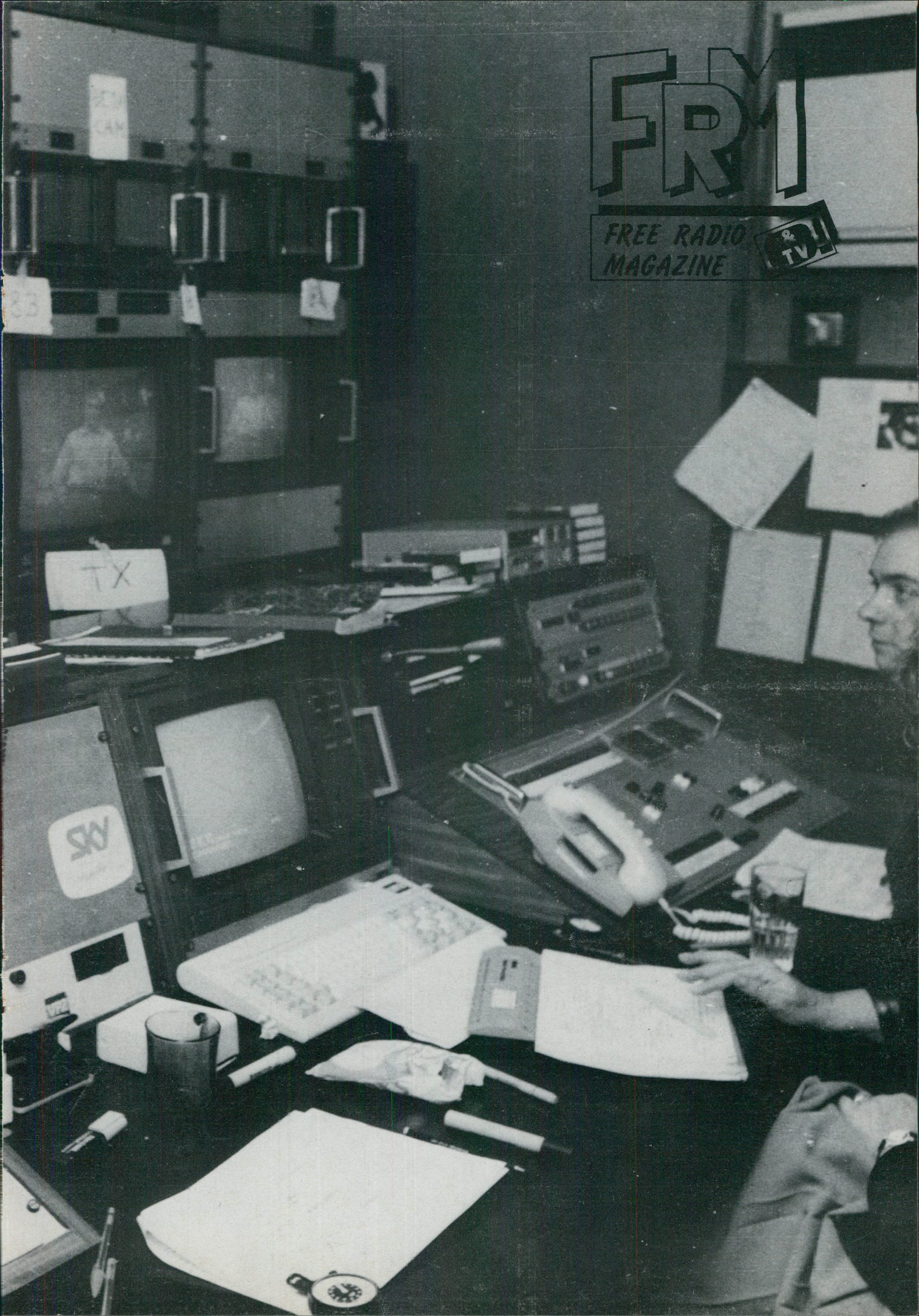
FRM
FREE RADIO
MAGAZINE
&
TV
TX
SKY

HIGH SKY NEWS

2-wekelijks blad voor satelliet- en kabeltelevisiekijkers

waarin uitgebreide programma-informatie van SKY CHANNEL & Music BOX

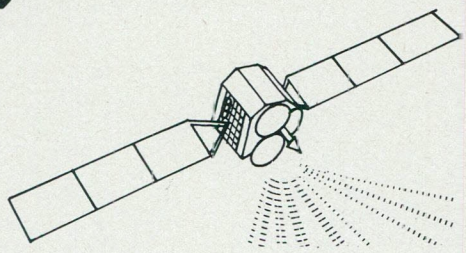

Lees hierin alles over de programma's van Sky Channel, Music Box, en in de naaste toekomst van abonnee-TV (ATN), de nieuwste videofilms, strips en muziek. In elk nummer bovendien een leuke prijsvraag waarmee je o.a. T-shirts (van Music Box en Sky Channel), LP's, stripalbums, gratis abonnementen op HSN, en zelfs regelmatig videofilms kunt winnen.

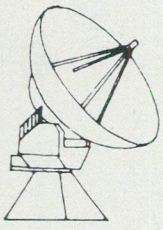

Vraag gratis proefnummer aan of abonneer je gelijk, exclusief voor de lezers van FRM voor slechts ƒ 25,- tot 1 februari 1986!

REAMEDIA - Maasstraat 11 - 1078 HA Amsterdam

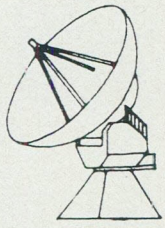

HET 'LOW BUDGET' TARIEF

Iedereén kan nu in het F.R.M. adverteren: speciaal voor de "kleine" adverteerder, wiens advertenties niet in aanmerking komen voor de rubriek "abonnenties", is de prijs van 1/16 pagina verlaagd tot ƒ 25,--.

Wie dus in het komende jaar wil adverteren met platen, foto's, cassettes, boottrips en noem maar op, kan gebruik maken van dit speciale advertentietarief.

Voorwaarden: Deze kleine advertenties dienen vantevoren betaald te worden. Men kan een keus maken uit de volgende betalingswijzen:

- Per giro: Tegelijk met de opgave van de tekst een overboeking doen op postgiro 3538279 t.n.v. J.Herps/ F.R.M. te Amsterdam.
- Girobetaalkaart: Deze insluiten bij de advertentieopdracht.
- Eurocheque: idem
- Kontante betaling per aangetekende brief bij de advertentie-opdracht.
- Buitenland: per int. postwissel, Eurocheque of kontant per aangetekende brief.

MAXIMAAL 1 ADVERTENTIE PER UITGAVE

SOUND PRODUCTIONS ROTTERDAM

Grootste voorraad non-stop muziek van Nederland en verzending door geheel Europa.
Top 40, Disco, Mix Laser, Goud v. Oud, Evergreens, Euromix, Achtergrond, Nachtwacht/Candlelight enz. op band of cassette
Zeer laag geprijst.
Bestel nu een infopakket à Fl. 1.- postz.(ingesloten)
Of bel 143293 of 584047 in R'dam.
Postbus 28590-3003 JB of 21182-3001 AD ook weer in R'dam.
Nu nieuwe info met groot voordeelnieuws; opruiming oudere programma's voor zeer interessante prijzen.

FREE RADIO PROMOTIONS '84 BIEDT U:
- Gehele openingsdag en eerste werkdag van Radio Monique
- Documentaire "Zeezenders 1974-1984" (oude en vernieuwde versie)
- Vele uren van zeezenders

VRAAG OM GRATIS LIJST: F.R.B. '84, POSTBUS 274, 4460 AR GOES.

GRATIS.....GRATIS.....GRATIS.....

HET SCHEMA VAN EEN ECHTE 1,25 KW FM-ZENDER, ALS U NU HET UNIEKE FM-ZENDERSCHEMABOEK BESTELT. MET DAARIN 32 GLASHELDERE FM-SCHEMA'S TOT 120 WATT + ALS EXTRA DRIE M.G.
BESTEL HET VOOR FL. 15,-- BIJ:
D.C.T. - POSTBUS 209, 1250 AE LAREN Nh. POSTGIRO: 55 72 382.

P=LET OP=LET OP=LET OP=LET OP=LET OP=LET O

RADIO STAD ROOSENDAAL VRAAGT MET SPOED ENKELE DEEJAYS MET ERVARING OP RADIO GEBIED. STUUR EEN DEMO NAAR:
RADIO STAD ROOSENDAAL / OF BEL NA
POSTBUS 3130, 17.00 UUR:
4700 GC ROOSENDAAL/01650-52010

POSTER MIDDENPAGINA'S: DE STUDIO VAN SKY CHANNEL IN WARDOUR STREET, WAAR 4 MEDEWERKERS DAGELIJKS ZORGEN VOOR EEN GOED VERLOOP VAN DE UITZENDINGEN.

Op 26 april 1982 maakte Europa kennis met een nieuw fenomeen op het gebied van televisie: op die dag begonnen de uitzendingen van SATELLITE TELEVISION PLC -zij het op zeer beperkte schaal- op de kabel in Noorwegen en Finland via de Orbital Test Satellite (OTS). In december 1983 gingen de uitzendingen over naar de nieuwe ECS-1 satelliet en in januari 1984 werd de naam van het station veranderd in SKY CHANNEL. Sindsdien heeft het station een stormachtige ontwikkeling doorgemaakt, die nog steeds in volle gang is. Reden genoeg voor ons om deze pionier eens nader te bekijken:

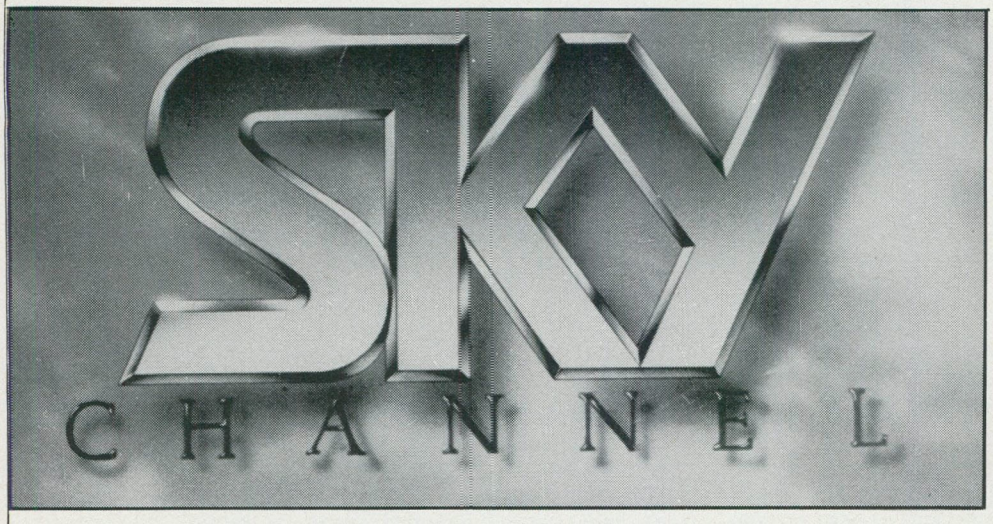

VRIJE TELEVISIE VANUIT DE RUIMTE

In Amsterdam kunnen we sinds april 1984 genieten van de programma's van Sky. Ik weet dat nog goed, omdat we net met vakantie waren en via de telefoon al hoorden, dat er een nieuw station op de kabel was gekomen met veel muziek, c.q. videoclips en andere aardige programma's. En reklame! "Dat kan nooit lang duren", dacht ik toen. Maar inmiddels is gebleken, dat commerciele TV toch wel mogelijk is in Nederland, mits de reklames niet op ons land gericht zijn. Een waanzinnige instelling van minister Brinkman, maar dat zijn we onderhand wel van hem gewend.
In de afgelopen maanden hebben we hier toch wel dagelijks meegeholpen aan de opbouw van de kijkcijfers en toen we in december dat spotje zagen, waarin Amanda Cuthbert en Gary Davey vertelden, dat deze kijkcijfers over heel Europa op een behoorlijk niveau liggen, kwamen we tot de conclusie dat een reportage over dit station in het FRM best leuk zou zijn. Een afspraak werd gemaakt en wij vertrokken naar Londen.

Zo'n overtocht duurt altijd wel even en terwijl we op de grond liggen op de overvolle veerboot Hoek van Holland-Harwich, zal ik voor degenen, die Sky Channel niet kunnen ontvangen een korte beschrijving van het station geven: Sky Channel is er op gericht "entertainment" te brengen, zoals bij ons de TROS en de VOO dat wel willen, maar niet kunnen vanwege de bepalingen van de omroepwet. "Pretprogramma's", zou Eelco zeggen. De Belgen kunnen een vergelijking maken met de ITV-stations, zoals we zelf konden vaststellen in ons hotel in Londen: veel series, films, wat shows enz. en natuurlijk de reklamespots. Het sterke punt van Sky Channel is echter de muziek. En dat is maar goed ook, want de kwaliteit van de series, die over het algemeen stammen uit het TV-Museum van Oudheden en de films, die varieren van 3e tot 5e rangs, is -nog- niet om over naar huis te schrijven. Verder zijn de sportprogramma's wel aardig: bij de vroegere Amsterdamse TV-piraten keken we wel eens naar het worstelen en meer van die vechtsporten en de oude bekenden uit die tijd vinden we terug bij "All Star Wrestling". Ook het "Motorsports" programma geeft aardige reportages, die je bij de vaderlandse sportprogramma's zelden of nooit ziet. Tennis, American Football en ijshockey zijn weer voor andere liefhebbers. Het grootste verschil met de "normale" omroepen is echter de horizontale programmering: elke dag de programma's op een vast uur. Deze programmering werd in ons land op de radio ingevoerd door Radio Veronica in de jaren '60 en zij hadden het systeem afgekeken van de Amerikanen, die al sinds jaar en dag op die manier werken.

Vrijdag 6 januari: onze afspraak was voor 14.30 uur en door een zonnig, maar ijzig koud Londen begaven we ons naar het voor de kabelkijkers bekende adres in Foley Street, gelegen aan de voet van de British Telecom Tower, een indrukwekkend gevaarte beladen met antennes en schotels, waarvan er een gebruikt wordt voor de doorgifte van Sky Channel. Het gebouw in Foley Street is van de IPITN Worldwide Television en Sky Channel heeft er 1 1/2 verdieping in gebruik. Mochten er onder de lezers nog mensen zijn, die het idee hebben om er in de vakantie "eens even langs te gaan", dan kunnen die dat rustig uit hun hoofd zetten, want zonder afspraak vooraf kom je er niet in.
We werden opgewacht door Press Officer Fiona Waters, die ons het een en ander zou vertellen. Meteen al merkten we een groot verschil met de reportages, die we normaal maken. De vrije radio- en TV-stations niet te na gesproken, maar het is toch wel gemakkelijk, als er al een hele persmap met informatie voor je klaarligt en er gezorgd is voor de dia's, waarom je gevraagd hebt. Zeer goed verzorgd allemaal en een compliment voor Fiona.

Tekst: José Herps **Foto's: Alfred Debels & Sky Channel**

De thee stond al snel op tafel en wij werden meteen bestookt met cijfers: aan het eind van 1984 waren 2.8 miljoen "homes" in Europa aangesloten,terwijl het streefgetal 2.7 miljoen was geweest, hetgeen men bij Sky dus een zeer goed resultaat vond. Aan het eind van dit jaar verwacht men in zo'n 5 tot 6 miljoen Europese huiskamers te ontvangen te zijn.
Inderdaad fraaie resultaten vonden wij, maar wanneer gaan wij als kijkers daar iets van merken, m.a.w. wanneer komen er goede films en series? Fiona: "Dat moet allemaal nog komen. Wij weten ook wel, dat daaraan nog een hoop verbeterd moet worden, maar je moet er wel aan denken, dat dit hele projekt verschrikkelijk veel geld gekost heeft en dat het nog wel minstens 2 jaar zal duren, eer Sky Channel dat geld gaat opleveren. Gelukkig gaat het met de adverteerders steeds beter en hebben we al een aantal zeer gunstige kontrakten lopen voor dit jaar".
Door die adverteerders komen we op een onderwerp, waar wij zelf eigenlijk nooit zo bij stil hebben gestaan: de problemen die zo'n station heeft om uitzendingen voor heel Europa te verzorgen. Men heeft te maken met regeringen van allemaal verschillende landen, waarvan de wetgevingen vaak sterk uiteenlopen en ook de reklamevoorschriften zijn per land anders. Zo kunnen er geen advertenties voor alkohol en tabak worden uitgezonden vanwege de Britse voorschriften. (Dat zal overigens wel alleen voor sterke drank gelden, want op de ITV wordt je al dronken door het kijken naar de spotjes voor tientallen soorten bier).Van Zwitserland mogen de films weer niet onderbroken worden door reklamespots. Er kon dan wel een tussenoplossing gevonden worden: spotjes voor eigen produkties mogen wel. Het grootste probleem ligt echter op een ander vlak.

GILL STAFFORD IN DE POSTKAMER: 1500 BRIEVEN PER WEEK

Fiona: "De mediawetten. In het begin was er nog totaal geen wetgeving in Europa, maar dat begint nu te komen. Er zou eigenlijk een reklameburo moeten zijn, dat heel Europa verzorgt. Misschien komt dat nog wel eens. In ieder geval hebben wij dat allemaal zelf moeten uitzoeken. Ook wat dat betreft, vervult Sky Charrel een pioniersfunktie".
Nog een moeilijkheid is het realiseren van nieuwsuitzendingen.
Fiona: "Er wordt wel aan gedacht, maar ze zouden interessant moeten zijn voor het hele Europese publiek. Bovendien hebben de landen zelf meestal 'n zeer goede nieuwsvoorziening. Vanaf april komen we wel met SKY TEXT, een soort teletekst".
De thee is op en Fiona gaat ons voor om een kijkje te nemen in de rest van het kantoor. Men heeft hier nog niet zo lang geleden zijn intrek genomen, getuige de dozen, die hier en daar nog onuitgepakt staan, maar Sky begint er nu alweer uit te groeien en waarschijnlijk zal er dit jaar nog verhuisd worden naar een groter pand.

In een ander kantoor kwamen we een bekende radio DJ tegen: Rob Jones, net 2 weken daarvoor bij Radio Luxembourg weggegaan om hier bij Sky Channel de leiding van de muziekprogramma's te gaan doen. Ik vertelde hem, dat blijkens onze poll de luistercijfers van 208 nu niet bepaald denderend te noemen zijn, waarop hij grapte: "Dat komt omdat ik er nu weg ben".

Opvallend is, dat je in het hele kantoor kaarten van Nederland aan de muur ziet hangen, voorzien van gekleurde spelden om het aantal kabelaansluitingen aan te geven. Nederland heeft het belangrijkste aandeel kijkers van heel Europa vanwege de dichte bekabeling. Per 2.1.1985 waren dat 97 netten met een totaal aantal huishoudens van 1.707.778. Op sommige plekken op de kaart kan men de spelden er nauwelijks nog bij prikken, vooral in de Randstad.
Overal staan TV-toestellen opgesteld, waarop de programma's van Sky te zien zijn. Sommige worden met behulp van een videorecorder afgespeeld, maar er zijn ook toe-

CHOPPER SQUAD

"THE GREATEST AMERICAN HERO"

MORK AND MINDY

GREEN ACRES

HOOFD PRESENTATIE AMANDA CUTHBERT

stellen die direkt ontvangen. Het grappige daaraan is, dat men daarvoor een schotelantenne op het dak heeft moeten plaatsen, want in Londen zelf is Sky Channe nog vrijwel onbekend; alleen in Londen-Zuid is er een klein kabelnet, dat de programma's van Sky doorgeeft.

We beginnen bij de postkamer, waar we kennis maken met Gill Stafford, die samen met een andere medewerker de post behandelt. Dozen vol met post staan hier opgestapeld. Gill vertelt ons, dat er zo'n 1500 brieven per week binnenkomen, die allemaal beantwoord worden en bovendien krijgt iedere briefschrijver een Sky Channel sticker. Veel fanmail komt er o.a. binnen voor Deadly Ernest, de presentator van de wekelijkse horror show op vrijdagavond (ook een van mijn favorieten, vandaar die foto op het omslag). Er was zelfs een mevrouw in Amsterdam, die een mutsje en een sjaal gebreid had voor Norman, het skelet.

Ook de "competitions", die vaak gehouden worden, zorgen voor bergen post. Op de "Christmas Competition", waarbij kinderen een tekening in moesten sturen van de manier, waarop zij thuis kerst vierden, kwamen 1500 inzendingen binnen. We kregen enkele tekeningen en collages van prijswinnaars te zien, waaronder zeer fraaie kunstwerkjes. Elders in het kantoor was men bezig met het inpakken van speelgoed voor de prijswinnaars van de "Mattel Toy een paar maanden daarvoor was gehouden: poppen voor de meisjes en ruimtespeelgoed voor de jongens. Ik bleek niet de enige te zijn, die kommentaar had op deze nogal ouderwetse instelling.

Tot slot van de rondleiding komen we in een direktiekantoor, waar we een bekend gezicht zien: Amanda Cuthbert, hoofd presentatie, is bezig met het draaien van platen op een zeer fraaie stereo-installatie. Voor de foto gaan we terug naar haar kantoor naast de postkamer, waar ze poseert voor de wand, die volgeprikt is met foto's, inzendingen etc.

Voor wat Foley Street betreft, zijn we wel zo'n beetje klaar, maar we zijn er nog niet. We zouden ook nog een bezoek brengen aan de studio's, die in Wardour Street gevestigd zijn. Sky heeft geen eigen studio's, maar huurt studioruimte in het "Film House" van Rank Video. Fiona: "Het heeft voor ons weinig zin om zelf studio's in te richten. Ten eerste kost dat kapitalen en ten tweede is het nergens voor nodig, want hier in Londen heb je zoveel faciliteiten op dat gebied".
We hadden ook nog wel foto's willen maken van de zender en daar wat technische informatie over willen hebben, maar daarvoor moet je weer een afspraak maken met British Telecom, die een nieuw satellietbasisstation hebben ten zuiden van Londen, waar zich de zender van Sky Channel bevindt. Misschien doen we dat nog wel eens een andere keer.
Omdat de ECS-1 satelliet een laag vermogen heeft, is Sky Channel in eerste instantie gericht op kabelontvangst en bijna 3 miljoen kabelhuishoudens plus hotels kunnen dit station nu ontvangen in Nederland, Groot-Brittannie, W.-Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Noorwegen, Zweden, Frankrijk en Finland. De kabelmaatschappijen vangen het signaal, dat van ca. 36.000 kilometer afstand boven in de ruimte wordt uitgezonden, op met schotelantennes.

LAND:	SYSTEMEN:	AANSL.:
	(Per 02/01/1985)	
NEDERLAND	97	1707778
ZWITSERLAND	37	513294
NOORWEGEN	10	129555
FINLAND	16	122975
OOSTENRIJK	1	107330
ENGELAND	35	104470
W-DUITSLAND	5	76400
ZWEDEN	23	36429
FRANKRIJK	2	2927
DENEMARKEN	1	543

(=:Hotel Scandinavia - Kopenhagen)

THE MAGICIAN

SWISS FAMILY ROBINSON

THE BRADY BUNCH

THE UNTOUCHABLES

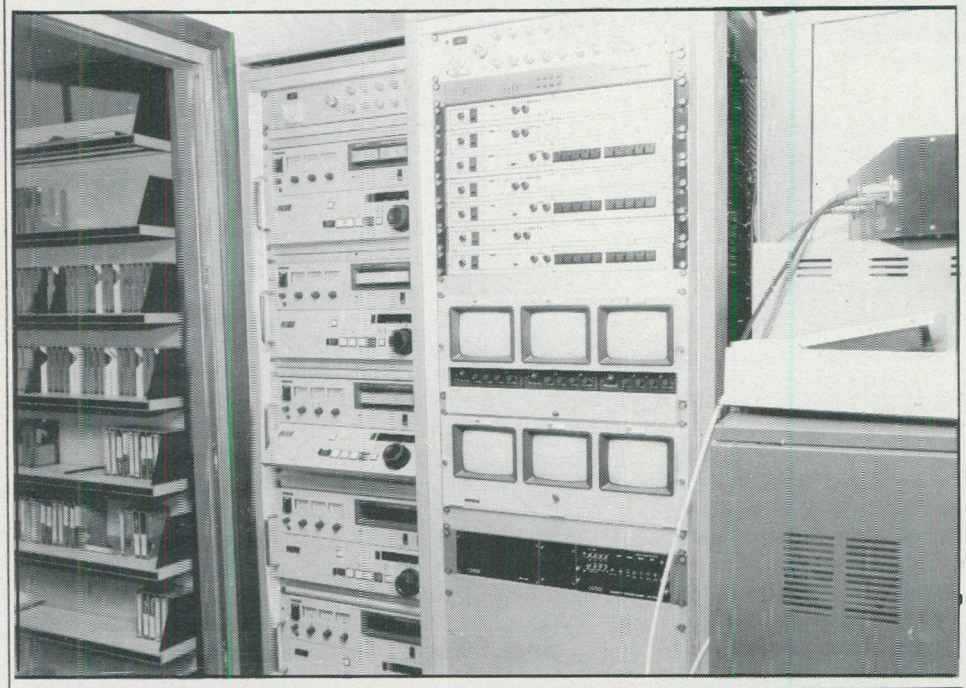

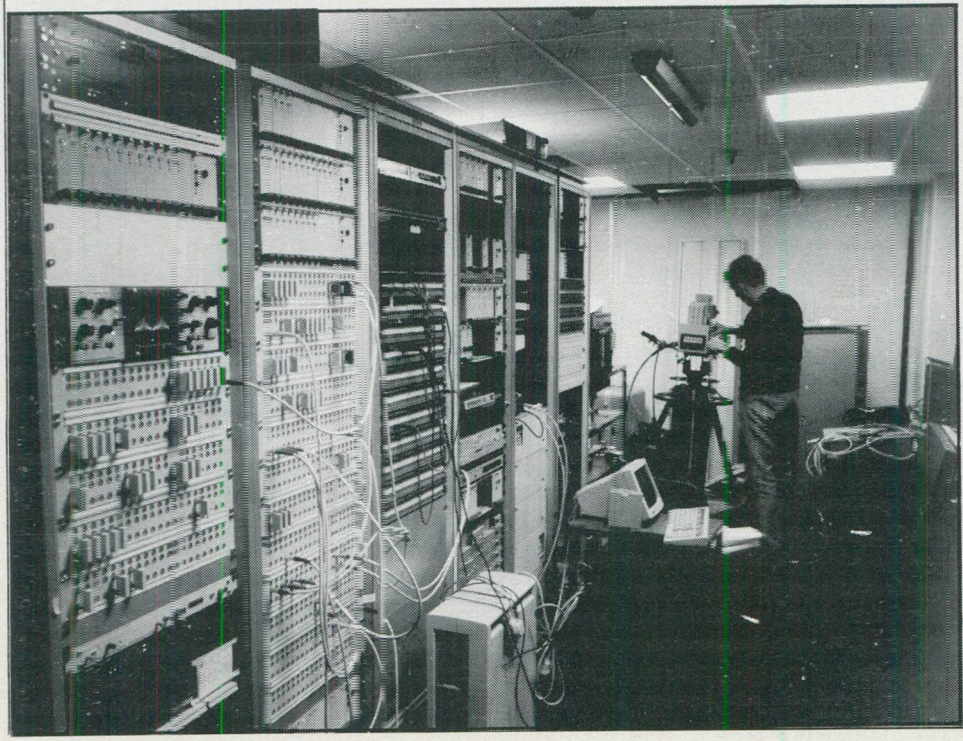

Na een kwartiertje wandelen kwamen we aan bij het Film House in Wardour Street. Hier werden we verwelkomd door Sue Thorlby, die volgens haar kaartje "account manager" is bij TVI Transmissions. Via allerlei gangen kwamen we bij de hoofdstudio, waarvan een foto op de middenpagina's. We moesten stil zijn, want de montage van de commercials en andere breaks wordt live gedaan vanuit deze studio en het zou een beetje vreemd klinken, als de kijkers ineens iemand Nederlands hoorden praten, terwijl ze naar Sky Channel zaten te kijken. Als er weer een break gedaan was, kregen we een seintje en dan kon er even gepraat worden.
Sue legde ons uit, waar alle machines voor dienen: de opnames van de programma's van bijvoorbeeld "Sky Fi" (nu "Sky Trax") staan op band en worden op de Sony recorders, die je hierboven op de foto ziet, afgespeeld. Maar alle spotjes en eigen promotiefilmpjes staan op cartridge en die worden tijdens de uitzending op het juiste, vooraf geplande tijdstip ertussengemonteerd. Hiervoor zorgen 4 "transmission controllers", of beter gezegd 2 controllers en 2 assistenten. Twee van hen zijn werkzaam bij TVI en de andere twee komen van Sky Channel zelf. Deze middag waren ze met zijn vijven, want er was ook nog een meisje bij, dat opgeleid werd voor dit werk.

Een belangrijke taak is hier ook weggelegd voor Lawrence (met een "w", want met een "u" is Amerikaans). Hij is operator van een soort "jinglemachine", die computergestuurd is. Via het toetsenbord voert hij in het speciaal daarvoor ontwikkelde programma de code voor de te draaien spotjes in, vervolgens de tijd waarop ze in de uitzending moeten en wat de meeste problemen oplevert de duur van de spots. Is zo'n spotje bijvoorbeeld te lang, dan moet er een andere, die al in de uitzending geweest is en verder niet meer nodig is, gewist worden, zodat de ruimte weer gebruikt kan worden voor de nieuwe spot. Lawrence vertelde, dat hij al een dag vantevoren alle spots moet inprogrammeren, anders loopt de hele boel in het honderd.
Heel af en toe gaat er wel eens wat mis en dan zie je een klokje in beeld met de naam van het programma ernaast. Datzelfde klokje staat bij Lawrence op het scherm van zijn monitor en als je dat ziet, weet je dus wat er aan de hand is.
Er is inmiddels een nieuwe computer gekocht met meer geheugenruimte en Lawrence zat met smart te

wachten op het moment, dat hij deze in gebruik kon nemen.

Terwijl ik gefascineerd naar de verrichtingen van Lawrence op zijn toetsenbord zat te kijken en Alfred op een break wachtte, zodat hij de studioruimte in kon om foto's te maken, zorgde Sue voor thee. Nadat die op was en ook de foto's voor elkaar waren, lieten we de mensen weer rustig verdergaan met hun werk en liet Sue ons nog wat andere studioruimtes zien. Zo is er nog een aparte kleinere studio, waar de filmfragmenten, die voor aankondigingen van komende films gebruikt worden, van band op cartridge gekopieerd worden en van tekst voorzien. Omdat men dat zelf zo betrekkelijk gemakkelijk kan doen, zie je bij Sky Channel vaak, dat er verschillende fragmenten worden gebruikt bij de diverse aankondigingen.
We kwamen langs nog meer van zulke studiootjes, maar die zijn niet in gebruik bij Sky. TVI heeft nog meer klanten. Wel is er een gang, waarin een hele rij beeldbandrecorders opgesteld staat, die ervoor gebruikt worden om de opnames op verschillende systemen te zetten. In ieder geval moeten alle opnames uit Amerika overgezet worden op de in Europa gebruikte systemen. Weer zoiets, waar je als kijker niet bij stilstaat.

En daarmee eindigde ons bezoek aan Sky Channel in Londen. Ook Sue Thorlby werd hartelijk bedankt voor haar medewerking en wij konden -nu met een gelukkig wat groter en leger schip- terug naar huis.

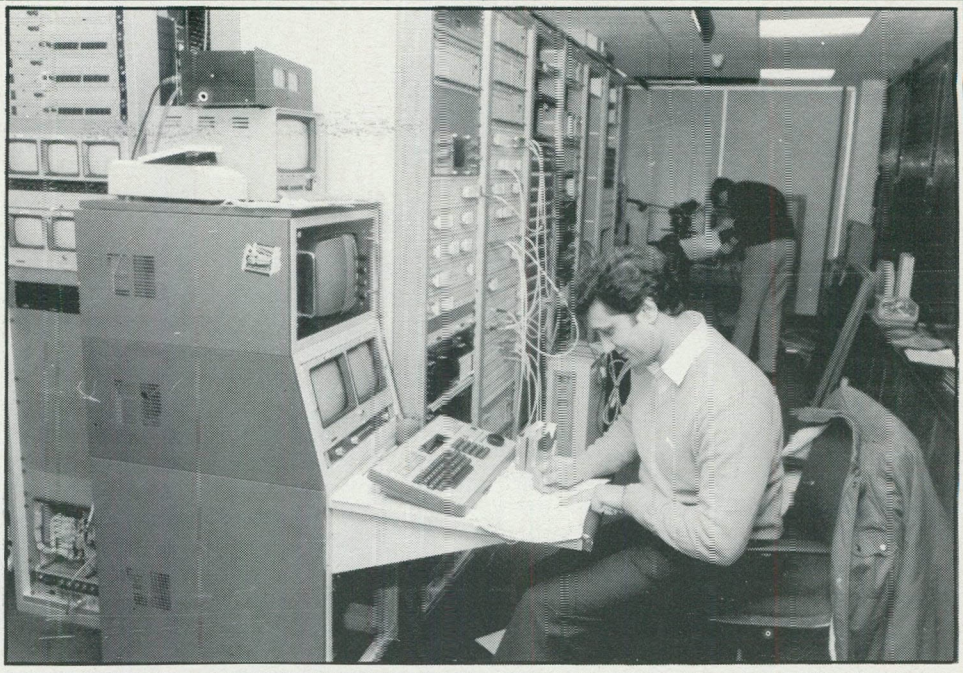

DAVIS CUP TENNIS

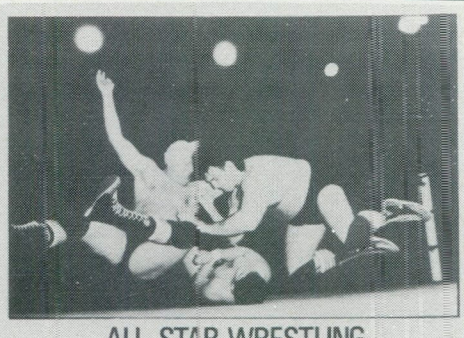

ALL STAR WRESTLING

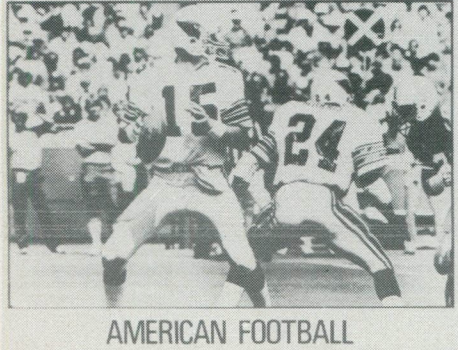

AMERICAN FOOTBALL

INTERNATIONAL MOTOR SPORTS

SKY CHANNEL

Op de foto bovenaan zien we Lawrence, die ijverig aan het programmeren is.

Daaronder een foto van Sky Channel zelf, welke in de zomer werd gemaakt van de voltallige medewerkersploeg. Inmiddels zijn er al heel wat mensen bijgekomen, hetgeen noodzakelijk is met het oog op de uitbreiding van de zendtijd. Vanaf 14 januari wordt er al 73 uur per week uitgezonden en de plannen zijn om daar in de loop van het jaar minstens 16 uur per dag van te maken.

In de herfst van 1984 bracht Sky Channel al 12 series meer, 50 films/mini series en meer dan 80 uur sport, exclusief voor Europa. 52.5% van de programma's was geproduceerd in Engeland en 28% in de Verenigde Staten.

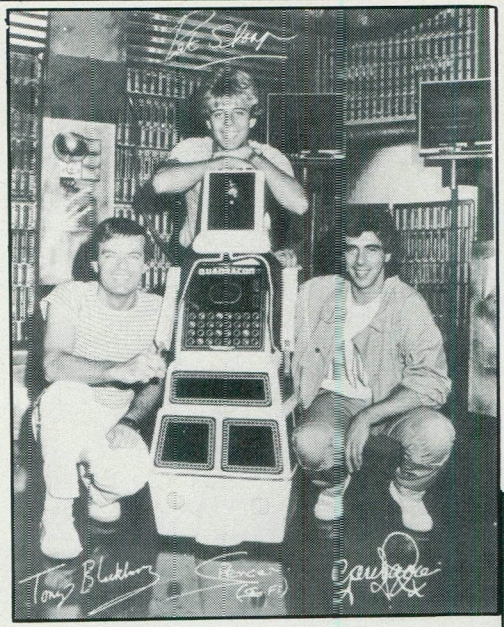

Sky hield ons lekker aan het werk, want thuisgekomen waren we nog niet klaar. Fiona had ons nog niet alles verteld; we moesten maar naar de persconferentie komen, die in Nederland gehouden werd om de plannen op muziekgebied te introduceren.

Zoals al gezegd: Sky Channel moet het vooral hebben van de muziekprogramma's. Daarin onderscheidt het station zich van de gevestigde Europese omroepen en daarmee trekt men ook vooral de jeugd naar zich toe. Voor de buitenstaanders: in den beginne was er "Music Box", geproduceerd door Thorn/EMI, waarmee Sky een kontrakt had, dat in december 1984 afliep. Thorn had in die tijd al bekeken, dat zo'n muziekprogramma een lukratieve bezigheid is en is inmiddels zelf op diverse kabelnetten met alleen maar "Music Box" programma's te zien. Sky had zelf al eerst het programma "Cable Countdown" (sept.'83) en later "The Sky-Fi Music Show". Dit laatste programma is nu geweken voor "Sky Trax", dat sinds 14 januari te zien is.

PETER POWELL

De persconferentie vord plaats in Ouderkerk a/d Amstel, zodat we dit keer niet ver hoefden te reizen. Kosten noch moeite waren gespaard om de schrijvende pers zo gunstig mogelijk te stemmen: koffie, gebak, drankjes, hapjes.... het kon niet op. De hele Engelse top was vertegenwoordigd en tevens de mensen van het vers geopende kantoor in Amsterdam. En nog iemand van de BUMA/Stemra, want deze organisatie zorgt voor de samenstelling van de nieuwe "Euro Chart", een top 50 aan de hand van gegevens uit alle landen in Europa, waar Sky Channel te ontvangen is. Allereerst kwam Gary Davey aan het woord, die ons vertelde, dat Sky Trax 28 uur per week wordt uitgezonden, waarvan 4 uur live vanuit de studio in Londen. Er is een manier gevonden om dit via de satelliet te realiseren, zodat de kijkers nu rechtstreeks in de uitzending kunnen bellen, bijvoorbeeld om verzoekjes te doen. Voor dit doel is speciaal een nieuwe studio ingericht, zodat de opnames wat minder chaotisch verlopen dan bij "Sky-Fi Music" het geval was. De formule, die o.a. bij Music Box werd gehanteerd, van het maar achter elkaar draaien van videoclips, is alweer achterhaald. Men heeft dat bij Sky goed bekeken, want dat wordt inderdaad stomvervelend, vooral als je de filmpjes al een paar keer hebt gezien. De nieuwe opzet is dan ook zoveel mogelijk variatie te brengen door nooit twee clips na elkaar te draaien, maar altijd wat informatie, een praatje of interview enz. tussendoor te brengen. Ook in de muziekkeus wil men meer variatie brengen, om ook de wat ouderen onder het publiek aan te trekken en tevens degenen, die niet direkt van het top 40 (in dit geval 50) werk houden. Daarom is bijvoorbeeld Tony Blackburn als medewerker aangenomen ondanks het feit, dat hij ouder is dan de andere videojocks. Tony heeft zich namelijk zo'n 2 jaar geleden gespecialiseerd in de "soul" muziek en dat schijnt in Engeland een unicum te zijn. Inmiddels is gebleken, dat Tony's "Soul Show" een behoorlijk succes is, dus dit programma-onderdeel blijft ook in "Sky Trax" gehandhaafd.
Verder moest er nog een vrouwelijke tegenhanger komen voor de bij de dames waanzinnig populaire Pat Sharp. De heren onder het publiek moeten tenslotte ook wat hebben. Dit is Amanda Redington geworden.

AMANDA REDINGTON

Zoals de kijkers misschien al gemerkt hebben, worden voorlopig de middaguitzendingen 's avonds laat herhaald. Dit komt omdat het erg veel geld kost om deze produkties te maken en ook omdat er nog te weinig medewerkers zijn. Volgende maand gaat er nog iets gebeuren op muziekgebied: dan wordt "Sky Trax" voortaan in STEREO uitgezonden.Momenteel worden daarvoor 4 systemen getest.

Inmiddels zijn de "Video Awards" uitgereikt tijdens het avondvullende "1001 Nights" op 19 januari, ter gelegenheid van de eerste 1000 uitzendingen van Sky. Deze uitreiking van de Video Awards moet een jaarlijkse gebeurtenis worden, waar het hele jaar door naar toe gewerkt wordt d.m.v. maandelijkse verkiezingen, zodat niet aan het eind van het jaar alleen de video's van dat moment gekozen worden.

PAT SHARP: Al bekend bij de Sky kijkers van zijn vroegere Cable Countdown en Sky-FI Music shows. Heeft vooral een grote aanhang onder de 12-18 jarigen. Vroeger DJ in Keulen, is Pat opgeklommen via BBC Radio One en Radio Luxembourg en nu produceert hij presenteert hij ook zijn eigen radioshow voor het lokale Britse station Radio Mercury.

TONY BLACKBURN: Startte zijn carriere als DJ op het piratenschip Radio Caroline in 1964. Kwam bij BBC Radio One in 1967. Hij introduceerde dit station bij het Engelse publiek met het nummer "Flowers in the rain" van The Move. Is ontelbare keren op TV geweest en verliet Radio One vorig jaar om zijn enorm succesvolle soul show op Radio London te presenteren. Tony werkte ook bij Sky-FI Music en introduceerde de soul music op dit station.

GARY DAVIES: Ook bekend van Sky-FI. Gary viel een keer in voor een DJ, die niet op kwam dagen in een nachtclub in Manchester en is sindsdien DJ gebleven. In 1979 kwam hij bij Manchester's Radio Piccadilly en drie jaar geleden ging hij naar BBC Radio One. Zijn kreet "Young, Free and Single" is geleend van de hit van Sunfire.

PETER POWELL: Begon bij Birmingham's BRMB Radio en ging naar Radio Luxembourg in 1974. Altijd op zoek naar nieuwe groepen, kwam hij in 1977 bij BBC Radio One en heeft momenteel nog steeds zeer succesvolle "breakfast shows" op dat station. Werkte ook mee aan de TV-serie "The Oxford Roadshow".

AMANDA REDINGTON: Werkte na haar schooltijd als leidster in een vakantiekamp en werkte met diverse groepen, terwijl ze ook TV-reklames en theater deed. Was lid van de groep K-Ram, die met "Menage a trois" een nr.2 hit in de Nederlandse disco charts had.

BRUNO BROOKES: Op z'n 14e draaide Bruno al plaatjes in zijn club in Newcastle. Ging werken bij BBC Radio Stoke, waar hij de bingo op de radio introduceerde. Zoals Gary en Peter, werkt hij eveneens bij BBC Radio One.

De Euro Chart Top 50, die alleen op Sky Channel wordt uitgezonden, wordt gedeeltelijk gepresenteerd door een Nederlandse VJ, die dit echter in het Engels moet doen om problemen te voorkomen, die zouden kunnen optreden in verband met de bepalingen van minister Brinkman. Op mijn vraag hierover, werd uitdrukkelijk gezegd, dat het programma beslist niet specifiek op Nederland gericht is, al zullen we wel veel Nederlandse groepen, c.q. artiesten in te zien zijn. Voor de Nederlandse, maar ook voor andere Europese artiesten, kan deze vorm van televisiepromotie wel eens heel interessant zijn, zoals al gebleken is in het geval van de Nederlandse groep "The Limit", die in Engeland een onverwacht succes oogstte door de uitzending van hun single via Sky Channel.

De Euro Chart wordt samengesteld door BUMA/Stemra, de organisatie die alweer sinds 1974 de Nederlandse Hitparade samenstelt. Tijdens de persconferentie werd dit naar voren gebracht, alsof dit de enige hitparade in Nederland zou zijn; over de Top 40 werd met geen woord gerept. Begrijpelijk van het standpunt van de BUMA/Stemra uit gezien, maar mij stoorde het toch een beetje. BUMA/Stemra werd in december door Sky Channel benaderd over de Euro Chart. Dat men voor deze organisatie koos en niet voor bijvoorbeeld de Stichting Top 40, ligt -denk ik- in het feit, dat de BUMA/Stemra meer invloed kan uitoefenen in het buitenland. Zo komen de gegevens uit België van de auteursrechtenorganisatie aldaar, de SABAM. Verdere landen, die meewerken, zijn Groot-Brittannie, West-Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk, Zwitserland, Zweden, Denemarken en Noorwegen. Dat België ook meedoet, is eigenlijk enigzins voorbarig, want -zoals bekend- zijn de uitzendingen van Sky Channel daar nog niet te ontvangen op de kabel. Dit hangt samen met allerlei politieke problemen, maar vooral met de omstandigheid, dat België zelf denkt aan de invoering van commerciele televisie. Ook zal R.T.L. wel een vingertje in de pap hebben, al werd dit niet gezegd. Er wordt in elk geval wel aan gewerkt om de Belgen bij de "Sky familie" te krijgen; misschien dat dit volgend jaar gerealiseerd kan worden, als er nieuwe reguleringen op med agebied worden ingevoerd.

Over de wijze van samenstelling van de nieuwe Euro Chart werd een nogal ingewikkeld verhaal verteld door de BUMA/Stemra woordvoerder. Het komt er in het kort op neer, dat er met vermenigvuldigingen gewerkt wordt. Een nummer 1 hit in Nederland zal bijvoorbeeld minder tellen dan een nummer 1 in West-Duitsland, omdat het aantal verkochte exemplaren bij onze Oosterburen veel groter zal zijn.

De opnames van de wekelijkse Euro Chart uitzendingen worden gemaakt in de bekende discotheek "Cartouche" in Utrecht. Er wordt gewerkt met 4 camera's en per opname zijn er zo'n 150 jongeren aanwezig om de uitzending een "live" karakter te geven. Het aardige is, dat Utrecht zelf nog niet mee kan genieten, want deze stad heeft Sky Channel nog niet op de kabel. Dat zal echter niet al te lang meer duren; de verwachting is ongeveer eind april.

BRUNO BROOKS

GARY DAVIES & SPENCER

SKY RADIO?

Tenslotte kwam er nog een vraag naar voren over eventuele radio-uitzending van de Euro Chart en/of van Sky Channel in het algemeen. Er zijn wel zeer vage plannen in die richting, maar verder kon daar nog weinig over gezegd worden.
De technische mogelijkheden zijn er zeker: Sky heeft op de ECS-1 satelliet 3 kanalen beschikbaar voor radio-uitzendingen.

SKY CHANNEL
Reaching Out To You

31-36 Foley Street,

LONDON W1P 7LB,

England.

F.R.M. wishes to thank everybody at Sky Channel for their hospitality and co-operation. Special thanks to Fiona Waters.

PAT SHARP

TONY BLACKBURN

GEBOREN:	Guildford, Surrey, 1943
EERSTE OPTREDEN:	Met een dansorkest in het Bournemouth Pavillion, toen hij nog op school was.
EERSTE DJ JOB:	Radio Caroline, vanaf 1964
FAVORIETE GROEP:	Chaka Khan
FAVORIETE VIDEO:	SOS Band: "Just The Way You Like It"
ETEN:	Houdt van spruitjes en haat alle soorten vlees
PERFEKT AVONDJE:	Uitgaan met iemand, die ik echt aardig vind.
ROMANTIEK:	Huidige vriendin is een 25-jarige aktrice
EERSTE PLAAT:	Frankie Lare - "Cool Water"
HOUDT NIET VAN:	Elke vorm van geweld
VERZAMELT:	Video's
MEEST FIJNLIJKE ERVARING:	Toen ik m'n eerste grap via de radio vertelde; niemand vond het leuk en dat vinden ze nog niet.
VRIJE TIJD:	Net als Pat Sharp verslaafd aan werken. Presenteert ook elke morgen een soul show -"funking good radio"- op Radio London, gelardeerd met flitsende phone-ins en doet elke week een soul night in de London's National Club te Kilburn.
FAVORIETE LP:	Marvyn Gaye s: "What's Going On?"
AMBITIE:	Mijn eigen 24 uurs soul station te runnen.

I ♥ RADIO BEVERLAND

Als voorlopig laatste special in deze reeks hebben we –Ad en ik– gekozen voor Radio Beverland. Deze zender staat opgesteld in twee houten studio's naast een grote villa in Melsele en zendt uit voor Beveren.

GESCHIEDENIS

De geschiedenis van het station in het kort: gestart in midden september 1981. Na een week –op 24 september 1981– werd Radio Beverland door de RTT uit de lucht gehaald. Het was toen nog een begintijd voor veel stations. Men had toen ook nog een echt piratenleven, zoals dat nu in Nederland nog het geval is. Toch heb ik de indruk gekregen dat dat ook nog steeds voor veel stations in Belgie geldt.
De studio werd na de uitzending telkens verplaatst. De eigenaar van het station verwachtte de inval. Zo'n 4000 singles zijn meegenomen en later weer teruggegeven. Tot februari 1982 lag het station stil. Daarna is men weer begonnen met zes uur per dag met een lage zendkracht. Dit is snel uitgebreid tot 17 uur per dag, van 's morgens 7 uur tot 's avonds 12 uur. Een maand later ging Radio Beverland 24 uur per dag uitzenden. Aanvankelijk werd er gewerkt met veel onervaren krachten. De rechtszaak rond de inval is inmiddels achter de rug. De boete was 12.000 BF (ongeveer 600 gulden) en de apparatuur werd verbeurdverklaard. Voordat Beverland startte was er in het gebied nog een ander station, waarmee eventueel samengewerkt zou worden, maar door omstandigheden is dit niet doorgegaan.

Er is een aanvraag ingediend voor een vergunning voor een straal van 14 km. Beverland is een groot gebied. Een artikel van het Koninklijk Besluit van 26 augustus 1982 maakt het mogelijk, dat een hoger vermogen van 100 Watt is toegestaan.

BELUISTERING

In Terneuzen wordt Radio Beverland goed beluisterd, alsook in Vlissingen, Goes en Bergen op Zoom. Radio Antigoon uit Antwerpen is de best beluisterde zender en ook Radio 77 is vrij populair. Van 77 naar Beverland zijn nogal wat DJ's op en neer gelopen. Om Radio 77 in Hulst (Nederland) goed te laten doorkomen op de kabel is Radio Beverland een halve Megahertz omhoog gegaan.

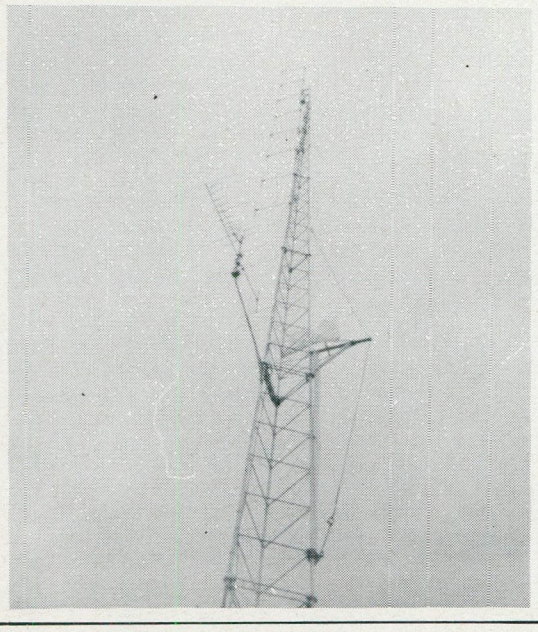

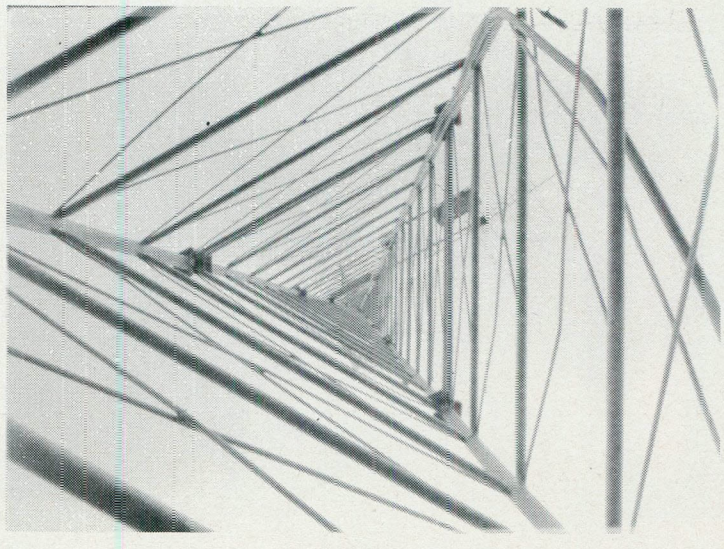

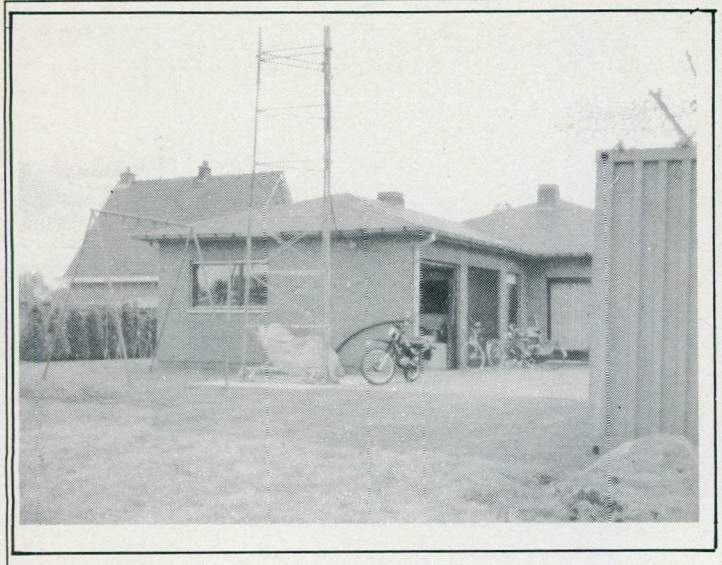

APPARATUUR EN DJ'S

Radio Beverland werkt met vrij moderne apparatuur. De vier op elkaar gestapelde cassetterecorders worden gestuurd door een microprocessor, zodat ze op de seconde om het uur kunnen af- en aanslaan. Overdag wordt de hele dag live uitgezonden op enkele uren na van DJ's, die op een grote afstand van de zender wonen. 's Nachts staat alles op band, dit is voornamelijk nonstop muziek. 25 Medewerkers zijn wekelijks aktief. Alle apparatuur is eigendom van de voorzitter.
Bekende discjockeys zijn momenteel: MAEVA's (ex Mi Amigo op zee) Ben van Praag, Marc Hermans (ex Mi Amigo), Jan van der Stok (ex Seven) en Bob de Groot (ex Saturnus Maldegem, ex Noordzee Watervliet en City Vlissingen, waar ook ooit ene Romeo Altenberg te horen was. Bob de Groot presenteert het programma "Lunchexpress".

BESTUUR

De voorzitter is eigenaar. Het bestuur funktioneert wel echt; het is dus geen papieren bestuur, waar 1 man de dienst uitmaakt. Daarnaast is er een programmaraad. Deze draagt verantwoordelijkheid af. De voorzitter doet bijna alles zelf, omdat anderen weinig interesse hebben. Het bestuur bestaat uit minimaal drie man. Alle drie hebben de Belgische nationaliteit. De DJ's zijn geen lid van de VZW. Eenmaal per jaar moet de verlies- en winstrekening worden overlegd aan de bank van de Dendermonde.

STUDIO IN GEBRUIK

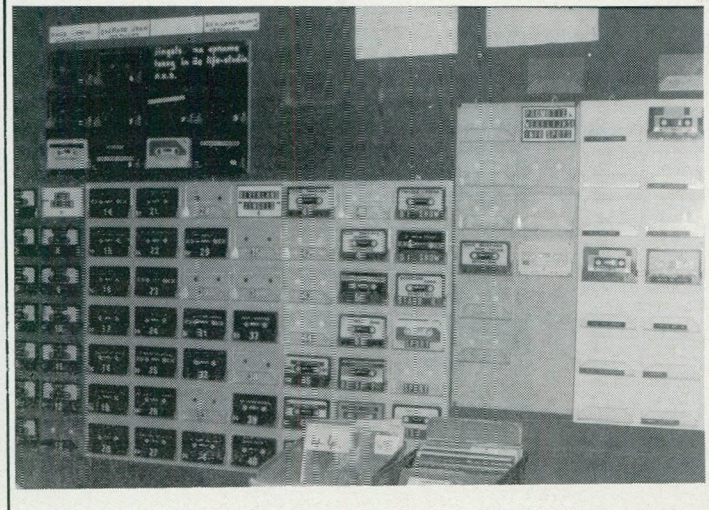

STUDIOWAND MET PROGRAMMACASSETTES, REKLAMECASSETES PROMO'S E.D. OVERZICHTELIJK EN SYSTEMATISCH INGEDEELD.

MICROPROCESSOR VOOR HET GEVEN VAN O.A. EXACT TIJDSIGNAAL, PULS VOOR HET EXACT STARTEN EN STOPPEN VAN GEPROGRAMMEERDE BAND- EN/OF CASSETTE-OPNAMES.

VERVELENDE PERIKELEN

In het verleden is ook Radio Beverland telefonisch bedreigd. Dit gebeurde door een persoon, die zich voor iemand anders uitgaf, namelijk als programmaleider van Radio Express uit Antwerpen. Hij wilde de zender opruimen en de antenne naar beneden halen. Snel werd kontakt opgenomen met de echte voorzitter van Express, die zich van geen kwaad bewust was. Express is er later bij gekomen. Aanvankelijk stoorden zij Beverland, maar dat probleem werd later opgelost. Express verschoof naar een frequentie boven de 104 MHz.

Fuseren met anderen heeft geen zin. De wet zal gehoorzaamd moeten worden en de SABAM-rechten moeten betaald worden. Alleen het verlagen van de zendkracht ziet men niet zo zitten.....

Voorlopig is dit de laatste special, die gemaakt werd door ondergetekende. In een volgend FRM nog een interview met Frans Schuurbiers. Het is jammer, dat het materiaal op is. Wie weet, misschien gebeurt er de komende tijd nog wat. Ik wacht af. Dank voor het lezen en graag uw reakties naar:

TOM VAN DAUVEN,
POSTBUS 1358,
5602 BJ EINDHOVEN.

Reakties van lezers

BRUXELLES-INTER

Beste redaktie en vrienden-lezers,

Tot op heden heb ik de artikels, verschenen in F.R.M. geloofwaardig en interessant geacht. Na het lezen van "Brussel - de radiomesthoop van Belgie" (FRM 12/84) ben ik echter gaan twijfelen. Met deze brief, in het bijzonder aan de *auteurs* gericht, namelijk R.D. en F.V., hoop ik het een en ander te kunnen rechtzetten en hiermede de lezers van FRM van dienst te zijn.

Ik woon hoofdzakelijk in Brussel en ben luisteraar van o.a. Bruxelles-Inter. Daarom vind ik het gepast te reageren op de omschrijving van dit station. Over de andere beoordeelde zenders zeg ik liever niets, daar ik ze niet beluister. Ziehier mijn bemerkingen:
B.I. (oftewel K.D.B.I.) is een station, opgezet naar Amerikaans ONE-MAN-RADIO model en het gekozen format is ADULT CONTEMPORARY HIT MUSIC.

Ter verduidelijking:
MUZIEK: aangepast aan de Europese normen, samengesteld uit pop & rock (vooral West-Coast), modern jazz, geen funky, meerderheid aan blanke muziek, veel LP-werk, geen dansritmen, wel midtempo, 2 franstalige nummers per uur (dus slechts 12%).
INFO'S: op vaste uren - max. 5 minuten.
PUBLICITEIT: Om de 20 minuten - telkens 1 tot 3 spots van ca. 45 seconden.
DJ's: door gebrek aan middelen en in afwachting van een aangepaste wetgeving moet worden gewerkt met hoofdzakelijk amateur DJ's. Men streeft er echter naar uitzonderlijk met betaalde mensen te werken en liever beroepsmensen! Dat sommige presentators bijgevolg meerdere uren presenteren is onvermijdelijk. In de V.S. is dat trouwens ook gebruikelijk.
LEIDING: een van de meest dynamische van de hoofdstad.
PROGRAMMATIE: Horizontaal + eenvormige programma's.

Het zal u allicht duidelijk zijn, dat de kritiek van R.D. en F.V. ver "naast de pot" zit. Wat mag men dan verwachten van de rest van het artikel?
V.w.b. Satellite (ook S.I.S. genaamd) en Contact vormen deze stations samen met Bruxelles-Inter de top van de Brusselse vrije zenders.
Ik ben het wel eens met de heren om te zeggen dat -wat de overige betreft- een grote meerderheid (ca. 90%) best zou ophouden met etherbevuiling in de volle betekenis van het woord.
N.B.: Dat zal in Nederland ook wel het geval zijn!
Graag hierlangs nog de groeten aan Frans Schuurbiers.

73.
PAT BRYAN (lezer van FRM).

S.I.S FM ANONIEM

Al verschillende maanden lees ik jullie -overigens prima- magazine, maar wat me wel een beetje bedroeft, is dat er vanuit Belgie nog geen enkele reportage geweest is van een momenteel razend populair radiostation, namelijk S.I.S. FM ANONIEM.
Dit radiostation, dat rechtstreeks ontstaan is in Brussel uit Satellite Radio (zo weten jullie nu ook, wat er van deze vroegere populaire Brusselse radio geworden is).
S.I.S. FM Anoniem heeft een groot zendbereik en is ook te ontvangen in Nederland op 104.4 MHz. (v.b. telefoontjes uit Terneuzen).
Alle programma's worden live gedaan en de luisteraar kan zelf het programma helpen samenstellen door te bellen op de verzoeklijn:

091/855424

De programma's zelf, alsmede de mixing en het format zijn gebaseerd op de Mighty-Six-Ninety uit Amerika (Los Angeles). De DJ's zijn allemaal professioneel en beroeps DJ's met klappers zoals Peter Hoogland, Luc van Toren, Wim de Ruiter, Danny de Bruyn. Bijna iedere DJ doet een liveprogramma van 3 uur aan een stuk. Tevens worden er veel reklamespots gedraaid en gebruik gemaakt van professionele jingles en materiaal.

Belgische, muzikale en swingende groeten,
WIM DE RUITER.

RADIO DELTA

Verbaasd was ik wel over het artikel van Radio Deltta in het januarinummer van FRM. Ook die foto van Aart de Gooyer erbij is zeer grappig. Misschien kan Erik den Hartogh mij eens vertellen, wanneer Aart gehoord kan worden, want met de beste wil van de wereld wil dit toch niet lukken!

Nog zoiets: ieder uur een andere DJ. Heel leuk. Als voorbeeld werd de Frits van Gendt Nonstopmuziekshow zeker per ongeluk vergeten, he. Deze muziekshow varieert in lengte van 1 uur tot soms wel 4 uur nonstop achter elkaar, vaak wel tweemaal per dag. Zo zijn er ook bepaalde afleveringen van deze muziekshow, die ondergetekende al viermaal heeft moeten beluisteren; zeker een gebrek aan "frisse ideeen", zoals Erik die pleegt te noemen. Op deze manier is het niet

ABONNEMENT BELGIE

GOED NIEUWS VOOR ONZE BELGISCHE ABONNEES: NU IS HET MOGELIJK IN BELGIE HET ABONNEMENTSGELD OVER TE MAKEN IN BELGISCHE FRANKEN: STORT BFRS. **850,-** OP BANKREKENING 235-0430464-87 BIJ DE GENERALE BANKMAATSCHAPPIJ TE HASSELT T.N.V. JOSE HERPS/FRM, POSTBUS 10252 TE AMSTERDAM EN JE ONTVANGT HET KOMENDE JAAR HET F.R.M. IN JE BUS.
OOK LOSSE NUMMERS E.D. KUNNEN VIA DEZE REKENING BESTELD WORDEN

moeilijk om 18 uur per dag radio te maken, zeker wanneer er 's nachts ook enkel nonstopprogramma's te horen zijn, die overdag eveneens te beluisteren zijn.

Zelf had ik al veel eerder gereageerd op oproepen die Radio Delta ook uitzond, omdat ik wel wilde meehelpen om van Radio Delta een ECHTE radio te maken. Hiervoor werd door mij geen betaling ontvangen, maar dit was van mij van geen belang, dus geen kwaad woord hierover.
Wel een kwaad woord over het feit, dat de door mij aan Radio Delta opgezonden banden nooit werden gedraaid, ook niet na telefonisch overleg met "het brein" achter Radio Delta, die mij beloofde zo spoedig mogelijk weer lege banden aan mij te zullen opzenden, wat tot heden (31 dec.1984) nog niet gebeurd is. Wel ben ik dus verzendkosten van zowel de programmabanden als van een proefband kwijt, terwijl Radio Delta niet eens de moeite heeft genomen om mijn proefband terug te sturen. Omdat ik reeds twee programma's aan Radio Delta heb verzonden, ben ik dus redelijk goed op de hoogte van de gang van zaken bij dit station. De DJ krijgt een bandje met jingles en commercials thuis en moet deze tot tegenbericht in de programma's blijven verwerken met het gevolg, dat na enkele keren draaien de commercials dof en onverstaanbaar zijn. (Red. Nooit gehoord van eerst even een kopietje maken?). Commercials met maandaanbiedingen uit mei worden in augustus gedraaid en ook worden commercials gekopieerd van andere stations uit West-Brabant, al met al ook voor adverteerders geen reden reklame te laten maken bij Radio Delta.
Nog een leuk voorbeeld van de manier van radiomaken van Radio Delta is het programma "Deltavitamintjes" van 28 december 1984, dat na een kwartier plots veranderde in nonstop, wat werd bevestigd met enkele jingles om later weer te veranderen in een gepresenteerd programma. Gaat dat altijd zo, wanneer een programma twee uur duurt, zoals bij "Deltavitamintjes"?

Het wordt nu echt wel eens tijd voor Radio Delta om een goede voorstelling van zaken te geven en na te denken over radio zoals het hoort. Dus niet zo amateuristisch als men nu bezig is. Reakties graag via:
ALEX MOONSHINE, POSTBUS 97, 4400 NA YERSEKE, NEDERLAND.

LIJST ERKENDE STATIONS WEST-VLAANDEREN EN LIMBURG

Nominale reikwijdte: 8 km.

24h. PER DAG EN TUSSEN 104.9 EN 107.9 MHZ.

WEST-VLAANDEREN:

FM BRUGGE	-	BRUGGE
V.B.R.O.	-	BRUGGE SINT-ANDRIES
DYNAMO	-	KNOKKE-HEIST
VALKO	-	KNOKKE-HEIST
VERONA	-	TORHOUT
NOVA	-	ICHTEGEM
KOMPAS	-	KOEKELARE
ANDROMEDA	-	OOSTENDE
CAROLIENTJE	-	BREDENE
INTERCITY	-	ANZEGEM
MONIEK	-	HOUTHULST
L.B.S.	-	INGELMUNSTER
ALPINE	-	ROESELARE
ROLARIUS	-	ROESELARE
HORIZON	-	NIEUWPOORT
FIASCO	-	WIELSBEKE

LIMBURG:

AKTIEF	-	BERINGEN
LOKSBERGEN	-	LOKSBERGEN-HALEN
2000	-	STEVOORT
MOLENBEEK	-	KORTESSEM-GUIGOVEN
BOVELINGEN	-	HEERS-BOVELINGEN
ALKA DECIBEL	-	ALKEN
MAASVALLEI	-	LANAKEN-REKEM
ARCAN	-	BILZEN-WALTWILDER
ATLANTIS	-	BREE
VERONICA	-	MAASEIK
LEOPARD	-	LOMMEL
2000	-	LOMMEL
BAKO	-	LOMMEL

24h. PER DAG EN TUSSEN 104.1 EN 104.8 MHZ.:

WEST-VLAANDEREN:

NOORDZEE	-	OOSTENDE
FREEDOM	-	DIKSMUIDE
BINGO	-	RUMBEKE

LIMBURG:

ZUID-LIMBURG	-	TONGEREN

24h. PER DAG EN TUSSEN 100.1 EN 104 MHZ.:

WEST-VLAANDEREN:

VRIJE RADIO	-	TORHOUT
MWRO LIBERTY	-	ROESELARE
VRIE	-	ZILLEBEKE

LIMBURG:

CONCORDE	-	LOMMEL

DAGELIJKS IN DE LUCHT, MAAR GEEN 24h. OP 24h. TUSSEN 104.9 EN 107.9 MHZ.:

WEST-VLAANDEREN:

BRYGHENSIS	-	BRUGGE
ROLLUIK	-	BRUGGE
ALPENRADIO	-	BRUGGE
VICTORIA	-	OOSTKAMP
VERONA	-	OOSTKAMP
ALBATROS	-	HANDZAME
GALAXY	-	OOSTENDE
MELINDA	-	GISTEL
K.L.O.	-	KUURNE
ZELFSTANDIG	-	HARELBEKE
DIAMANT	-	WAREGEM
M.R.L.	-	MENEN
SCORPIO	-	LEDEGEM
WEST	-	DRIEKAPELLEN
2000	-	IZEGEM
FIRENZE	-	HOOGLEDE
DOMINO	-	STADEN
HOPPEBEL	-	POPERINGE
WESTPOINT	-	ADINKERKE
ARDOS	-	ARDOOIE

LIMBURG:

HOFSTAD	-	ZOLDER
HAM	-	HAM
SIESTA	-	ZONHOVEN
HOEPERTINGEN	-	HOEPERTINGEN
HEERS	-	HEERS-KLEIN GELMEN
ANGEL	-	SMEERMAAS-LANAKEN
ATLANTIS	-	VELDWEZELT
TONGEREN	-	TONGEREN
HORIZON	-	TONGEREN
BOCHOLT	-	BOCHOLT
DE VRIJE VOGEL	-	MAASEIK
MONZA	-	KINROOI
GRENSLAND	-	KINROOI
SIGNAAL	-	OVERPELT
HECHTEL	-	HECHEL

DAGELIJKS IN DE LUCHT, MAAR GEEN 24h. OP 24h. TUSSEN 104.1 EN 104.3 MHZ.:

WEST-VLAANDEREN:

EDISON	-	BRUGGE SINT-ANDRIES
HALIFAX	-	TORHOUT
SOLIDAR	-	VICHTE
LOKALE KLANKOMROEP PALLIETER	-	MENEN
UILENSPIEGEL	-	ROESELARE

LIMBURG:

BENELUX REGIONAAL	-	PAAL
PIJNVEN	-	LOMMEL

DAGELIJKS IN DE LUCHT, MAAR GEEN 24h OP 24h, TUSSEN 100.1 EN 104

WEST-VLAANDEREN:

TORNADO	-	HANDZAME
SOLAR	-	BISSEGEM
COLUMBIA	-	SINT-ELOOIS-WINKEL
DANNYMAR	-	HOUTHULST
NOORD	-	HOUTHULST
PAS PARTOE	-	STADEN

LIMBURG:

MI-AMIGO REG.	-	ZOLDER
2000	-	HOPMAAL-HEERS

NIET DAGELIJKS IN DE LUCHT TUSSEN 104.9 EN 107.9 MHZ.:

WEST-VLAANDEREN:

CARAAD	-	TIELT
AMERIKA	-	MEULEBEKE

LIMBURG:

VRIJ-BILZEN	-	BILZEN

NIET DAGELIJKS IN DE LUCHT TUSSEN 100.1 EN 104 MHZ.:

LIMBURG:

WELLEN	-	WELLEN
OLYMPIA	-	KORTESSEM
TELSTAR	-	KORTESSEM
METEOR	-	ALKEN
HOESELT	-	HOESELT
RUTTEN	-	RUTTEN-TONGEREN

ERKENDE WESTVLAAMSE EN LIMBURGSE RADIO'S:

Ja, sorry: in het FRM van januari '85 staat een foutje in het artikel : "98 Vrije Radio's minder in Belgie" (pag.37). Het is niet zo dat de 98 eerste vergunningen reeds zijn uitgereikt, maar wel dat de eerste 98 stations zijn erkend. Die "erkenning" is eigenlijk 'n soort voortijdige vergunning. De "echte" vergunningen zullen pas uitgereikt worden,wanneer alle wettelijke regelingen omtrent betalen van auteursrechten e.d geregeld zullen zijn. In de werkelijke vergunning zal dan ook de exacte frequentie waarop de desbetreffende stations zullen MOETEN gaan uitzenden meegedeeld worden. Voorlopig weten de stations alleen in welke frequentie-subband (100.1-104 of 104.1-104.8 of 104.9-107.9) hun frequentie zal liggen.

In hun aanvraag tot legalisatie moeten de vrije radio's ook de door hen gewenste uitzenduren invullen. En nu treedt er een eigenaardig verschijnsel op: er zijn immers stations, die gevraagd hebben 24h per dag te mogen uitzenden, maar er zijn ook stations, die bijvoorbeeld slechts 18 uur zendtijd per dag aangevraagd hebben. Er zijn er zelfs, die in hun aanvraag slechts enkele dagen of namiddagen zendtijd per week aangevraagd hebben. Binnenkort zullen we dus hebben, dat er legale stations ontstaan, die bijvoorbeeld enkel in het weekend en enkele namiddagen zullen uitzenden, terwijl ze voor dezelfde moeite 24 uur per dag konden uitzenden. Die stations zullen dan wel wat minder moeten betalen om te mogen uitzenden, maar de reklame-inkomsten zullen ook heel wat minder zijn, alsook het aantal luisteraars.
Voorlopig zijn er alleen stations in West-Vlaanderen en Limburg erkend; deze lijst zal waarschijnlijk nog aangevuld worden. De niet-openbare radio's in de andere Belgische provincies moeten nog een tijdje wachten op hun erkenning (vermoedelijk later dit jaar) omdat de radiotoestand daar veel ingewikkelder is. De weg naar legalisatie is erg lang..... maar het einde is bijna in zicht!

OPROEP:

Indien volgende stations geinteresseerd zijn in een reportage kunnen ze contact opnemen met ondergetekende:
ANTIGOON (ANTWERPEN), CONTACT 2 (BRUSSEL), MAGIC SEVEN MUSIC (ASSE) en NOORDZEE (HASSELT).

FRANK VERMANG, DUINHELMSTRAAT 31, 8400 OOSTENDE.

RECLAMESPOTS!

ONVOORSTELBAAR PRETTIG GEPRIJSDE PRIMA RECLAMESPOTS EN JINGLES

Bestel snel de demo!
f 5,— naar Jingle Productions
Postbus 10012, 1301 AA Almere

FRM International

FRANKIE GOES TO EERNEGEM (AND INTERVIEWS CAROLINE DJ SIMON BARRET)

17th October 1984: the Caroline party in Eernegem (Belgium, near Oostend and Brugge), organized by Radio Kompas (Koekelare). Everybody was expecting Carl Kingston, who didn't appear. But instead Simon Barret came and we had a little talk:

FRANK VERMANG: When did you start getting interested in radio?

SIMON BARRET: In 1967. I used to listen to Radio London and when the station was taken off the air, I thought "they can't do that". So I listened to Radio Caroline and I suppose then I wanted to be a discjockey. I started as a DJ in 1970 in some small discotheques and local radio stations.

F.V.: When did you start working for Radio Caroline?

S.B.: Well, there was an advert in the London Evening Newspaper for DJ's for a foreign radio station. When I telephoned they said that it was for a Canadian station. I recorded a program on tape and sent it to them. A little while later they wanted an interview with me and then I learned that the station was Radio Caroline. I went on board (that was in 1974) just after the m/v "Mi Amigo" had sailed from the Dutch to the English coast and I worked with Tony Allan for one year.

F.V.: How was life on board the "Mi Amigo"?

S.B.: It was a nice ship with a lot of character, but it also was very hard work. Often there were only two English DJ's on board, so we had to work about 12 hours a day, making programs and starting the cassettes of Radio Mi Amigo. But it was fun to do and it had a good style. We had a nice captain, an old fisherman and the tendering was all done by Radio Mi Amigo. About every ten days the tender would come with food, water, fuel and of course the program tapes for Radio Mi Amigo. I remember once we had very bad weather and they couldn't go out with a boat. But they needed to, because of the programs, so they came with a helicopter and dropped them.

F.V.: And then, in 1975, there was a very heavy storm.....

S.B.: Yes, that's a very long story; I even wrote a book about it. To tell it short: there was a very big storm, we lost the anchor and we drifted into British waters, so we went off the air. Then the company sent a ship, that tried to get us out into open waters again, but the line kept breaking. We were towed about 2 miles, it was a very difficult operation and they said we were out of British waters again. We stayed there and went back on the air. The next day the police came to tell us that we were still in British waters and they arrested Michael Lloyd (an American DJ), Peter Chicago and myself.

F.V.: You didn't go back to Caroline.

S.B.: I was very young then (21) and I thought that Caroline didn't want to know me because of my problems with the police. So I didn't phone them and they didn't phone me. After that I worked at a petrol station for a year and lived in Spain for 6 years.

F.V.: Then, in 1983, Caroline was back.

S.B.: Yes, I had just got back to England and I read in the Gardian Newspaper, that the "Ross Revenge" left Spain for the return of Radio England. I had nothing to do, so I went about contacting the right people. It took me about one month to get all things together and make a tape, which they lost. I made another one and a week later they phoned me. I started working for Caroline again and was back on the air in September 1983.

F.V.: In december '83 the m/v "Communicator" arrived.

S.B.: I was on the air when the ship arrived. It sailed around us and I said: "Hello to the red ship, that just went past us". We didn't know it was Laser, because the ship didn't have any masts on it. The "Communicator" dropped its anchor a few kilometers away and then we guessed it was Laser. The tried to get on the air with a balloon. They were all Americans and a bit naive about offshore radio. But they went on the air and made quite a success of it. They have learned a lot in the past year.

F.V.: What about the contacts between Caroline and Laser?

S.B.: In two words: very good. We're all good friends, we are having parties together. I remember, it was in September, when we went over to the "Communicator" and had a barbeque on deck. I got very drunk; I even said a few words on Laser 558. We are just good neighbours. When we're short of something, we can ask them and when they are short of something, they can ask us for it.

F.V.: What do you think about Laser as a radiostation?

S.B.: Laser is a station, that is very successful because it's playing very safe, top 40 music. They've done very well, but we want to do something different, not just playing top 40 records.

F.V.: And what do you think about the Loving Awareness message?

S.B.: Well, it's a good message of course, there is nothing wrong with it. But it often is difficult (for me) to talk about it on the air and therefore I don't do that very much. It's easier to talk about it, when we have Loving Awareness on the ship, which is not always the case. That's normal in every community, there are always conflicting personalities. Sometimes we have a crew on board, that gets along o.k. and sometimes we don't. It's not always easy to live on a small space, when there is no way to escape.

F.V.: Do the Caroline DJ's get paid?

S.B.: I think it's fair to say that all Caroline jocks have been paid, but it's also fair to say that all the jocks have never been paid as much as they want, as much as it would require to live of. Often, if you ask for money, then possibly that day there is none and you have to wait a couple of days.

Then you get a little money. But when you work for Caroline that's a situation you have to accept. No one is going to say that they make a fortune with Caroline; they certainly are not. However, I don't think there is anyone, who didn't get any payment at all. There is always a little bit. But not enough, of course.

Thanks to Radio Kompas, Hugo Meulenbroek and Simon Barret.

FRANK VERMANG, DUINHELMSTRAAT 31, B-8400 OOSTEND, BELGIUM.

SATURDAY, 23rd MARCH 1985:
OFFSHORE CONVENTION IN LONDON.

Last month we mentioned that we thought it was about time we had another free radio convention to follow the extremely successful one of April 1983. It appears that we are about to be treated to just that, courtesy of CM Movement, once again. This time the function is to be held in:

THE ST.MARGARET'S HALL
WOODHOUSE ROAD
LEYTONSTONE,LONDON E.11

on Saturday 23rd March 1985. Personally speaking, I think these functions are "magic" and cannot wait for the day. Further details can be obtained in advance from:

THE CAROLINE MOVEMENT
BCM-BRFM
LONDON WC1N 3XX
U.K.

Still with CM, they had their Xmas party at the above venue. It was an overwhelming success with over 100 people there, after only two weeks of promotion, limited at that. Guests attending included Paul McKenna, Peter Clarke, Andy Johnson, Paul Rusling and Dave Windsor, who stole the show.

VOICE OF PEACE

Jeremy James was home for Christmas and now hopes to go back to the V.o.P. very soon, unless anything big comes up. JJ has nothing but praise for the station and for former head of programmes, Rob Scott. He played a tape of one of his programmes on arrival and one on leaving and the difference was quite amazing. He played a similar tape with one of his colleagues on it and the same thing was noticed: that they come back better presenters than when they went. It seems quite a pleasant ship to work on and live in, even now during the winter months. JJ stated that there was sometimes "quite a swell" out there, staff can be seen in shorts and T-shirt on deck and that in December! Able is at present raising funds for Ethiopia and keeps hopping across to Ethiopia to make sure the money and supplies reach the people who need them.
Able has chartered a Boeing 747 to take the equipment there and plans to set up a refugee camp with all the money he has raised.
Able mentioned to the lads before he left on 16th December that his lawyer was meeting Israel's Minister of Communications on 18th to try and get a license so that they can broadcast from Ashdod, at least for the Winter. The ship has just suffered its first Winter storm and everything was turned up side down, although the Captain insisted that it was only a small storm. The station suffered a blown-up generator, which was removed at Ashdod, but Able did not seem unduly worried, as they still have two more, both in good working order.

Yet another new presenter has arrived, called Mark Edwards, who hails from Cork, Ireland. He claims to have worked for a couple of the stations there. Dave Thomas has finaly left the ship and flew home on 19th December. Even so the station has very few adverts, unlike a year or two ago, when it had quite a lot, according to the log sheets seen. The aerial system prevents the signal travelling a great distance, obviously, some money needs to be spent on its repair. It is often a problem to receive the station in Jerusalem! JJ has asked us to point out that the treatment received by Able and his staff is excellent. They are met from the plane by a car and driver and stay at very good hotels during their short leave.
As Able concentrates on raising money for Ethiopia, the station faces a staff shortage.
Paul Adams and Daevid Fortune are also leaving the station.

CAROLINE & MONIQUE

During the month of December the signal of the 576 kHz. transmitter improved, but it will never (ever) compare with the 963 kHz. one for many reasons. Lower power transmitter, poor channel (already two German stations there) and of course, in this area, RTE on 567 kHz.
585 kHz. would be better (except in Scotland, of course). Still, it was either this or religious shows and I know which I would prefer. It is a shame though, that some people miss the album tracks during the day. It would have been nice if everyone had a choice. If Monique becomes another MI Amigo, I think Laser will have to watch out.

At the end of December the modulation of Caroline has improved dramatically, whereas with Monique it went down. On the hour announcements include "with offices in New York, Los Angeles and Toronto, this is...."

About Caroline: having sold the daytime listenable channel to the Dutch, I would have then concentrated on 100% album tracks, particularly at night when most people are listening. But no, we are being subjected to music which we can hear on any ILR station. What are they frightened of? Laser?..... Solution... try 585 kHz. BBC Radio Solway is a long way off to be affected by 5 kW. It could always be switched off at night, if it caused problems then. Recruit more stalwards like Tom Anderson, Jay Jackson andd John Lewis. Throw all the singles overboard! To rub salt into the wound, letters from Holland indicate that Monique is not liked there (well, yet, at least).

LASER 558

Laser 558 became 5th in Smash Hits and also in No.1 Magazine reader's polls. An article in the Daily Mail concerning Laser 558 revealed a proposed plot to get rid of this pop ship, involving various well-known personalities. Rick Harris was heard to make some derogatory comments about one of the involved, on the following days programme.

BARRIE AND RUTH JOHNSTON-BLACKPOOL.

LANDBASED STATIONS:

Radio Jackie has been in the high court last month. The local station Radio Mercury is suing Radio Jackie for loss of earnings. The outcome of this case is awaited by all the stations over here, as if Radio Mercury is successful, then it could spell the end for all the 7 days a week pirate stations. Radio Jackie has been on air for 15 years now.

GARY HOGG - LEEDS.

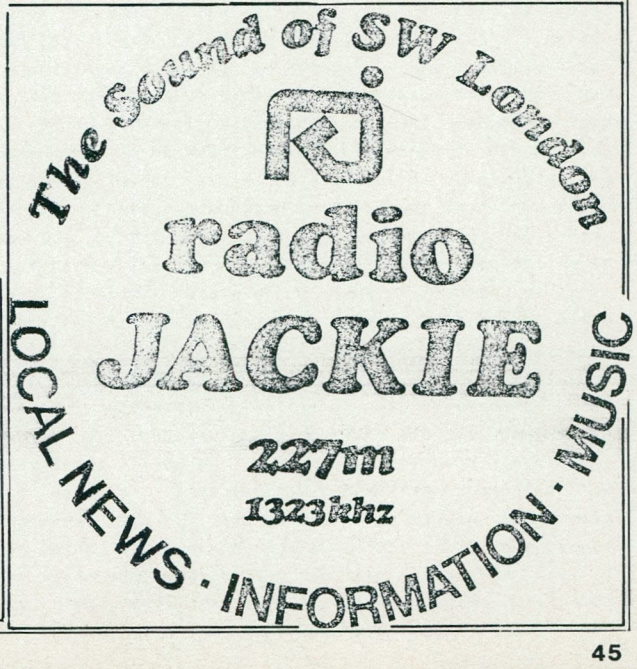

Technik

AMATEUR

SCHEMA SERVICE

De lijsten van voorhanden zijnde schema's zijn aan te vragen via POSTBUS 360, 1700 AJ HEERHUGOWAARD en betreffen de volgende categorien:

ZENDERS EN VOEDINGSAPPARATUUR

ONTVANGERS

AF-VERSTERKERS (beperkt)

MEETAPPARATUUR

Voor de aanvraag van de lijsten niet vergeten de gefrankeerde en aan jezelf geadresseerde antwoordenveloppe bij te sluiten. De tijd tussen ontvangst en antwoord ligt in de huidige situatie op ongeveer 5 weken.
Voor het doen van eventuele bestellingen: lees de bijsluiter die altijd wordt meegestuurd met aangevraagde lijsten. Bestellingen beneden de fl. 15,-- niet franco thuis. Dan graag gefrankeerde antwoordenveloppe bijsluiten.

Nieuwsbrief:

Hallo beste lezers en lezeressen,

Mede op verzoek van Jose begin ik in dit nieuwe jaar met jullie wat meer informatie te geven dan maanden het geval was. Voorlopig echter moeten jullie het ook hier mee doen, want nadere informatie zal weer via de gebruikelijke korte advertentietjes gaan.

Allereerst, namens ASSH -dat nu nog maar 2 medewerkers telt: Geert en Ikzelf- wil ik jullie het allerbeste voor 1985 wensen, al is het wat laat. Uiteraard hoop ik dat het een radio-aktief jaar mag worden ondanks alle beperkingen, die men van Overheidswege ons in het nieuwe jaar en ook daarna gaat opleggen. 1985 hoeft geen "rampjaar" te worden voor de vrije radio en televisie, maar de tekenen wijzen toch wel in die richting. De publieke handel zal de vrije radiowereld goeddeels in de steek laten, waardoor er aan kant-en-klare apparatuur nauwelijks meer te komen zal zijn. De hoop is gevestigd op die enkeling, die nog wel zal durven te leveren, op het buitenland en op de elektronikazaken, die benodigde onderdelen zullen willen verkopen. Het zal veel zelfbouw gaan worden, denken wij.....

Ons schemaburo is daar gedeeltelijk klaar voor. Ondanks het gebrek aan tijd die daarvoor eigenlijk nodig is, zijn we wat in de goede richting opgeschoven. De eerste storm zullen we wel doorstaan met ASSH. Wat het echter met een volgende storm van beperkingen zal worden, is niet eenvoudig te voorspellen. Wel kunnen we wat sturen en helpen om ASSH te blijven behouden, maar dan hebben we wel de steun van onze clientele nodig. Meer dan in 1984 het geval was.

Het behoud van ASSH is afhankelijk van hetgeen jullie, als gebruikers van ASSH en lezers van het FRM het schemaburo doen toekomen aan kennis en up-to-date schema's. 1984 was wat dat betreft een bedroevend slecht jaar. Ongeveer 5000 schema's vonden hun weg naar de aanvragers in binnen- en buitenland. Ongeveer 400 boekjes werden uitgestuurd en hoeveel brieven beantwoord zijn heb ik niet geteld, maar de schatting is ook zo'n 3000 stuks. Werk van twee personen, beiden met weinig vrije tijd. Wat we binnenkregen aan schema's en andere goede en bruikbare technische informatie waren 8 (!) kleine zendingen met gemiddeld 2 bladen A4. Een beetje uit verhouding, dachten we zo..... Jullie ook?
Welnu dan, nogmaals een oproep aan jullie om in het komende jaar aan ASSH wat meer spullen toe te sturen dan in 1984. Is het niet een mooi voornemen om ASSH daarmee te helpen?

In het begin van het nieuwe jaar komt ASSH via het FRM uit met een o.i. leuke serie over ontstoren. Belangrijk dachten we, vooral nu meer en meer amateurs zullen moeten overgaan tot zelfbouwen van hun apparatuur. Immers, kwaliteit is een eerste vereiste en het voorkomen van storingen een tweede. Dit, gezien het eigenbelang, want storende uitzendingen zullen o.i. meer dan voorgaande jaren worden aangepakt en niemand is erbij gebaat -de amateur zelf al zeker niet- om er om de klip-klap uitgehaald te worden door de RCD. Dat zal ook zonder dat je zender stoort al veel te veel gaan gebeuren. Onze RCD is, naar wij hebben vernomen, nogal uitgebreid in het laatste trimester van 1984.
Degenen, die niet willen wachten totdat de hele serie afleveringen over ontstoren zal zijn gepubliceerd, raden wij aan het boekje bij ASSH te bestellen. Het boekje is nog niet op de lijsten ingevoerd, maar de vermelding van "Ontstoren" bij een eventuele bestelling is vooralsnog voldoende.

I N F O O N :

De infoon van ASSH is lange tijd uit de running geweest. Resultaat was voor ASSH wel "rust in de tent", voor dat betreft de telefoontjes. Het neveneffekt was wel, dat er soms lange brieven beantwoord moesten worden, daar waar zo'n 10 minuten bellen voldoende waren geweest. Een ander effekt was, dat meer amateurs met verkeerde, meestal te hoog gespannen verwachtingen moesten worden teleurgesteld. Hoeveel vragen we geweest zijn of we ook bouwpakketten verkochten of -erger nog- hoeveel keer we verwisseld werden met IPS-printservice..... niet te tellen! Hebben we ook niet gedaan. Daarom, de infoon, zij het zeer beperkt terug.
We zijn van plan om de infoon op de navolgende zaterdagavonden (wel onder voorbehoud van onvoorziene omstandigheden) open te stellen tussen 20.00 en 23.00 uur.
En wel op:

ZATERDAG 23 FEBRUARI EN ZATERDAG 30 MAART.

Dus de laatste zaterdagen van de resp. maanden in het eerste trimester in 1985.
Het gaat hier om een proef, waarbij bezien moet worden of e.e.a. haalbaar is, gezien de beschikbare tijd van de infomist in de persoon van ondergetekende. Aan de data en de tijden dienen de gebruikers zich strikt te houden. Tussentijdse telefoontjes worden door mij zonder meer afgehouden en als dit er teveel blijken te zijn, dan stopt de infoon, maar dan voorgoed. Het telefoonnummer is ongewijzigd: 02207 - 16601.
Gaat het goed, dan volgt een verlenging in het tweede kwartaal van 1985. Hier wil ik het dan bij laten.

Groeten, JAAP en GEERT.

A.S.S.H.
POSTBUS 360
1700 AJ HEERHUGOW.

ONTSTOREN (1)

Een verhandeling over storingen, veroorzaakt door HF-instraling in onze huis-, tuin- en keukenapparatuur

1. A L G E M E E N.

In diverse vakbladen hebben verschillende malen artikelen gestaan over storingen van radio- en tv-ontvangers en in HIFI-apparatuur, door instraling van plaatselijke radiozenders. We noemen in dit kader o.a. de instraling vanuit reguliere amateurzenders, mobilofoons en regionale amateurzenders. Het is de bedoeling in deze artikelenreeks te tonen, hoe men de storingsgevoelige plaats van niet-storingsvrije toestellen (en dat zijn de meeste Nederlandse en Europese, maar ook de Japanse) kan lokaliseren om vervolgens de ongewenste instraling met meestal eenvoudige middelen te kunnen bestrijden.
Bij de meeste elektronische apparatuur zullen we echter geen kant en klare adviezen aantreffen om instraling erin tegen te gaan. Het is dan in elk geval belangrijk, dat we zoveel mogelijk de veiligheidsvoorschriften in acht nemen, als we iets aan apparaten en hun eventuele antennes veranderen. Een goed hulpmiddel kunnen we vinden in:

1.1. DE TIEN GEBODEN VOOR DE ONTSTOORPRAKTIJK:

a. De soort beveiliging van het apparaat vaststellen. Bij beveiligingsklasse 1 (nul- of aardleiding) en 2 (veiligheidsisolatie) mogen aanraakbare delen alleen worden ontstoord met condensatoren van klasse Y.

b. Altijd de oorzaak, electrisch gezien, zo dicht mogelijk bij de bron aanpakken, uitgezonderd bij impuls- en thyristorapparaten met ruimtelijke of statistische afschermingen tussen circuit en ontstoorfilter.
Het is belangrijk om bedradingen zo kort mogelijk te houden om daarmee "antennes" te vermijden.

c. Voor UKG- en breedbandstoringen altijd doorvoercondensatoren gebruiken of filters kiezen. Deze zijn naar capaciteit, bedrijfsspanning en bedrijfsstroom geconstrueerd.

d. Als doorslag van een filtercondensator gevaarlijk is, dan gebruik maken van een condensator met een ingebouwde zekering.

e. Bij ontstoring van contacten altijd serieweerstanden gebruiken. De contacten reinigen. Voor wrijvende schakelcontacten zijn tegenwoordig prima reinigingsmiddelen en smeermiddelen in spuitbussen in de handel. Overigens werkt een mengsel van trichloor en wonderolie ook goed.

f. Condensatoren en spoelen moeten niet alleen berekend zijn op normale bedrijfsspanning, maar ook op korte stoorpieken welke soms 5 maal de waarde van de bedrijfsspanning kunnen zijn. Speciale ontstoorcondensatoren zijn hierop berekend. Ook de toelaatbare stroom moet toereikend zijn, waarbij wel bedacht moet worden, dat de inschakelstromen groter kunnen zijn dan de nominale stroomwaarde.

g. Gebruik uitsluitend ontstoormiddelen, die behoren tot de categorie en hiervoor speciaal zijn ontwikkeld. Meestal is dit op de buitenzijde van het ontstoorcomponent aangegeven door het VDE-teken, klassen X en Y.

h. Afschermingen moet absoluut "luchtdicht" zijn, zonder naden of kieren. De verbindingen moeten kleine overgangsweerstanden hebben. De net in- en uitvoeren filteren en deze filters inkapselen.

i. Bij alle niet-prive-apparaten (lichtnet, telefoon e.d.) de betreffende instanties inlichten.

j. Ontstoor nooit in het wilde weg. In twijfelgevallen kan zelfs de PTTT afd. RCD van dienst zijn met raad en daad.

1.2. H E T O N D E R Z O E K:

Het onderzoek van een bepaald storingsgeval moet in de woning van de eigenaar van het gestoorde apparaat plaatsvinden. Slechts onder de omstandigheden, die alleen daar gelden kunnen we namelijk een redelijk betrouwbaar onderzoek doen naar de storingsgevoelige plaats van een ontvanger. Alleen ter plekke kunnen we ook de effektiviteit van de getroffen maatregelen beoordelen.

Wanneer de storingen door een amateurzender worden veroorzaakt -of geacht worden daardoor veroorzaakt te worden- dan kunnen de onderzoeker/servicer met elkaar een afspraak maken voor een uitzendtijd. Het is gemakkelijk om vanaf de testplaats in direkte verbinding te staan met de shack van de amateur. Dit vergemakkelijkt de samenwerking.
Voorts is het aan te bevelen, dat de servicer onderdelenlijsten en een schema van het te ontstoren apparaat ter beschikking heeft. Wanneer er ter vergelijking een portable instralingsvrije kleurentelevisie en een stereoradio ter beschikking zijn, dan worden deze meegenomen naar de testplaats. Wanneer nu de vergelijkingstoestellen ter plaatste geen storingen vertonen, dan zijn we er alvast van verzekerd, dat het antennesysteem in orde is en niet verder getest hoeft te worden.

2. EEN PERFEKTE ANTENNE-OPSTELLING ALS EERSTE VOORWAARDE

Voor we met de ontstoring van een ontvanger beginnen, moeten we er eerst duidelijkheid over hebben, dat de storing niet het gevolg is van een waardeloze antenneopstelling. Het is heel vaak de vraag of een antennesysteem voldoet aan bepaalde, meestal minimum voorwaarden.
In de praktijk moet maar al te vaak worden geconstateerd, dat een kabel niet eens geaard is. Ook wordt nog wel eens een verouderde antenne-breedband-versterker zonder voldoende selectiemiddelen op de antenne-ingang gebruikt. Vanuit publikaties in het Duitse

tijdschrift "Funkschau" wordt over voorschriften voor antennesystemen gezegd, dat bij niet verplaatsbare radio- en tv-antennes met actieve componenten (versterkers, frequentie-omzetters, ontvangstconverters e.d.) er achter de ontvangstantenne frequentieselectieve componenten (kanaalfilters en kanaalversterkers) moeten worden toegepast om ongewenste ontvangst van andere radiostations en storingen door amateurzenders te voorkomen.
Eigenlijk laat dit aan duidelijkheid weinig te wensen over. In Duitsland wonende amateurs hebben het dan ook veel gemakkelijker dan hun collega's in Nederland, die te maken hebben met onvolledige voorschriften ten aanzien van een norm-storingsvrijheid van normaal in de handel verkrijgbare apparatuur.

Wat ook nogal problemen kan opleveren is het gegeven, dat er te weinig stations ontvangen kunnen worden. Enerzijds ligt dat aan de ingangsgevoeligheid van bijvoorbeeld radio-ontvangers, die niet zo heel optimaal is. Anderzijds zit het er ook in, dat de afstanden te groot zijn en de antennesystemen niet voldoende zijn toegerust. Met name het C.A.S. (Centraal Antenne Systeem) laat nog wel eens te wensen over. Probeer maar eens in Noord-Holland via het C.A.S. Duitsland op je tv-scherm te krijgen. Dit zal je niet lukken.
Om onder andere deze reden gaan mensen er wel toe over om een eigen antenne te gaan toepassen met daarop een zogenaamde breedbandversterker van een niet te kostbare soort, dus veelal zonder selectiemiddelen. Gezien vanuit storingsveiligheid hebben we hier een bron van ellende in optima forma.

Veelal worden deze versterkers bij afzonderlijke antennes toegepast, maar evenzogoed is het mogelijk, dat het hier een gemeenschappelijke antenne betreft met zo'n vier of vijf (wat wel het maximum is) aansluitingen. Wanneer in een bepaald storingsgeval het toestel op zo'n G.A.S. (Gemeenschappelijk Anterne Systeem) is aangesloten, dan moet er eerst op de ingang van die gewraakte breedbandversterker een tv-bandfiltercombinatie worden aangesloten om daarna te controleren of de storing zich nog voordoet. We kunnen ook nog wel eens succes boeken, als we slechts de breedbandversterker wegnemen en het toestel direkt op de antenne aansluiten. Voorwaarde is dan wel, dat er in ieder geval nog beeld -zij het met veel ruis- te zien moet zijn. Doen zich in dit geval geen storingen meer voor, dan kunnen we er rustig van uit gaan, dat de breedbandversterker de boosdoener is geweest. Is het G.A.S. niet het eigendom van -een aantal- particulieren, doch bijvoorbeeld van een woningcorporatie of van de gemeentelijke overheid, dan kan de amateur de PTT inschakelen die de antennebezitter dan opdraagt zijn antennesysteem aan de technische voorschriften aan te passen.

Storingen op de televisie, waarschijnlijk afkomstig van een kortegolfzender in de buurt, kunnen worden veroorzaakt door een vergelijkbare kunstgreep als een breedbandantenneversterker. Het zal hier nog wel eens de LMK-versterker (Lange-, Midden- en Kortegolfversterker) of een bandversterker kunnen zijn, die de boosdoener is. Het LMK-signaal wordt door een bandversterker weliswaar niet versterkt, maar het kan wel via een omweg aan de uitgang worden toegevoegd en zo in het verdeelnet terechtkomen. Of een LMK of bandversterker de oorzaak is, kunnen we op dezelfde manier te weten komen als de wijze waarop de eerder behandelde breedbandantenneversterker werd behandeld.
We nemen de LMK- of bandversterker dus los en als we dan constateren dat de storing is verdwenen, dan moeten we een laagdoorlaatfilter voor de ingang van de versterker plaatsen, dat alleen het lange- en middengolfsignaal doorlaat. De passende laagdoorlaat- en hoogdoorlaatfilters kunnen bij de meeste goede antennehandelaren worden gekocht.
Wanneer echter de andere toestellen op het G.A.S. geen storingen vertonen, dan kunnen we rustig aannemen, dat het G.A.S. in orde is. Onvoldoende storingsvastheid van het toestel zelf is dan de oorzaak.....

****

3. ONGEWENSTE INSTRALING IN HET TOESTEL:

De oorzaken van dit soort storingen kunnen in vier groepen worden verdeeld:

- Oversturing van de HF-ingangstransistor (of buis) in de eerste trap van de tuner bij tv- en radiotoestellen. De oversturing wordt veroorzaakt door onvoldoende zogenaamde veraf selectiviteit, waardoor sterke signalen van plaatselijke radiostations ook doorkomen. Vooral de goedkopere apparatuur gaat hierop nog wel eens wat mank.

- Regelrechte instraling in de beeld-, MF- en kleurversterker in de kanalenkiezer of in andere delen van het toestel.

- Storing in de ontvangst als gevolg van hogere harmonischen van een radiostation in de buurt. Dit met name is een euvel, dat nogal eens voorkomt bij de zogenaamde vrije radio- en tv-stations. Gebrekkige afregeling en/of gebrekkige filtering van het uitgangssignaal zijn de boosdoeners. Het vervelende is dan, dat zelfs in goede ontvangstapparatuur storingen optreden. Een kwalijke zaak.

- Tenslotte is er dan nog de instraling van amplitudegemoduleerde HF-signalen in het LF-gedeelte van radio- en televisie-ontvangers, in stereoversterkers, bandrecorders en andere audio-apparatuur. De instraling geschiedt ofwel rechtstreeks ofwel via aangesloten leidingen, die als het ware als "antennes" funktioneren. Evenals bij de harmonische instraling ligt het euvel vaak bij de zender. Amateurs, let dus op uw zaak.....

De meeste storingen in tv-ontvangst ontstaan door een te hoog niveau van vreemde signalen in de transistor of buis in de eerste trap van het apparaat. Waarvan dit een gevolg is, duidden we al. In het geval van AM- en SSB-zenders wordt de storing door kruismodulatie zichtbaar als een aantal horizontale strepen of als Moirefiguren op het beeldscherm. Hierbij kunnen ook storingen in de kleurenweergave voorkomen of kan zelfs de beeld- of lijnsynchronisatie uitvallen. Vaak ook treden in combinatie met deze storingen geluidsstoringen op en/of hoort de luisteraar de modulatie van zenders, waarop niet is afgestemd. Sterke FM-zenders hebben menigmaal het oversturen van de eerste trap van een radio- of tv-ontvanger tot gevolg. Men kan dit constateren door het meer of minder sterk donkerder worden van het beeld.
Bij de tegenwoordig algemeen gebruikelijke tuneringangsschakeling met omschakelbare tv-bandfilters worden de sterke, buiten de tv-band liggende vreemde signalen onvoldoende afgezwakt. We zijn er wat dit betreft op achteruit gegaan, want de ouderwetse, afstembare parallelresonantiekringen met een inductieve antennekoppeling hebben bewezen veel beter te voldoen voor de verafselectiviteit. De industrie heeft inmiddels geprobeerd verbeteringen aan te brengen in het grootsignaal-, doorbraak- en kruismodulatiegedrag van FET en Dualgate-MOSFET. Het uitsturingsbereik van de

HF-voorversterkertrap wordt daardoor groter en het ongewenste vreemde signaal wordt dan middels een aangeschakeld bandfilter verwijderd. Ook zijn de veelvuldig als "modulatiedioden" werkende bliksembeveiligingsdioden aan de tuneringang in andere delen van het toestel geplaatst waar ze geen storingen meer kunnen veroorzaken.
Een andere oorzaak van tunerstoring wordt gevormd door de mantelstromen in de antennekabel. Meestal zijn deze moeilijkheden tot een simpel aardingsprobleem te herleiden. Televisietoestellen met een a-symmetrische 75 Ohm aansluiting voor de antenne hebben nog wel eens met dit probleem te kampen. Het gaat hier eigenlijk om een aansluiting, die feitelijk niet coaxiaal is. De kern en de buitenmantel zijn nogal eens via 390 pF scheidingscondensatoren met tuneringang en chassis verbonden. Dit is gedaan om veiligheidsredenen, omdat er netspanning op het chassis staat.
Wat we hierbij ook nog kunnen vermelden is, dat de scheidingscondensator er de oorzaak van is, dat hogere harmonischen van de lijnenoscillator in het toestel in het antenneverdeelnet terecht kunnen komen. In huis kunnen deze hogere harmonischen dan door de buitenmantel van de coaxkabel worden uitgestraald, waardoor er storingen bij L.M. en K. radio-ontvangst op kunnen treden. Vaak zijn deze storingen te vinden op frequenties die een veelvoud zijn van 15.625 kHz.
Vanuit de technische publikaties kunnen we binnen afzienbare tijd echter een scheidingstransformator t.b.v. de scheiding van het net verwachten. In afwijking van de conventionele voedingsgedeelten wordt de 50 Hz. netfrequentie in 20 tot 30 kHz. omgezet en daarna gelijkgericht. Het voordeel is, dat we bij toepassing van hogere frequenties met een veel kleinere transformator kunnen volstaan, die een beduidend kleinere plaats op het chassis inneemt en bovendien een veel kleinere electromagnetische spreiding heeft.
De Blaupunkt kleuren tv-ontvangers bijvoorbeeld, hebben door de netscheiding en het wegvallen van de beschermingscondensatoren aan de antenne-ingang een aanzienlijk betere instralingsvastheid gekregen. We hebben hier een echte coaxiale aansluiting overgehouden en dat merk je..... Als we de technische specificaties doorlezen, dan zien we, dat de gevoeligheid voor ongewenste instraling van de tuneringang bij VHF met 15 dB en bij UHF met 20 dB is verbeterd ten opzichte van andere toestellen zonder netscheiding.

Of de oorzaak van de storingen inderdaad ligt in de te grote ongewenste signalen in de eerste trap of in mantelstromen kunnen we vrij gemakkelijk vaststellen, als we de buitenantenne door een kamerantenne vervangen. Er moet in deze situatie, zij het meestal met veel ruis, een beeld te ontvangen zijn. Treden er nu geen storingen meer op, dan staat de oorzaak vast. Er zijn dan inderdaad te grote stoorsignalen op de tuneringang of er zijn mantelstromen.

Wordt vervolgd.

REAKTIE PLL (FRM 1-'85)

Beste medewerkers van FRM,
Hier een reaktie op het in januari 1985 gepubliceerde artikel over de herziene PLL.

Punt 1: 100 MHz. : 4 : 16 is beslist geen 1,5625 kHz. Jullie vergeten de programmeerbare deler! (Jose: sorry, mijn fout. Verkeerd overgenomen uit nr.3/'83. Moet zijn: 100 MHz. : 4 : 16 : 1000).

Punt 2: De door jullie vorige geplaatste PLL heeft mij grijze haren bezorgd, omdat de CD4060 niet werkte op 5 Volt. De HEF4060 werkt daarentegen prima bij deze spanning en geeft bovendien minder piepjes en fluitjes.
Bij het opnieuw geplaatste ontwerp staat het weer fout bij de grijze lay-out. (Red. Op deze componentenopstelling, dus geen lay-out kon het voltage om technische redenen niet gewijzigd worden). Op de zwarte lay-out is de CD4060 op 9 Volt gezet. Inderdaad, dan werkt de CD4060 wel, alhoewel ik toch de HEF4060 prefereer. Ik hoop dat deze tips nuttig zijn om problemen te voorkomen bij het bouwen.

TIP 1: Een oscillator op print zonder PLL of kristal verloopt bij draaien aan de verdere trappen. Bij oscillator zweefbouw (alleen de oscillator) geen verschuiven bij dippen.

TIP 2: Coaxiale zuigkringen voor de harmonischen werkt beregoed (of andere frequenties). Probeer maar uit op FM op je radio.

Formule 1/4 λ .k (k=verkortingsfaktor)

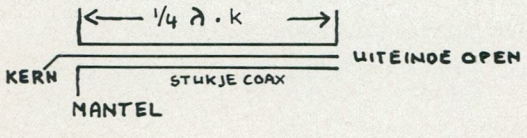

Uitrekenen op harmonische kern aan output zender en mantel aan massa.
Voorbeeld:
Zender werkt op 100 MHz. Harmonische ; 200 MHz.

$\frac{300}{200} = 1{,}5$ meter. $\quad \frac{1{,}5}{4} \times 0{,}66\ k = 0{,}2475$ meter

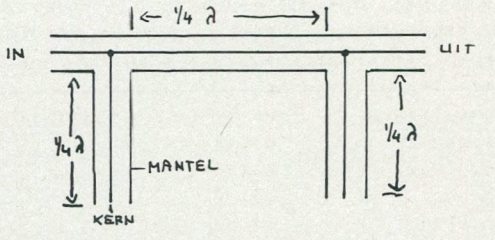

Is dus een stukje coax van 24,75 cm. met open uiteinde (kortgesloten uiteinde werkt als parallelkring!). Kan ook maar dan op grondfrequentie uitrekenen: 100 MHz. in dit geval.
Een stukje coax geeft ca. 30 dB demping, maar drie stukjes coax van 1/4 λ op een frequentie geven 56 dB demping. Goedkoop en doeltreffend. Uiteraard kun je op deze manier "doorbreien" met ca. 30 dB per coaxje extra!

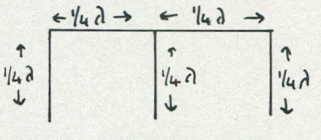

En dan nog iets: 200 MHz., 400, 600, 800 etc. worden allemaal gedempt met hetzelfde aantal dB's! Dus nog zo'n netwerkje op 300 MHz. en dan is ook 500, 700, 900 MHz. weg! De netwerkjes geven op de grondfrequentie vrijwel geen demping (een kwart golf op 200 MHz. is 1/8 golf op 100 MHz.)
Nogmaals: goedkoop en doeltreffend, geschikt voor zeer hoge vermogens met "dik" coax (met RG58U toepasbaar tot 150 Watt al).

Literatuur: UHF Unterlage DL I en II.

VINCENT - AMSTERDAM.

STEREOCODER BOUWPROJEKT

we hebben om te beginnen twee signalen nodig, één van 19 kHz. en één van 38 kHz. We gebruiken (uiteraard) een kristaloscillator met een goedkoop en overal te verkrijgen kristal van 7,6 MHz. en de 74LS00 voor de oscillator. Hierna delen we door 100 met de 74LS390 en vervolgens krijgen we een dual flip-flop, de CD 4027 waaruit we dan de vereiste 19 kc en 38 kc draaggolven halen.

Omdat de 74 IC's op 5 Volt werken, zijn er een zenerdiode van 5 Volt en een weerstand van 390 E in de voedingsleiding opgenomen. De zener is eigenlijk niet nodig, maar er wordt nogal wat afgeprutst in dit landje en met alleen een weerstand gaan bij te hoge spanningen de TTL IC's zeker stuk. Voor de zelfverzekerden is er nog een andere oplossing: Als de coder onder spanning staat, gaat het LEDje branden -meteen een mooie aan/uit indikatie- echter ..... de voedingsspanning mag absoluut niet boven de 14 Volt komen.

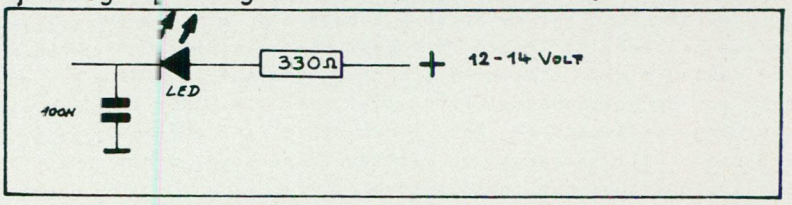

Dan de ingangen: slechts 1 x de 741 per kanaal voor zowel de pré-emfase als het 19 kc filter, plus nog een extra 741 voor het DC niveau, wat van linker- en rechter kanaal gelijk moet zijn en is in te stellen met een 10k instelpotje.
Verder hebben we nog een schakelaar: de CD 4066, welke het MPX-signaal levert. Hierna gaan we ervoor zorgen, dat we ook nog kwaliteit krijgen, want de meeste in de handel zijnde stereocoders houden het nu wel voor gezien en proppen dit MPX-signaal + het 19 kc signaal meteen in een uitgangstrapje d.m.v. een transistor of een opamp met de bekende ellende: fluiten, piepen, ruisen en vervormen. Want ..... zowel het 19 kc signaal als het MPX signaal moeten eerst uitgefilterd worden om deze fluitjes e.d. te voorkomen. Zomaar een R-C filter heeft geen zin, want voor een behoorlijke kanaalscheiding hebben we fasegelijkheid van beide kanalen nodig. Het 19 kc signaal gaat door een R-C filter waarvan 1 weerstand als instelpotmeter is uitgevoerd, waarmee fasedraaiing kan worden gerealiseerd.
Het 38 kc filter is een L-C- filter. De spoeltjes zijn van het merk Toko. Na de filters nog een somversterker + impedantie-omzetter, zodat de coder probleemloos met een stukje afgeschermd kabel aan de oscillator gekoppeld kan worden.
Let echter op ..... in het modulatiegedeelte van de oscillator kan weer faseverschuiving optreden! Met het schaamrood op de koontjes moet ik bekennen, dat ik een volle dag op zoek ben geweest naar een fout in de coder, omdat ik slechts een kanaalscheiding had van ca. 10 dB, terwijl dit geheel te wijten was aan de modulator. IPS heeft in het verleden ook stereocodermodules verkocht van een zeer goede kwaliteit met een kanaalscheiding van maar liefst 55 dB. Maar ook over deze coders kwamen klachten, die allen terug te voeren waren tot de modulator, vandaar hier nog even een schema voor een modulator, welke goed voldoet met bijna elke stereocoder (mits er filters inzitten).

WEERSTANDEN 1/4 W.

1 x 1 E of draadbrug
3 x 390 E
1 x 470 E
2 x 560 E
1 x 1 k instelpot
1 x 1k8
1 x 3k3
2 x 8k2
1 x 10k instelpot
2 x 10k
5 x 12k
1 x 15k
1 x 25k instelpot
5 x 33k
2 x 47k
1 x 82k
1 x 150k
1 x 220k
2 x 560k
1 x 680k
1 x 4K7

HALFGELEIDERS:

1 x 74LS00
1 x 74LS390
1 x CD 4027
1 x CD 4066 of 4016B
4 x uA 741
1 x TUN
1 x Z 5,1 Volt

DIVERSEN:

1 x 18 mH
1 x 33 mH
1 x X-tal 7,6 MHz.

CONDENSATOREN:

1 x 40 pF folietrimmer
1 x 47 pF styroflex
1 x 100 pF "
1 x 150 pF "
4 x 470 pF "
2 x 1N2 MKT
1 x 3N3 "
3 x 10 N ker.
1 x 15 N MKT
1 x 22 N "
1 x 100 N ker.
2 x 2,2 uF/25 V. printelco
2 x 4,7 uF/25 V. "
1 x 250 uF/6-10 V. "

TECHNISCHE GEGEVENS

- PILOOTTOON SINUSVORMIG, THD 11%, BINNEN 8 Hz.(onafgeregeld)
- PRE-EMFASE 50 µSEC. TOT 12 kHz.
- FILTERING 19 kHz. UIT AUDIO ca. -2 dB
- SIGNAAL/RUISVERHOUDING ca. 70 dB
- 38 kHz. DRAAGGOLFONDERDRUKKING BETER DAN 40 dB
- SIGNALEN BOVEN 53 kHz. MEER DAN 19 dB DOWN!
- OVERSPRAAKDEMPING NA AFREGELING BETER DAN 40 dB.

AFREGELEN

Supereenvoudig (dacht ik):
De 10k instelpot in de middenstand.
De 25k " " " "
De 1k " van de uitgang zo afregelen, dat het stereolampje op de ontvanger nog net blijft branden, ook na uit- en inschakelen van de zender of de coder. Daarna een signaal aansluiten op één van de kanalen (L of R) en op een stereo-ontvanger het andere kanaal afregelen op minimaal signaal. Dan nog verder afregelen op minimaal signaal met de instelpot van 10k. Voor optimale resultaten kan dit het best gebeuren met een koptelefoon, want gemiddeld zal over de boxen niets meer te horen zijn.
Dan blijft de mogelijkheid dat alles goed is (wel zeker weten natuurlijk) en toch de kanaalscheiding slecht blijft. Dan zul je toch uit moeten kijken naar een andere ontvanger want deze coder is dusdanig van kwaliteit, dat een signaal aangesloten op één kanaal nauwelijks hoorbaar moet zijn op het andere kanaal.

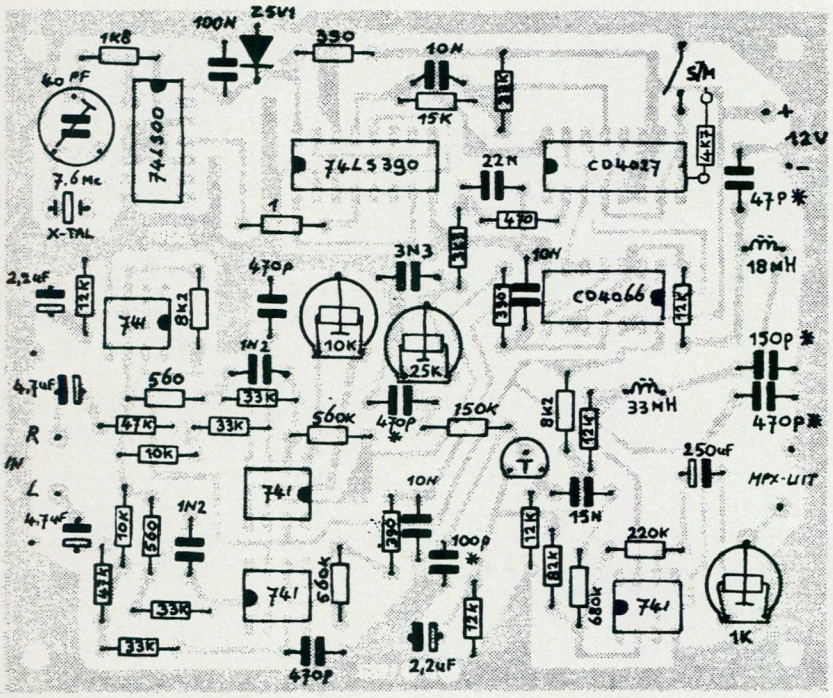

Let op: de condensators in de filters moeten styroflex condensators zijn! De 3N3 en de 22N mogen ook MKT zijn, echter alleen vanwege het belachelijke formaat van de styroflex c's bij deze capaciteit. Absoluut géén keramische c's gebruiken..... De temperatuursgevoeligheid is te groot en de hersteltijd nà het insolderen is veel te lang (soms wel enkele dagen).

Succes met het bouwen,

ALFRED DEBELS

Met dank aan Ing.Ivo Maatman voor het berekenen van de filters.

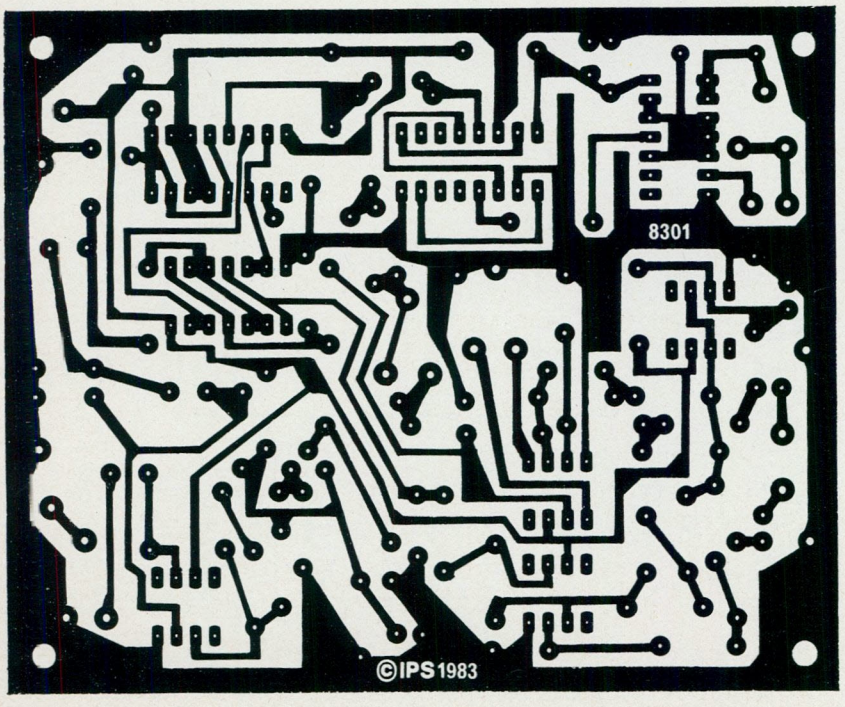

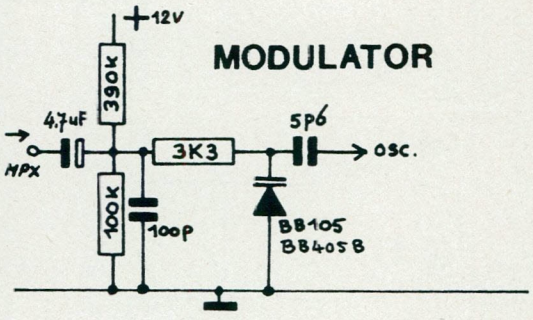

STEREOCODER

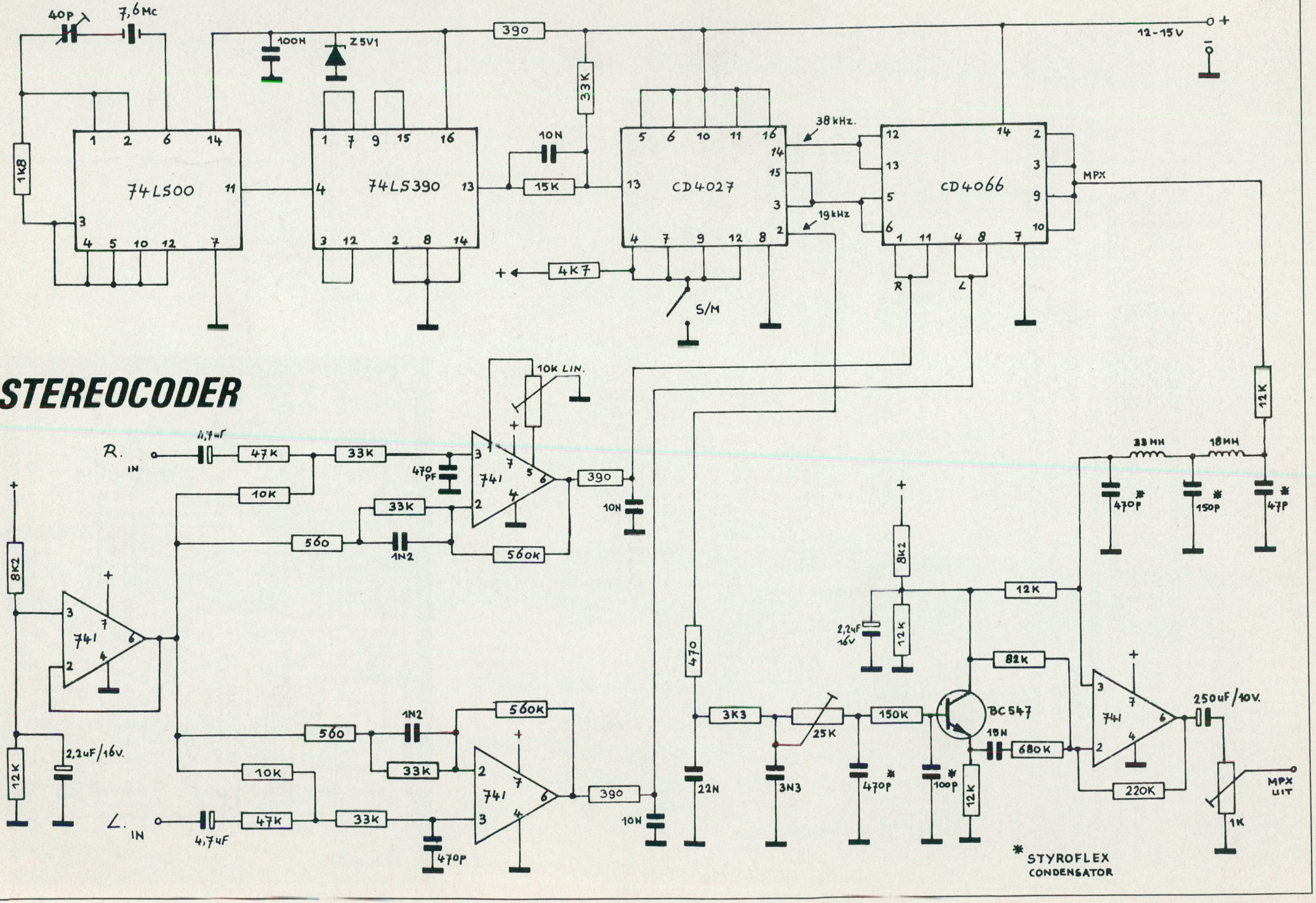

BEL EN BESTEL BIJ VAN BEEK!

020 - 90 16 66

KELBERGEN 45
1104 LB AMSTERDAM-Z.O.

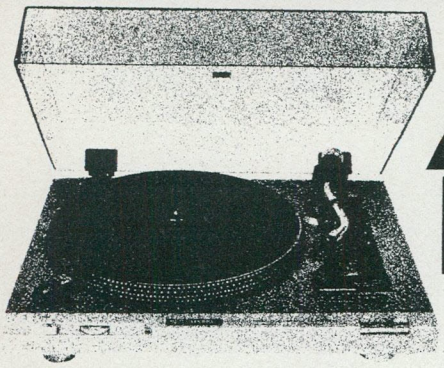

Nieuw: JB Snelstartdraaitafel. Start binnen ⅛ omwenteling! Uitgevoerd met faderstart en pitch control. Een uitgebreide folder ligt klaar.
Van Beek vriendenprijs: **435,–**

Handig **telefoontoestelletje** mèt geheugen; leuk voor in de studio: **25,–**

Maandaanbieding: **Musonic opbergsysteem.** Speciaal voor cartridges. Nog steeds volop leverbaar... (en nergens anders!)
10% korting: **9,48**

GAJ 835. Dubbele draaitafel: 0,3 sec. starttijd, vooruit en achteruit cueing, pitch control. Ideaal voor een kleine drive-in-show of lokaal radiostation.
Prijs voor een snelle start: **833,–**

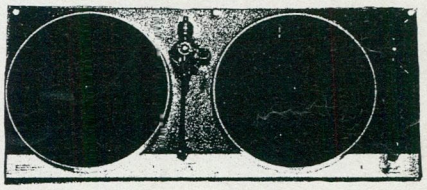

Stereo koptelefoon; je gelooft je oren niet, slechts **35,–**

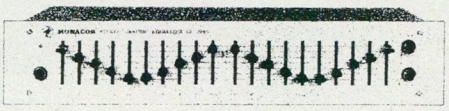

10 bands stereo equalizer
Versterking ± 12 db.
Voor een prima geluid: **275,–**

Ook al weer het **middenstukje** voor singles kwijt? Koop er een paar extra; voor de prijs hoef je het niet te laten: **2,–**

Cuematic jinglemachines
Wie professioneel bezig is met radio, drive-in-show of discotheek koopt een èchte jinglemachine. De weergave is mono en een folder is verkrijgbaar.
De prijs: **1325,–**

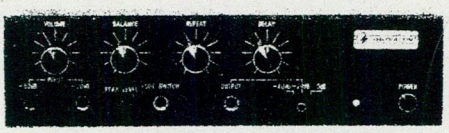

Echo-apparaat:
Voegt een speciale dimensie aan je stem toe. Ideaal voor spotjes!
Spotprijs: **250,–**

Snoer de DJ z'n mond!
P.A. tape, ook handig voor andere doeleinden.
rol 50 mm x 50 m: **20,–**

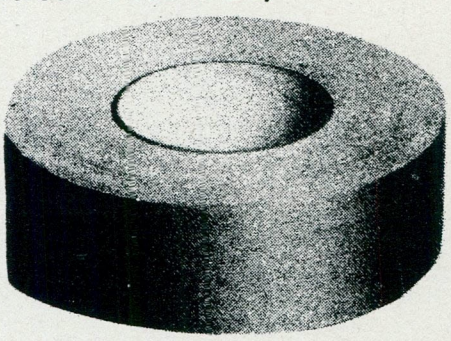

Maak je duidelijk met een goeie **microfoon**. Dynamisch. (dus geen batterijen nodig). Verkrijgbaar in de kleuren antraciet, zilver, rood en blauw voor slechts **50,–**

Gestabiliseerde voedingen

PS 350	12 v.	2,5 A.	**80,–**
PS 500	13,8 v.	3 A.	**110,–**
PS 600	13,8 v.	6 A.	**170,–**

Microfoonstandaard
Waarom zelf de microfoon nog vasthouden? De prijs is maar **80,–**

Maak je platen stofvrij!
Geen gekras en getik meer op de zender.
Elektronisch reinigingsapparaat, succes verzekerd... èn goedkoper dan een nieuwe elpee: **10–**

Stanton 500 element
Speciaal voor DJ-gebruik, geen gebroken naalden meer bij terugdraaien. Geschikt voor elk type draaitafel: **85,–**

Alle prijzen zijn incl. 19% BTW en excl. verzendkosten. Wijzigingen betreffende produkt en prijs voorbehouden. Aanbiedingen gelden zolang de voorraad strekt. Levering geschiedt volgens leveringsvoorwaarden gedeponeerd bij de Arrondissementsrechtbank van Amsterdam.

ECS-1 SATELLIET (Foto Sky Channel)